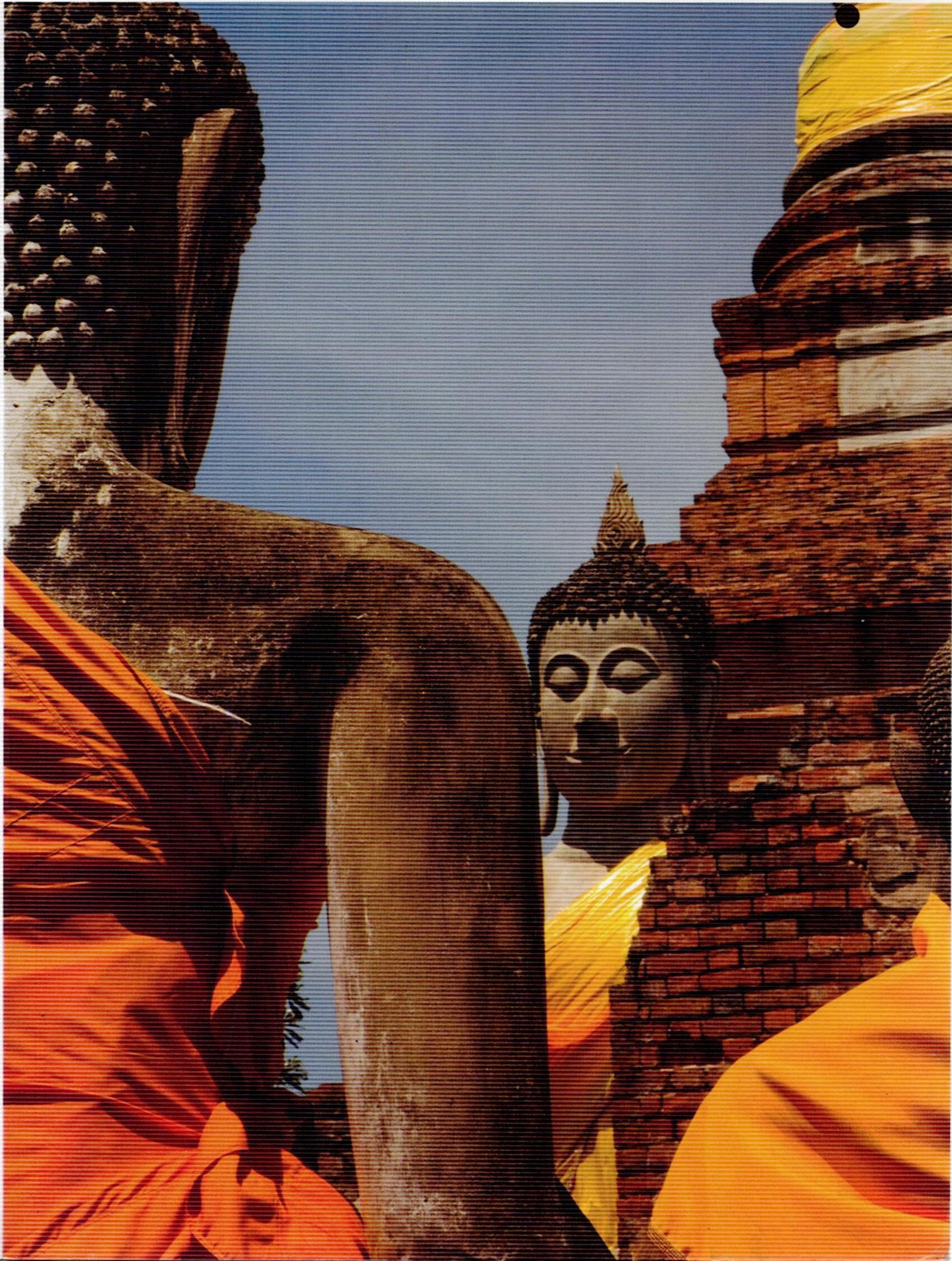
ทานญฺจ

ทานถุง

หนังสือ **‘ทานญฺจ’** นี้ คณะผู้จัดทำ ซึ่งประกอบไปด้วย พระภิกษุที่ได้บวชเข้ามาอยู่ภายใต้ร่มเงาของศาสนาหลายต่อหลายรูปได้ลงความเห็นว่าเห็นควรนำเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ไปเผยแพร่

จุดประสงค์ของการจัดทำหนังสือเล่มนี้เนื่องมาจากพระภิกษุที่ได้บวชเข้ามาแล้วอยากที่จะตอบแทนญาติโยมทั้งหลายที่ได้ใส่บาตรเป็นประจำและหนังสือ **‘ทานญฺจ’** เล่มนี้ มีเนื้อหาที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งอาจแตกต่างจากหนังสือเล่มอื่นที่อาจจะมีเฉพาะบทสวดมนต์เต็มไปหมด แต่หนังสือเสบียงธรรมเล่มนี้มีเนื้อหาหลักอยู่ ๔ บท คือ

๑. วิธีการสวดมนต์ว่าเราสวดมนต์ไปเพื่ออะไร มีขั้นตอนอย่างไร สวดบทไหนก่อน และมีขั้นตอนการอุทิศส่วนกุศลอย่างไรบ้าง ซึ่งคิดว่าน่าจะมีประโยชน์สำหรับผู้อ่านอยู่บ้างไม่มากก็น้อย

๒. พิธีกรรมต่างๆ ที่ใช้บ่อยเมื่อเข้ามาทำบุญในวัด

๓. เรื่องสั้น กฎแห่งกรรม และวิธีการทำสมาธิแบบง่ายๆ เรื่องของกฎแห่งกรรม ถ้าหากเราเข้าใจเรื่องของกฎแห่งกรรมแล้วมันก็จะมีประโยชน์ต่อผู้อ่านอย่างแน่นอน

๔. บันทึกธรรมโดย พระราชสุทธิญาณมงคล บทนี้เป็นเรื่องเล่าสั้นๆ ของหลวงพ่อจรัญ ซึ่งมาจากประสบการณ์จริงล้วนเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านทั้งสิ้น

สุดท้ายนี้ ผู้จัดเล็งเห็นว่าถ้าผู้อ่านมีความศรัทธาและความเชื่อเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว หากลองปฏิบัติตามหนังสือเล่มนี้ ผู้จัดทำเชื่อว่าจะเกิดประโยชน์อย่างมากแก่ผู้อ่านอย่างแน่นอน

พระจาตุรนต์ จตฺตมโล และศิษย์วัดพุทธภูมิ
พระอารามหลวง ตำบลสะเตง
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

คำนำ

ทาน คือ เครื่องแสดงน้ำใจของมนุษย์ผู้มีจิตใจสูง มีเมตตาจิตต่อเพื่อนมนุษย์และสัตว์ด้วยการให้ การเสียสละแบ่งปัน มากน้อยตามกำลังของวัตถุเครื่องสงเคราะห์ที่มีอยู่ จะเป็นวัตถุทาน ธรรมทาน หรือวิทยาทาน เพื่อสงเคราะห์ผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ อภัยทานควรให้แก่กัน เมื่ออีกฝ่ายหนึ่งผิดพลาดหรือล่วงเกิน

'ทานญฺจ' หรือ บำเพ็ญทาน คือ มงคลที่ ๑๕ ในมงคลชีวิต ๓๘ ประการ ชาวพุทธทุกผู้พึงได้ทานเป็นที่พึ่ง ธรรมะมีคำสอนเป็นหลักพึ่งพาของพุทธศาสนิกชน ดั่งธรรมชาติมีผืนป่าเป็นแหล่งพึ่งพิงของสัตว์

ทานญฺจ

ทานญฺจที่ ๑ บทสวดมนต์ในชีวิตประจำวัน

ทานญฺจที่ ๒ พิธีกรรม และบทสวดมนต์ที่พบบ่อย

ทานบุญที่ ๑
บทสวดมนต์ในชีวิตประจำวัน

อนุโมทนา

สวดมนต์ไหว้พระเป็นธรรมประจำชีวิต เป็นข้อคิดประจำชีวิตเกิดผลผลิตเพื่องอกงาม สร้างความดีให้แก่ตน ผลกำไรเป็นความดี เพื่อมอบให้แก่เพื่อนร่วมชาติ ร่วมโลกได้อยู่ด้วยความโชคดีทุกๆ ท่านขอให้ท่านพร้อมสมาชิกในครอบครัวได้สวดมนต์กันทุกคน ทุกครอบครัว เพื่อเป็นมงคลในชีวิต จะเกิดฐานะดี มีปัญญา จะได้มีความสุข ความเจริญยิ่งๆ ขึ้นไปในชีวิต ขอให้ท่านชวนลูกหลานทุกๆ คนสวดมนต์ก่อนนอน ถ้าท่านทั้งหลายตั้งใจ ศรัทธา เชื่อมั่นลูกหลานได้สวดมนต์ตามหนังสือนี้แล้ว ผลที่ได้รับจากการสวดมนต์นั้นจะส่งผลให้

๑. ลูกหลานจะมีระเบียบวินัยที่ดี

๒. ลูกหลานจะไม่เถียง จะเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ เขาจะรู้ว่าเขาเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ จะวางตัวได้เหมาะสม

๓. เมื่อเจริญวัยเป็นหนุ่มสาว ก็จะเป็นลูกหลานที่ดีของพ่อ-แม่ เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและประเทศชาติ

๔. ผู้ที่สวดและปฏิบัติเป็นประจำ จะเจริญรุ่งเรืองพัฒนาสถาพร จะรวย จะสวย จะดีมีปัญญา จะสมประสงค์ในสิ่งที่ดีงาม ตลอดไปทุกประการขออำนวยพร

พระราชสุทธิญาณมงคล

(หลวงพ่อจรัญ ฐิตธัมโม)

วัดอัมพวัน อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

วิธีสวดมนต์

ก่อนสวดมนต์ควรอาบน้ำชำระร่างกายให้สะอาด และควรสวมเสื้อผ้าที่สะอาด ทำจิตใจให้สดชื่น และผ่องใส แล้วจึงกล่าวคำบูชาพระตามคำแนะนำดังนี้

๑. สำหรับท่านที่มีเวลาน้อย ให้สวดในบทสวดมนต์หลัก

๒. หากมีเวลามาก อาจสวดบทอื่นที่ชอบเพิ่มขึ้น เช่น บทพาหุงมหากา บทพุทธคุณ (อิติปิโส....พุทโธ) จำนวนเท่าอายุ บวกอีก ๑ จบ แล้วจึงแผ่เมตตา (แปล) ก็ได้

๓. เมื่อเสร็จจากการสวดมนต์แล้ว หากมีเวลาน้อยให้สำรวมใจ กำหนดดูความสงบในใจ หรือนั่งดูลมหายใจเข้า-ออกไปเรื่อยๆ สบายๆ สัก ๕ - ๑๐ นาที อนึ่งหากมีเวลามากก็ขอเชิญทำสมาธิสักครึ่งชั่วโมง หรือ ๑ ชั่วโมง ทุกๆ วันจะเกิดผลดีอย่างมหาศาล ทั้งในโลกนี้และโลกหน้าเป็นปัจจัตตัง คือ รู้ได้เฉพาะผู้ปฏิบัติเท่านั้น

นอกจากจะเป็นพิธีกรรมส่วนตัวที่สามารถทำเองคนเดียว ได้แล้ว ทั้งในช่วงตื่นนอนตอนเช้าทำให้สมองปลอดโปร่ง ผลการวิจัยทางวิทยาศาสตร์พบว่า เสียงของการสวดมนต์ในภาษาบาลี มีส่วนสำคัญในการกระตุ้นให้เซลล์สมองเพิ่มขึ้น มีความเฉลียวฉลาดมากขึ้นและยังเป็นการป้องกันการเป็นอัลไซเมอร์อีกด้วย อีกทั้งในช่วงเวลาก่อนนอนยังเป็นการทำความดีก่อนที่จะหมดเวลาไปอีกหนึ่งวันและเป็นความดีที่ไม่ต้องเสียเงินจริงๆ หลายคนสงสัยไม่รู้สวดบทอะไรดีแนะนำควรเริ่มดังนี้

๑. อิมินา
๒. บูชาพระรัตนตรัย
๓. นมัสการพระรัตนตรัย
๔. ขอขมาพระรัตนตรัย
๕. ไตรสรณคมณ์
๖. สมาทานศีล ๕
๗. ถวายพระพร (อิติปิโสฯ)

๘. พุทธพรชัยมงคลคาถา (พาหุง)

๙. มหาการุณิโก และบทสวดเพิ่มเติมที่คุณปรารถนา เช่น คาถาชินบัญชร

๑๐. อิติปิ โส เท่าอายุ (พระพุทธคุณ)

๑๑. แผ่เมตตาให้ตัวเอง

๑๒. แผ่เมตตาให้สรรพสัตว์

๑๓. บทอุทิศส่วนกุศล

๑๔. คำอธิษฐานอโหสิกรรม

๑๕. กรวดน้ำให้เจ้ากรรมนายเวร

บทสวดที่ ๑ – ๑๐ ให้สวดเฉพาะภาษาบาลีไม่ต้องสวดคำแปล (หากมีเวลาจะสวดคำแปลก็ได้)

บทสวดที่ ๑๑ – ๑๓ ต้องสวดทั้งภาษาบาลี – คำแปล

กราบ ๓ ครั้ง กราบ ๕ ครั้ง

กราบครั้งแรก เป็นการสักการะพระพุทธเจ้า ที่ท่านได้ตรัสรู้ และสั่งสอนธรรมแก่สัตว์โลก

กราบครั้งที่สอง เป็นการสักการะพระธรรมที่พระพุทธองค์ตรัสรู้

กราบครั้งที่สาม เป็นการสักการะพระสงฆ์ ที่ประพฤติหรือปฏิบัติตามคำสั่งสอนและบรรลุธรรมได้จริง

กราบครั้งที่สี่ เป็นการกราบคารวะคุณมารดาบิดาที่ท่านได้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูเรามา

กราบครั้งที่ห้า เป็นการกราบคารวะคุณครูบาอาจารย์ที่สอนสั่งวิชาการแก่เรา

โดยทั่วไปมักกราบ ๓ ครั้ง ส่วนกราบ ๕ ครั้ง มักใช้กับบทสวดมนต์ทำวัตร หรือบทสวดมนต์ก่อนนอนสุดแท้แต่บุคคล ที่จะเคารพสิ่งอื่น นอกเหนือไปจากพระรัตนตรัย

บทสวดมนต์หลัก

บทนี้เป็นบทสวดที่ใช้เพื่อการถวายดอกไม้ ธูป เทียน ซึ่งยึดเป็นหลักปฏิบัติ ควรทำจิตใจให้สดชื่น ผ่องใส จุดเทียน ธูป และดอกไม้บูชา พระพุทธรูปพร้อมกล่าวคำว่า

อิมินา สักกาเรนะ พุทธัง อะภิปูชะยามิ
อิมินา สักกาเรนะ ธัมมัง อะภิปูชะยามิ
อิมินา สักกาเรนะ สังฆัง อะภิปูชะยามิ

บูชาพระรัตนตรัย

เป็นคำบูชาพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์เพื่อโน้มน้าวจิตใจของเราให้มีความเลื่อมใสในพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ จากนั้นคุกเข่า (สตรีให้นั่งพับเพียบได้) ประนมมือไว้เพียงหน้าอก แล้วกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัยว่า

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ (กราบ ๑ ครั้ง)
สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ (กราบ ๑ ครั้ง)
สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆังนะมามิ (กราบ ๑ ครั้ง)

คำแปล

- พระพุทธผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง; ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน
- พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว; ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม
- พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว; ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระสงฆ์

นมัสการพระรัตนตรัย

ที่นี้มาสำรวจจิตใจให้แน่วแน่ต่อพระคุณเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ กล่าวคำนมัสการ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต, อะระหะโต, สัมมา สัมพุทธัสสะ (สวด ๓ จบ)

คำแปล

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น; ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส; ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

ขอขมาพระรัตนตรัย

สำรวจจิตเพื่อเตรียมขอขมาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พร้อมกล่าว

วันทามิ พุทธัง, สัพพัง เมโทสัง ขะมะถะเม ภันเต
วันทามิ ธัมมัง, สัพพัง เมโทสัง ขะมะถะเม ภันเต
วันทามิ สังฆัง, สัพพัง เมโทสัง ขะมะถะเม ภันเต

คำแปล

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าขอกราบไหว้พระพุทธเจ้า เพื่อขอขมาโทษทั้งปวง ขอพระองค์ทรงประทานอภัยโทษแก่ข้าพเจ้าด้วยเถิด

ข้าแต่พระธรรมผู้เจริญ ข้าพเจ้าขอกราบไหว้พระธรรมเพื่อขอขมาโทษทั้งปวง ขอพระธรรมทรงประทานอภัยโทษแก่ข้าพเจ้าด้วยเถิด

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าขอกราบไหว้พระสงฆ์เพื่อขอขมาโทษทั้งปวง ขอพระสงฆ์ทรงประทานอภัยโทษแก่ข้าพเจ้าด้วยเถิด กายกรรม ๓ วจีกรรม ๔ มโนกรรม ๓ กรรม ทั้งหลายของข้าพเจ้าที่ได้ประมาท ที่ได้พลั้งพลาดต่อพระรัตนตรัยทั้งต่อหน้าก็ดี และลับหลังก็ดี ด้วยแกล้งก็ดี ด้วยจงใจก็ดี ขอพระรัตนตรัย จงอโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้าด้วยเถิด นับแต่นี้เป็นต้นไปเทอญ

ไตรสรณคมน์

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

คำแปล

ข้าพเจ้าขอยึดเอาพระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งที่ระลึก
ข้าพเจ้าขอยึดเอาพระธรรมเป็นที่พึ่งที่ระลึก
ข้าพเจ้าขอยึดเอาพระสงฆ์เป็นที่พึ่งที่ระลึก
แม้วาระที่ ๒ ข้าพเจ้าก็ขอยึดเอาพระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งที่ระลึก
แม้วาระที่ ๒ ข้าพเจ้าก็ขอยึดเอาพระธรรมเป็นที่พึ่งที่ระลึก
แม้วาระที่ ๒ ข้าพเจ้าก็ขอยึดเอาพระสงฆ์เป็นที่พึ่งที่ระลึก
แม้วาระที่ ๓ ข้าพเจ้าก็ขอยึดเอาพระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งที่ระลึก
แม้วาระที่ ๓ ข้าพเจ้าก็ขอยึดเอาพระธรรมเป็นที่พึ่งที่ระลึก
แม้วาระที่ ๓ ข้าพเจ้าก็ขอยึดเอาพระสงฆ์เป็นที่พึ่งที่ระลึก

สมาทานศีล ๕

ศีลข้อที่ ๑ ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทังสะมาทิยามิ

เว้นการฆ่า ห้ามมิให้ผู้อื่นฆ่า จงหาทางทุกวิธีที่เป็นไปได้ เพื่อรักษาชีวิตของผู้อื่นและสัตว์อื่นไว้ อย่าดำรงชีพให้เป็นโทษแก่เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน สัตว์ และธรรมชาติ

ศีลข้อที่ ๒ อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขา ปะทังสะมาทิยามิ

เว้นจากการลักทรัพย์ อย่ามีของอันควรเป็นของคนอื่น เคารพทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่พึงปล่อยให้มีการสร้างความร่ำรวยขึ้นมาจากความทุกข์ยากของสรรพสิ่งบนพื้นโลก

ศีลข้อที่ ๓ กาเมสุมิจฉาจารา เวระมะณี สิกขา ปะทังสะมาทิยามิ

เว้นจากการประพฤติผิดในกาม การแสดงออกทางเพศควรประกอบไปด้วยความรักความไยดีต่อกันในช่วงเวลายาวนานพึงสังวรไว้ว่าเราอาจทำให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์จากผลการกระทำของเรา เราจะรักษาความสุขของเรา และของผู้อื่นได้ก็ต่อเมื่อ เราเคารพสิทธิของผู้อื่นตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของเรา

ศีลข้อที่ ๔ มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

เว้นจากวจีทุจริต ไม่พูดในสิ่งที่ไม่เป็นความจริง เว้นจากการขยายข่าวที่เราก็ยังไม่เชื่อมั่นว่าเป็นจริง ไม่ติ ไม่ประณามในสิ่งที่เรายังไม่แน่ใจไม่เอ่ยคำที่จะทำให้เกิดความแตกแยกหรือเกิดความเกลียดชัง หรือคำที่ทำให้ความสามัคคีแตกสลายได้

ศีลข้อที่ ๕ สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

เว้นจากการเสพสุรายาเมาทุกชนิด เราพึงรำลึกไว้เสมอว่า เราได้ร่างกายนี้มาจากพ่อแม่ และบรรพชน เราจะใช้ยาเสพติดทำลายตัวเอง ทำลายบรรพชน ทำลายอนุชน ตลอดจนปัจจุบัน และอนาคตของเราเองอย่างนั้นหรือ เมื่อเราขาดสติแล้ว สิกขาบทอื่นๆ อีก ๔ ข้อ เราก็ย่อมล่วงละเมิดได้โดยง่าย

ถวายพระพร (อิติปิ โสฯ)

อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะ สัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ (พระพุทธคุณ)

สวากขาโต ภะคะวะตาธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ (อ่านว่า "วิญญูฮีติ") (พระธรรมคุณ)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

*ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนย*โย ปาหุเนย*โย ทักขิเนย*โย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ* (พระสังฆคุณ)

* อ่านออกเสียงว่า อาหุไนยโย โดยสระเอกึ่งสระไอ

คำแปล

เพราะเหตุอย่างนี้ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้นเป็นผู้ไกลจากกิเลส และตรัสรู้ด้วยพระองค์เองโดยชอบ เป็นผู้ถึงชอบด้วยวิชชาและจรณะเป็นผู้ไปแล้วด้วยดี เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่าเป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลายเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม เป็นผู้มีความเจริญ เป็นผู้จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์

พระธรรม ที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติพึงเห็นได้ด้วยตนเองเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้และให้ผลได้ ไม่จำกัดกาล เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกับผู้อื่นว่าท่านจงมาดูเถิดเป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว เป็นสิ่งที่ผู้รู้พึงรู้ได้เฉพาะตน

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติดีแล้ว พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติตรงแล้ว พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด,

ปฏิบัติสมควรแล้ว ได้แก่ บุคคลเหล่านี้คือคู่แห่งบุรุษ ๔ คู่ นับเรียงตัวบุรุษได้ ๘ บุรุษนั่นแหละ พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ท่านเป็นผู้ควรแก่การสักการะที่เขานำมาบูชา เป็นผู้ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับเป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี เป็นเนื้อนาบุญของโลกไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า

พุทธชัยมงคลคาถา (พาหุง)

พาหุง สะหัสสะมะภินิมมิตะสาวุธันตัง ครีเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เม ชะยะมังคะลานิฯ*

มาราติเรกะมะภิยุชฌิตะสัพพะรัตติง โฆรัมปะนาฬะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง ขันตีสุทันตะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เม ชะยะมังคะลานิฯ*

นาฬาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง ทาวัคคิจักกะมะสะนีวะ สุทารุณันตัง เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เม ชะยะมังคะลานิฯ*

อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทารุณันตัง ธาวันติโยชะนะปะถังคุลิมาละวันตัง อิทธีภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เม ชะยะมังคะลานิฯ*

กัตตะวานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินียา จิญจายะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชเฌ สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เม ชะยะมังคะลานิฯ*

สัจจัง วิหายะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุง วาทาภิโรปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง ปัญญาปะทีปะชะลิโต ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เม ชะยะมังคะลานิฯ*

นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต อิทธูปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เม ชะยะมังคะลานิฯ*

*ทุคคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง พรัหมัง** วิสุทธิชุติมิทธิพะกาภิธานัง ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิฯ*

เอตาปิ พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถาโย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที หิตวานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญฯ

มหาการุณิโก

มหาการุณิโก นาโถ, หิตายะ สัพพะปาณินัง ปูเรตวา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิ มุตตะมัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ <u>*โหตุ เม*</u>* *ชะยะมังคะลังฯ*

ชะยันโต โพธิยา มูเล สักยานัง นันทิวัฑฒะโนเอวัง อะหัง <u>*วิชะโย โหมิ*</u>*** *ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติฯ สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง* <u>*พรัหมะ*</u>**** *จาริสุ ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธี เต ปะทักขิณา ปะทักขิณานิ กัตตะวานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณฯ*

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถี <u>*ภะวันตุ เม*</u>*ฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถี <u>*ภะวันตุ เม*</u>*ฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถี <u>*ภะวันตุ เม*</u>*ฯ

(กราบ ๓ ครั้ง)

* ถ้าสวดให้คนอื่น ให้เปลี่ยนคำว่า เม เป็น เต

เต แปลว่า ท่าน – เม แปลว่า ข้าพเจ้า

** อ่านว่า พรัมมัง

*** ถ้าสวดให้คนอื่น ให้เปลี่ยนจากคำว่า อะหัง วิชะโย โหมิ เป็น ตะวัง วิชะโย โหหิ

**** อ่านว่าพรัมมะ

อิติปิโส เท่าอายุ

อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ

(ให้สวดเกินอายุ ๑ จบ เช่น อายุ ๕๗ ปี ต้องสวด ๕๘ จบ)

คำแปล

เพราะเหตุอย่างนี้ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้นเป็นผู้ไกลจากกิเลส และตรัสรู้ด้วยพระองค์เองโดยชอบเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะเป็นผู้ไปแล้วด้วยดี เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้รู้ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม เป็นผู้มีความเจริญ เป็นผู้จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์

คำแปลพุทธชัยมงคลคาถา (พาหุง)

๑. พระจอมมุณี ได้ทรงชนะพญามารผู้เนรมิตแขนมากตั้งพัน ถืออาวุธครบมือ ขี่คชสารชื่อ ครีเมขละ พร้อมด้วยเสนามารโห่ร้องก้องกึกด้วยธรรมวิธี คือ ทรงระลึกถึงบารมี ๑๐ ประการที่ทรงบำเพ็ญแล้วมีทานบารมี เป็นต้น ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ข้าพเจ้าด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๒. พระจอมมุณีได้ทรงเอาชนะอาฬวกยักษ์ ผู้มีจิตกระด้างดุร้าย เหี้ยมโหด มีฤทธิ์ยิ่งกว่าพญามาร ผู้เข้ามาต่อสู้ยิ่งนักจนตลอดรุ่ง ด้วยวิธีที่ทรงฝึกฝนเป็นอันดี คือ ขันติบารมี (คือความอดทน อดกลั้น ซึ่งเป็น ๑ ในพระบารมี ๑๐ ประการ) ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๓. พระจอมมุณี ได้ทรงชนะพญามารช้างตัวประเสริฐ ชื่อ นาฬาคีรี เป็นช้างเมามันยิ่งนัก ดุร้ายประดุจไฟป่า และร้ายแรงดังจักราวุธสายฟ้า (ขององค์อินทร์) ด้วยวิธีรดลงด้วยน้ำ คือ พระเมตตา, ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๔. พระจอมมุณี ทรงบันดาลอิทธิฤทธิ์ทางใจอันยอดเยี่ยม ชนะโจรชื่อ องคุลีมาล (ผู้มีพวงมาลัย คือ นิ้วมือมนุษย์) แสนร้ายกาจ มีฝีมือถือดาบวิ่งไล่พระองค์ไปสิ้นทาง ๓ โยชน์, ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๕. พระจอมมุณี ได้ทรงชนะความกล่าวร้ายของ นางจิญจมาณวิกา ผู้ทำอาการประดุจมีครรภ์ เพราะทำไม้สัณฐานกลม (ผูกติดไว้) ให้เป็นประดุจมีท้อง ด้วยสมาธิอันงาม คือ ความสงบระงับพระหฤทัย ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๖. พระจอมมุณี ทรงรุ่งเรืองแล้วด้วยประทีปคือปัญญา ได้ชนะ*สัจจกนิครนถ์* (อ่านว่า สัจจะกะนิครนถ์, นิครนถ์ คือ นักบวชประเภทหนึ่งในสมัยพุทธกาล) ผู้มีอัชฌาสัยในที่จะสละเสียซึ่งความสัตย์ มุ่งยกถ้อยคำของตนให้สูงล้ำดุจยกธง เป็นผู้มืดมนยิ่งนัก ด้วยเทศนาญาณวิธี คือ รู้อัชฌาสัยแล้วตรัสเทศนาให้มองเห็นความจริง ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ข้าพเจ้าด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๗. พระจอมมุณี ทรงโปรดให้พระโมคคัลลานะเถระพุทธชิโนรส นิรมิตกาย เป็นนาคราชไปทรมานพญานาคราช ชื่อ *นันโทปนันทะ* ผู้มีความหลงผิดมีฤทธิ์มาก ด้วยวิธีให้ฤทธิ์ที่เหนือกว่าแก่พระเถระ ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๘. พระจอมมุณี ได้ทรงชนะพรหมผู้มีนามว่า *พกาพรหม* ผู้มีฤทธิ์สำคัญตนว่าเป็นผู้รุ่งเรืองด้วยคุณอันบริสุทธิ์ มีความเห็นผิดประดุจถูกงูรัดมือไว้อย่างแน่นแฟ้นแล้ว ด้วยวิธีวางยาอันพิเศษ คือ เทศนาญาณ, ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

นรชนใด มีปัญหา ไม่เกียจคร้าน สวดก็ดี ระลึกก็ดี ซึ่งพระพุทธชัยมงคล ๘ บทนี้ทุกๆ วัน นรชนนั้นจะพึงละเสียได้ ซึ่งอุปัทวันตรายทั้งหลายมีประการต่างๆ เป็นอเนก และถึงซึ่งวิโมกข์ (คือความหลุดพ้น) อันเป็นบรมสุขแล

คำแปลมหาการุณิโก

ผู้เป็นที่พึ่งของสัตว์ทั้งหลาย ประกอบแล้วด้วยพระมหากรุณา, ยังบารมีทั้งหลายทั้งปวงให้เต็ม เพื่อประโยชน์แก่สรรพสัตว์ทั้งหลาย ได้บรรลุสัมโพธิญาณอันอุดมแล้ว ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่ข้าพเจ้า ขอข้าพเจ้าจงมีชัยชนะ เหมือนพระจอมมุนีที่ทรงชนะมาร ที่โคนโพธิพฤกษ์ ถึงความเป็นผู้เลิศในสรรพพุทธาภิเษก ทรงปราโมทย์อยู่บนอปราชิตบัลลังก์อันสูง เป็นจอมมหาปฐพี ทรงเพิ่มพูนความยินดีแก่เหล่าประยูรญาติศากยวงศ์ฉะนั้นเทอญ เวลาที่ “สัตว์” (หมายถึงสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย เช่น มนุษย์และสรรพสัตว์) ประพฤติชอบ ชื่อว่า ฤกษ์ดี มงคลดี สว่างดี รุ่งดี และขณะดี ครู่ดี บูชาดีแล้ว ในพรหมจารีบุคคลทั้งหลาย กายกรรมเป็นประทักษิณ* วจีกรรมเป็นประทักษิณ, สัตว์ทั้งหลาย ทำกรรม

อันเป็นประทักษิณแล้ว, ย่อมได้ประโยชน์ทั้งหลาย อันเป็นประทักษิณ

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ข้าพเจ้า ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาข้าพเจ้าด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้า ขอความสวัสดีทั้งหลาย จงมีแก่ข้าพเจ้าทุกเมื่อเทอญ.

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ข้าพเจ้า ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาข้าพเจ้าด้วยอานุภาพแห่งพระธรรม ขอความสวัสดีทั้งหลาย จงมีแก่ข้าพเจ้าทุกเมื่อเทอญ.

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ข้าพเจ้า ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาข้าพเจ้าด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ ขอความสวัสดีทั้งหลาย จงมีแก่ข้าพเจ้าทุกเมื่อเทอญ.

*ประทักษิณ** หมายถึง การกระทำความดีด้วยความเคารพ โดยใช้มือขวาหรือแขนด้านขวา หรือที่หลายท่านเรียกว่า “ส่วนเบื้องขวา” ซึ่งเป็นธรรมเนียมที่มีมาช้านานแล้ว ซึ่งพวกพราหมณ์ถือว่า การประทักษิณคือการเดินเวียนขวารอบสิ่งศักดิ์สิทธิ์และบุคคลที่ตนเคารพนั้น เป็นการให้เกียรติและเป็นการเคารพสูงสุด เป็นมงคลสูงสุด เพราะฉะนั้น บาลีที่แสดงไว้ว่า กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม ความปรารถนาและการที่กระทำกรรมทั้งหลายเป็นประทักษิณอันเป็นส่วนเบื้องขวาหรือเวียนขวานั้น จึงหมายถึงการกระทำการพูดการคิดที่เป็นมงคล และผลที่ได้รับผลที่เป็นมงคลอันสูงสุดนั้นแลฯ

...อย่าดูหมิ่น	***บุญกรรม***	***จำนวนน้อย***
มันจะคอย	***ตามต้อง***	***สนองผล***
เหมือนตุ่มใหญ่	***เปิดหงาย***	***รับสายชล***
ย่อมเต็มล้น	***ด้วยอุทก***	***ที่ตกลง***
สาธุชน	***สั่งสม***	***บ่มบุญบ่อย***
ทีละน้อย	***แนบไว้***	***มิใหลหลง***
บุญนั้นย่อม	***เต็มพลัน***	***ด้วยมั่นคง***
กุศลส่ง	***สู่สถาน***	***นิพพานเอย...***

บทแผ่เมตตาแก่ตนเอง

อะหัง สุขิโต โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้ามีความสุข
นิททุกโข โหมิ	ปราศจากความทุกข์
อะเวโร โหมิ	ปราศจากเวร
อัพยาปัชโฌ โหมิ	ปราศจากอุปสรรคอันตรายทั้งปวง
อะนีโฆ โหมิ	ปราศจากความทุกข์กายทุกข์ใจ
สุขี อัตตานัง ปะริหะรามิ	มีความสุขกายสุขใจรักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

บทแผ่เมตตาให้สรรพสัตว์

สัพเพ สัตตา

สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น

อะเวรา โหนตุ

จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัพะยาปัชฌา โหนตุ

จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้พยาบาทเบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อนีฆา โหนตุ

จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กาย ทุกข์ใจเลย

สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ

จงมีความสุขกาย สุขใจ รักษาตน ให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

สุขแท้..เกิดจากความสงบเท่านั้น
ส่วนที่เกิดจากความวุ่นวายนั้น
เป็นเพียงความสนุก..หาใช่ความสุขไม่
(พุทธทาสภิกขุ)

บทอุทิศส่วนกุศล

อิทัง ฐิตะธัมมัสสะ โหตุ สุขิโต โหตุ ฐิตะธัมโม

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แด่หลวงพ่อจรัญฐิตธัมโม ขอให้หลวงพ่อจรัญฐิตธัมโม จงมีความสุข

อิทัง มหาราชะ ภูมิพะลัสสะ สะราชินียา โหตุ สุขิโต โหตุ อะโรโค โหตุ ทีฆายุโก โหตุ มหาราชะ ภูมิพะโล สะราชินี

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลมหาราช และสมเด็จพระนางเจ้า-พระบรมราชินีนาถ จงทรงพระเกษมสำราญ ปราศจากโรคาพยาธิแผ้วพาน มีพระชนมายุยิ่งยืนนาน ชั่วนิรันดร์เทอญ

อิทัง เม มาตาปิตูนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ มาตาปิตะโร

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่มารดาบิดาของข้าพเจ้า ขอให้มารดาบิดาของข้าพเจ้าจงมีความสุข

อิทัง เม ญาตีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า ขอให้ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้าจงมีความสุข

อิทัง เม คุรูปัชฌายาจริยานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ คุรูปัชฌายาจริยา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ของข้าพเจ้า ขอให้ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ของข้าพเจ้าจงมีความสุข

อิทัง สัพพะเทวานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เทวา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่เทวดาทั้งหลายทั้งปวง ขอให้เทวดาทั้งหลายทั้งปวงจงมีความสุข

อิทัง สัพพะเปตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เปตา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่เปรตทั้งหลายทั้งปวง ขอให้เปรตทั้งหลายทั้งปวงจงมีความสุข

อิทัง สัพพะเวรีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เวรี

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายทั้งปวง ขอให้เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายทั้งปวงจงมีความสุข

อิทัง สัพพะสัตตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ สัตตา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ขอให้สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงจงมีความสุข

คำอธิษฐานอโหสิกรรม

ข้าพเจ้าขออโหสิกรรม กรรมใดที่ทำแก่ผู้ใดในชาติใดๆ ก็ตาม ขอให้เจ้ากรรมนายเวรจงอโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้า อย่าได้จองเวรจองกรรมต่อไปเลย

แม้แต่กรรมที่ใครๆ ทำแก่ข้าพเจ้าก็ตาม ข้าพเจ้าขออโหสิกรรมให้ทั้งสิ้น ยกถวายพระพุทธเจ้าเป็นอภัยทาน เพื่อจะได้ไม่มีเวรกรรมต่อไปด้วยอานิสงส์แห่งอภัยทานนี้

ขอให้ข้าพเจ้า ครอบครัว บุตรหลาน ตลอดจนวงศาคณาญาติ และผู้อุปการะคุณของข้าพเจ้า มีความสุข ความเจริญ ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดี และสิ่งที่ชอบด้วยเทอญฯ

กรวดน้ำให้เจ้ากรรมนายเวร

กัมมะโน กัตถาโน กัมมะปัจเจกะพุธโธ พุททธัง ทั่วจักกะวาฬัง ธัมมังทั่วจักกะวาฬัง สังฆังทั่วจักกะวาฬัง อโหสิกัมมัง

ข้าพเจ้าขออุทิศบุญกุศล จากการเจริญภาวนานี้ ให้แก่เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายของข้าพเจ้า ที่ข้าพเจ้าได้เคยล่วงเกินท่านไว้ ตั้งแต่อดีตชาติ จนถึงปัจจุบันชาติ ท่านจะอยู่ภพใดหรือภูมิใดก็ตาม ขอให้ท่านได้รับผลบุญนี้แล้วโปรดอโหสิกรรมและอนุโมทนาบุญแก่ข้าพเจ้าด้วยอำนาจบุญนี้ด้วยเทอญ

พระคาถาชินบัญชร

ก่อนที่จะเจริญภาวนาให้ตั้งจิตใจให้เป็นสมาธิ แล้วระลึกถึงเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒจารย์ (โต) พรหมรังสีแล้ว ตั้งนะโม ๓ จบ

ส่วนบทนำข้างล่างนี้ ตามฉบับเดิมนั้นไม่มี ไม่ทราบว่าผู้ใดต่อเติมเข้าไป บทนี้เป็นบทให้พรแก่ผู้อื่น ของเจ้าประคุณสมเด็จโต ท่านใช้เวลาให้พรแก่พวกญาติโยมที่ไปหาท่าน ผู้ใดจะสวดด้วยหรือไม่ก็ไม่เป็นไร แล้วแต่ความศรัทธา

ปุตตะกาโมละเภปุตตัง ธะนะกาโมละเภธะนัง

อัตถิกาเยกายะญายะ เทวานังปิยะตังสุตตะวา

อิติปิโสภะคะวา ยะมะราชาโน ท้าวเวสสุวัณโณ

มรณังสุขัง อะระหัง สุคะโต นะโมพุทธายะ

แปลตามใจความว่า

ผู้ปรารถนาบุตร ขอให้ได้บุตรสมความปรารถนา

ผู้ปรารถนาทรัพย์ จงได้ทรัพย์สมความปรารถนา

และขออัญเชิญเทวดาจงมารับรู้อนุโมทนาให้เข้าเหล่านั้น จงสำเร็จตามความปรารถนาทุกประการ

๑. ชะยาสะนากะตา พุทธา เชตะวา มะรัง สะวาหะนัง จะตุสัจจาสะภัง ระสัง เย ปิวิงสุ นะรา สะภา.

๒. ตัณหังกะราทะโย พุทธา อัฏฐะวีสะติ นายะกา สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง มัตถะเก เต มุนิสสะรา.

๓. สีเส ปะติฏฐิโต มัยหัง พุทโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน สังโฆ ปะติฏฐิโต มัยหัง อุเร สัพพะคุณากะโร.

๔. หะทะเย เม อะนุรุทโธ สารีปุตโต จะทักขิเณ โกณฑัญโญ ปิฏฐิภาคัสมิง โมคคัลลาโน จะวามะเก.

๕. ทักขิเณ สะวะเน มัยหัง อาสุง <u>อานันทะราหุลา</u>[๑] กัสสะโป จะ มะหานาโม อุภาสุง วามะโสตะเก.

๖. เกสะโต ปิฏฐิภาคัสมิง สุริโยวะ ปะภังกะโร นิสินโน สิริสัมปันโน โสภิโต มุนิปุงคะโว.

๗. กุมาระกัสสะโป เถโร มะเหสี จิตตะวา ทะโก โส มัยหัง วะทะเน นิจจัง ปะติฏฐาสิ คุณากะโร.

๘. ปุณโณ อังคุลิมาโล จะ อุปาลีนันทะสีวะลี เถรา ปัญจะ อิเม ชาตา นะลาเฏ ติละกา มะมะ.

๙. เสสาสีติ มะหาเถรา วิชิตา ชินะสาวะกา <u>เอตาสีติ</u>[๒] มะหาเถรา ชิตะวันโต ชิโนระสา ชะลันตา สีละเตเชนะ อังคะมังเคสุ สัณฐิตา.

๑๐. ระตะนัง ปุระโต อาสิ ทักขิเณ เมตตะ สุตตะกัง ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ วาเม อังคุลิมา ละกัง.

๑๑. ขันธะโมระปะริตตัญจะ อาฏานาฏิยะ สุตตะกัง อากาเส ฉะทะนัง อาสิเสสา ปาการะสัณฐิตา.

๑๒. ชินาณา[๑] วะระสังยุตตา สัตตัปปาการะลัง กะตา วาตะปิตตาทิสัญชาตา พาหิรัชฌัตตุปัททะวา.

๑๓. อะเสสา วินะยัง ยันตุ อะนันตะชินะ เตชะสา วะสะโส เม สะกิจเจนะ สะทา สัมพุทธะ ปัญชะเร.

๑๔. ชินะปัญชะระมัชฌัมหิ วิหะรันตัง มะฮี ตะเล สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพเต มะหาปุริสาสะภา.

๑๕. อิจเจวะมันโต สุคุตโต สุรักโข ชินานุภาเวนะ ชิตูปัททะโว ธัมมานุภาเวนะ ชิตาริสังโฆ สังฆานุภาเวนะ ชิตันตะราโย สัทธัมมานุภาวะปาลิโต จะรามิ ชินะ ปัญชะเรติ. (ชินะปัญชะระคาถา นิฏฐิตา)

พระคาถาชินบัญชรของเจ้าประคุณสมเด็จฯ ถ้าใครท่องจำได้ขึ้นใจภาวนาทุกคืนวัน มีคุณานุภาพมากมาย มีความศักดิ์สิทธิ์และทรงอานุภาพทุกบท จะทำให้เกิดโชคลาภเป็นสิริมงคลแก่ตัวเอง แต่ถ้าท่องจำไม่ได้หมด จะเลือกจำแต่ละบทก็ได้สุดแต่เจตนาจะใช้ดังนี้

๑) อาราธนาพระสมเด็จไปกับตัว	ใช้บทที่ ๓ ภาวนา
๒) สำหรับนักพูด นักแสดง ก่อนพูด ก่อนแสดง	ใช้บทที่ ๗ ภาวนา
๓) สำหรับเสกน้ำล้างหน้า เสกแป้งเจิม	ใช้บทที่ ๘ ภาวนา
๔) ถ้าต้องการแคล้วคลาดปลอดภัย อันตราย	ใช้บทที่ ๙ ภาวนา
๕) สำหรับป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ	ใช้บทที่ ๑๓ ภาวนา
๖) อาราธนาขอให้คุณพระคุ้มครอง	ใช้บทที่ ๑๔ ภาวนา

ฉบับถูกต้องตรวจตามไวยกรณ์โดย พระเทพวิสุทธิเมธี (เที่ยง ป.ธ.๙) วัดระฆัง

หมายเหตุ ๑. อาสุง เป็นพหูพจน์ อานันทะราหูลา จึงต้องเป็นพหูพจน์ตามส่วนมากพิมพ์อาสุง อานันทะลาหุโล ซึ่งผิดไวยากรณ์

หมายเหตุ ๒. เอตาสีติ = เอเต + อะสีติ เป็น โลปสะ สนธิ คือ ลบเอที่เตออก คงเป็น เอตะแล้วนำไปเชื่อมกับอะสีติ รัสสะสระ ๒ ตัว รวมกันต้องทีฆะ คือทำให้มีเสียงยาว จึงเป็น เอตา

สีติดังกล่าว แปลว่า “พระมหาเถระ ๘๐ เหล่านั้น”

หมายเหตุ ๓. ชินะ บวก อาณา เท่ากับ ชินาณา และอาณา แปลว่า “อำนาจ” ส่วนมากพิมพ์เกินเป็น ชินานานา ซึ่งไม่รู้แปลว่าอย่างไร

คำแปลพระคาถาชินบัญชร

๑. พระพุทธเจ้าและพระนราสภาทั้งหลาย ผู้ประทับนั่งแล้ว บนชัยบัลลังก์ ทรงพิชิตพระยามาราธิราช ผู้พรั่งพร้อมด้วยเสนาราชพาหนะแล้วเสวยอมตรส คืออริยสัจธรรมทั้งสี่ประการ เป็นผู้นำสรรพสัตว์ให้ข้ามพ้นจากกิเลส และกองทุกข์

๒. มี ๒๘ พระองค์ คือ พระผู้ทรงพระนามว่า ตัณหังกร เป็นอาทิ พระพุทธเจ้าผู้จอมมุณีทั้งหมดนั้น

๓. ข้าพระพุทธเจ้า ขออัญเชิญมาประดิษฐานเหนือเศียรเกล้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประดิษฐานอยู่บนศีรษะ พระธรรม อยู่ที่ดวงตาทั้งสอง พระสงฆ์ผู้เป็นอากรบ่อเกิดแห่งสรรพคุณอยู่ที่อก

๔. พระอนุรุทธะอยู่ที่ใจ พระสารีบุตรอยู่เบื้องขวา พระโมคคัลลาน์อยู่เบื้องซ้าย พระอัญญาโกฑัญญะอยู่เบื้องหลัง

๕. พระอานท์กับพระราหุลอยู่หูขวา พระกัสสปะกับพระมหานามะอยู่ที่หูซ้าย

๖. มุนีผู้ประเสริฐ คือ พระโสภิตะผู้สมบูรณ์ด้วยสิริดังพระอาทิตย์ส่องแสง อยู่ทุกเส้นขน ตลอดร่างทั้งข้างหน้าและข้างหลัง

๗. พระเถระกุมาระกัสสปะผู้แสวงบุญทรงคุณอันวิเศษ มีวาทะอันวิจิตรไพเราะอยู่ปากเป็นประจำ

๘. พระปุณณะ พระอังคุลิมาล พระอุบาลี พระนันทะและพระสีวะลี พระเถระทั้ง ๕ นี้ จงปรากฏเกิดเป็นกระแจะจุณเจิมที่หน้าผาก

๙. ส่วนพระอสีติมหาเถระที่เหลือ ผู้มีชัยและเป็นพระโอรส เป็นพระสาวกของพระพุทธเจ้าผู้ทรงชัย แต่ละองค์ล้วนรุ่งเรืองไพโรจน์ ด้วยเดชแห่งศีลให้ดำรงอยู่ทั่วอวัยวะน้อยใหญ่

๑๐. พระรัตนสูตรอยู่เบื้องหน้า พระเมตตาสูตรอยู่เบื้องขวา พระอังคุลิมาลปริตรอยู่เบื้องซ้าย พระธชัคคสูตรเบื้องหลัง

๑๑. พระขันธปริตร พระโมรปริตร และพระอาฏานาฏิยสูตร เป็นเครื่องกางกั้นดุจหลังคาอยู่บนนภากาศ

๑๒. อนึ่งพระชินเจ้าทั้งหลาย นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ผู้ประกอบพร้อมด้วยกำลังนานาชนิดมีศีลาทิคุณอันมั่นคงคือ สัตตะปราการเป็นอาภรณ์มาตั้งล้อมเป็นกำแพงคุ้มครองเจ็ดชั้น

๑๓. ด้วยเดชานุภาพแห่งพระอนันตชินเจ้า ไม่ว่าจะทำกิจการใดๆ เมื่อข้าพระพุทธเจ้าเข้าอาศัยอยู่ในพระบัญชรแวดวงกรงล้อมแห่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอโรคอุปัทวทุกข์ทั้งภายนอกและภายใน อันเกิดแต่โรคร้าย คือ โรคลม และโรคดี เป็นต้น เป็นสมุฏฐานจงกำจัดให้พินาศไปอย่าได้เหลือ

๑๔. ขอพระมหาบุรุษ ผู้ทรงพระคุณอันล้ำเลิศทั้งปวงนั้น จงอภิบาลข้าพระพุทธเจ้าผู้อยู่ในภาคพื้น ท่ามกลางพระชินบัญชร ข้าพระพุทธเจ้าได้รับการคุ้มครองปกปักรักษาภายในเป็นอันดี ฉะนี้แล

๑๕. ข้าพระพุทธเจ้าได้รับการอภิบาลด้วยคุณานุภาพแห่งสัทธรรมจึงชนะเสียได้ซึ่งอุปัทวอันตรายใดๆ ด้วยอานุภาพแห่งพระชินะพุทธเจ้าชนะข้าศึกศัตรูด้วยอานุภาพแห่งพระธรรม ชนะอันตรายทั้งปวงด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ ขอข้าพระพุทธเจ้าจงได้ปฏิบัติ และรักษาดำเนินไปโดยสวัสดีเป็นนิจนิรันดร์เทอญฯ

ทานฎุงที่ ๒
พิธีกรรมและบทสวดมนต์

อาราธนาศีล ๕

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณ นะสะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอสมาทานศีล ๕ โดยมีท่านเป็นพยาน พร้อมด้วยไตรสรณคมน์ เพื่อประโยชน์แห่งการรักษาเป็นข้อๆ

ภายหลังจากรับศีล ๕ เสร็จ พระท่านจึงสรุปว่า

สีเลนะ สุคะติง ยันติ

ศีลทำให้มีความสุข

สีเลนะ โภคะสัมปะทา

ศีลทำให้มีโภคทรัพย์

สีเลนะ นิพพุติง ยันติ

ศีลทำให้ได้ไปนิพพาน

ตัสมา สีลัง วิโสธะเน

ดังนั้น พึงรักษาศีลให้บริสุทธิ์

พูดมาก เสียมาก

พูดน้อย เสียน้อย

ไม่พูด ไม่เสีย

นิ่งเสีย โพธิสัตว์

(หลวงปู่ทวด)

คำถวายสังฆทาน (เพื่อความสุข ความเจริญแก่ตัวท่านเอง)

จุดธูป เทียน พร้อมทั้งว่า นะโม ๓ จบ แล้วค่อยกล่าวคำสังฆทาน

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุโน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ฑีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ภัตตาหารกับทั้งบริวารเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับภัตตาหารกับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญ

คำถวายสังฆทาน (อุทิศให้แก่ผู้ตาย)

จุดธูปเทียน พร้อมทั้งว่า นะโม ๓ จบ แล้วค่อยกล่าวคำสังฆทาน

อิมานิ มะยัง ภันเต มะตะกะ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะ ยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุ สังโฆ อิมานิ มะตะกะภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหา ตุ อัมหากัญ เจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ญาตะกานัง กาละกะตานัง ฑีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายภัตตาหารเพื่อผู้ล่วงลับไปแล้ว กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับภัตตาหารเพื่อผู้ล่วงลับไปแล้ว กับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย แก่ญาติของข้าพเจ้าทั้งหลาย มีมารดา บิดา เป็นต้น ผู้ล่วงลับไปแล้วด้วย สิ้นกาลนานเทอญ

วันเกิดของเรา คือ วันตายของแม่
วันเกิด ต้องเลี้ยงแม่ให้อิ่ม
ไปกราบแม่ ขอพรแม่

คำถวายของใส่บาตร

อิทัง ทานัง สีละวันตานัง ภิกขุนัง นิยยาเทมิ สุทินนัง วะตะ เม ทานัง อาสะวักขะยาวะหัง นิพพานะ ปัจจะโยโหตุฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าขอน้อมถวายทานเหล่านี้ แด่พระสงฆ์ผู้มีศีลทั้งหลาย ท่านที่ข้าพเจ้าถวายดีแล้วนี้ จงเป็นปัจจัยให้ถึงพระนิพพานด้วยเทอญฯ

คาถาบูชาพระบรมสารีริกธาตุ

อะหัง วันทามิ อิธะ ปะติฏฐิตา พุทธะธาตุ โยตัสานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เม

ข้าพเจ้าขอน้อมนมัสการกราบไหว้พระบรมสารีริกธาตุ ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ประดิษฐานอยู่ ณ ที่นี้ด้วย อานุภาพแห่งกุศลผลบุญนี้ ขอให้ข้าพเจ้าประสบแต่ความสุขสวัสดีตลอดกาลทุกเมื่อเทอญ

อะภะยะปะริตตัง

(สวดป้องกันอันตรายจากฝันร้าย สวดก่อนนอนจะฝันดี)

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุฯ

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุฯ

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุฯ

คาถาใช้ภาวนาเวลาขับรถ

ให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ไม่หลับใน

เมตตัญ จะสัพพโล กัสสะมิง มานะ สัมภาวะเย อะปะริมานัง

คำแปล

บุคคลพึงเจริญเมตตา มีน้ำใจ ไม่มีประมาณไปในโลกทั้งสิ้น

คาถาเงินล้าน

(ตั้งนะโม ๓ จบ)

นาสังสิโม

พรหมา จะ มหาเทวา สัพเพยักขา ปะรายันติ

(คาถาปัดอุปสรรค)

พรหมา จะ มหาเทวา อภิลาภา ภะวันตุเม

(คาถาเงินแสน)

มหาปุญโญ มหาลาโภ ภะวันตุเม

(คาถาลาภไม่ขาดสาย)

มิเตพาหุหะติ

(คาถาเงินล้าน)

พุทธะมะอะอุ นะโมพุทธายะ วิระทะโย วิระโคนายัง วิระหิงสา วิระทาสี วิระทาสา วิระอิตถิโย พุทธธัสสะ มานี มามะ พุทธัสสะ สวาโหม

(คาถาพระปัจเจกพุทธเจ้า)

สัมปะติจฉามิ (คาถาเร่งลาภให้ได้เร็วขึ้น)

เพ็งๆ พาๆ หาๆ ฤาๆ (บูชา ๙ จบ ตัวคาถาต้องว่าทั้งหมด)

ผู้หมั่นภาวนาก่อนที่จะทำบุญให้ได้ทานใดๆ หรือสวดก่อนที่จะเข้านอนเสมอๆ มิได้ขาดท่านว่าจักเป็นบุญบันดาลอันประเสริฐ เลิศล้ำด้วยลาภผล เป็นเศรษฐีมิต้องยากจนแล

คาถามหาลาภ

นะมามีมา มะหาลาภา อิติพุทธัสสะ สุวัณณังวา ระชะตังวา มะณีวา ธะนังวา พีชังวา อัตถังวา ปัตถังวา เอหิ เอหิ อาคัจเฉยยะ อิติมีมา นะมามิหัง.

ใช้สวดภาวนาก่อนนอน ๓ จบและตื่นนอนเช้า ๓ จบ เป็นการเรียกทรัพย์เรียกลาภ จะบังเกิดโภคทรัพย์อย่างมหัศจรรย์ คาถานี้จึงได้มีอายุอยู่ในสวรรค์ต่อไปอีก

(พระคาถาบทนี้ส่วนมากไม่ค่อยทราบกัน ไปสวดแต่บทอานิสงส์กันเสียหมด)

ผู้ใดหมั่นสวดพระคาถานี้ จะระงับโรคภัยไข้เจ็บ ทั้งอายุก็จะยืนนาว ใช้เสกยากินแก้โรคได้ และถ้าผู้ใดสวดเจริญอยู่เป็นนิจ นอกจากจะปราศจากโรคภัยไข้เจ็บรบกวนแล้ว ยังแคล้วคลาดจากภัยต่างๆ อีกด้วย

คาถาเมตตามหานิยม

*(สมเด็จพระพุฒาจารย์ โต ใช้สอนย่านาคพระโขนง)**

เมตตา คุณณัง อะระหัง เมตตา

คาถาพญายม

ตั้งนะโม ๑ จบ

ปะโตเมตัง ปะระชิวินังสุคะโตจุติ จิตะเมตะนิ พานนัง สุคะโตจุติ

สวดทุกวันจะช่วยผ่อนหนักให้เป็นเบาได้ และป้องกัน ภูตผี ปีศาจ โรคภัยร้ายแรงในวันข้างหน้าที่ยังไม่มียารักษา จะไม่เป็นถ้าไม่ใช้กรรมเก่า

คำภาวนา เวลารดน้ำศพ

กายะกัมมัง วะจีกัมมัง มะโนกัมมัง อะโหสิกัมมัง สัพพะปาปัง วินัสสะตุ อิทัง มะตะกะสะรีรัง อุทะกัง วิยะ สิญจิตัง อะโหสิ กัมมัง.

กายกรรม 3 วจีกรรม 4 มโนกรรม 3

ขอให้อโหสิกรรมแก่ข้าพเจ้า ทั้งต่อหน้าและลับหลังด้วยเทอญ

ทานฌุจที่ ๓

เรื่องสั้น กฎแห่งกรรม และวิธีทำสมาธิแบบง่ายๆ

คนเข้าถึงธรรมหายจากโรคได้

วันนี้จะเล่าอานิสงค์แห่งความมีศรัทธา ตั้งใจแน่วแน่ในการสวดมนต์เจริญกุศลภาวนา ทำให้หายจากโรคได้ ท่านทั้งหลายจงจำไว้อย่างหนึ่งว่า ถ้าคนเข้าถึงธรรมเมื่อใดจะหายจากโรคแน่ๆ

อาตมาได้รับจดหมายจากหนองคายฉบับหนึ่ง มาจากโยมกุศล นามแก้ว ป่วยเป็นโรคหัวใจรั่วจะตายอยู่แล้ว ทำพืชไร่ อยู่ที่อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย เลี้ยงสัตว์ได้ด้วย มีเหยี่ยวกามารบกวน ขโมยก็มาลักของ

เขานั่งเจริญพระกรรมฐาน สวดมนต์ช่วยตัวเองไม่ต้องให้คนอื่นช่วย ไม่ต้องให้พระช่วย โรคหัวใจนี่ทำอะไรก็เหนื่อย หากคิดอะไรขึ้นมาละก็ตายเลย หรือถ้าโกรธก็ตายเลย

เขาสวดมนต์เจริญกุศลภาวนาอยู่ ๔ เดือน ขณะนี้โรคหายไป ๙๐% แล้ว เหลืออีก ๑๐% จึงจะเป็นปกติ หมอบอกหายได้อย่างไร มีแต่จะตายเท่านั้น

การสวดมนต์นั้น สวดเพื่อต้องการให้มีสติช่วยตัวเองได้ คนที่มาที่วัดมีแต่ให้พระช่วย ไม่ช่วยตัวเองเลย ไม่สนใจปฏิบัติเจริญพระกรรมฐาน มากันเพื่อจะปฏิบัติแลกเหมือนแบบพ่อค้า แม่ค้า ไม่ได้ผลสักราย

โยมกุศลที่ตั้งใจจริงหายไปเลย เขาขอหนังสือสวดมนต์ มหาเมตตาใหญ่ อาตมาส่งไปให้เขาแล้ว ต้องช่วยตัวเองต้องพึ่งตัวเอง ต้องสอนตัวเอง

ที่จำหวัดอุทัยธานี มีลุงคนหนึ่งเป็นโรคมะเร็ง หมอบอกว่าถ้าผ่าแล้วจะอยู่ได้ ๓ ปี ถ้าไม่ผ่าต้องตายปีนี้ จะเอาอย่างไรก็เลือกเอา จงตัดสินใจเสีย

ลุงคนนั้นก็คิดว่า คนเราถึงอย่างไรก็ต้องตายหมอก็ต้องตาย ปู่ ย่า ตา ยาย ตายทั้งนั้น ก็เลยบอกว่า เอาล่ะผมยังไม่ผ่า หนีมาปฏิบัติเจริญพระกรรมฐานได้ ๗ วัน ก็กลับไปหาหมอ หมอตรวจแล้วมะเร็งหายไปเลยต้องช่วยตัวเองอย่างนี้ซิ มากันที่วัดอัมพวันร้อยละ ๙๐ มาให้พระช่วย ให้แผ่เมตตาทั้งนั้นแต่ตัวเองไม่ช่วยตัวเองเลย

หนังสือมหาเมตตาใหญ่นี้ไม่มานานแล้ว ไม่มีคนสนใจ เป็นบทสวดมนต์ของเทวดาที่ต้นพิกุล มาสอนแม่ชีก้อนทอง ปานเณร ให้สวดมนต์ที่ศาลาหลังเก่า

แม่ชีอ่านหนังสือไม่ออก ตายอายุ ๙๐ กว่าปี มาอาศัยศาลาอยู่ที่วัดอัมพวันเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ สมัยนั้นยังไม่มีสำนักชีเทวดามาชวนสวดมนต์ตอน ๒๔ นาฬิกา เทวดาถูกสาปจากสรวงสวรรค์ ผิดประเวณีนางฟ้า นางสวรรค์ ได้รับโทษ ๑๐๐ ปี เวลา ๐๙.๔๕ นาฬิกา ต้นพิกุลโค่นทันทีไม่ต้องมีลมเลยหมดอายุเทวดา

อาตมาได้ตำราจากเทวดาไว้เยอะ เพราะจดเข้าไว้ ให้แม่ชีถามว่าเทวดาสวดมนต์ทุกบ้านไหม ได้คำตอบว่า "ไม่ทุกบ้านหรอก บ้านไหนตั้งโต๊ะหมู่บูชาพระไว้สะอาด ปูผ้าขาวไว้และเจ้าของบ้านสวดมนต์ทุกวัน เทวดาจะลงบ้านนี้เลย ถ้าบ้านไหนเอาเด็กไปนอนห้องพระห้องพระสกปรก เทวดาจะไม่เข้าบ้านนั้น"

ขอฝากไว้ด้วย ถ้าเชื่อเอาไป ถ้าไม่เชื่อไม่ต้องเอาไป บางแห่งห้องพระสกปรกเหลือเกินระวังนะ ทำใจสกปรกสัตว์นรกมาเกิด บ้านนั้นเถียง พ่อ แม่ คำไม่ตกฟาก ฟ้องร้องกันวุ่นวายเป็นกฎแห่งกรรม

บ้านไหนทำใจสะอาด นักปราชญ์มาเกิด คนบริวารดีก็เข้ามาประเสริฐในบ้านนั้นท่านทั้งหลายจงไปตีความ ไม่ใช่พูดให้ท่านเชื่อ ไม่ใช่พูดให้ท่านมีความรู้ แต่อาตมาพูดให้ท่านไปคิดกันบ้าง

บางคนไม่มีความคิดเลยนะ จะเอาบุญตะพึด บุญอะไรก็ไม่รู้ ยังไม่รู้ว่าบุญคืออะไรแล้วท่านจะได้อะไรหรือ

เทวดาบอกว่า บ้านใครมีพระพุทธรูป ไม่ต้องไปปลุกเสกท่านหรอก เราหมั่นสวดมนต์ไหว้พระ เทพจะสิงในองค์พระอาตมาได้ตำราเลย

หลวงพ่อโสธรที่แปดริ้วมีเทวดารักษาถึง ๑๖ องค์ จึงได้เงินทองมากมายเป็นพันล้านแต่วัดหลวงพ่อพุทธชินราช วัดพระนอนจักรสีห์ วัดไชโย วัดบ้านแหลม วัดไร่ขิง มีเพียง ๑๐ องค์ เท่านั้นที่สิงสถิตอยู่ในองค์พระ ไม่ใช่ทองเหลืองศักดิ์สิทธิ์นะ เทพเขารักษาองค์พระ

อาตมาก็ถามว่า "คนล่ะมีเทวดารักษาไหว" เขาตอบว่า "มีทุกคน" ถ้าคนไหนจิตใจดีเทวดาบัณฑิตรักษา ถ้าจิตใจเลวเทวดาพาลรักษา บ้านนั้นเถียงกันไม่พัก ยุให้รำตำให้รั่วไปเลย ถ้าญาติโยมกลับมาสวดมนต์ไหว้พระเสมอ เทวดาพาลจะออกจากจิตใจของโยมไป เทวดาบัณฑิตก็จะมาอาศัยอยู่ จะสร้างความดีในการงานของท่าน จะสร้างความดีสู่สถานการณ์ เป็นต้น

โยมกุศลทำไร่ไว้เยอะ มีทั้งพืชไร่และสัตว์เลี้ยง มีสัตว์มารบกวน คนที่เบียดเบียนลักข้าวของ และมีโรคภัยไข้เจ็บ เขาบอกว่า "ตั้งแต่สวดมนต์ เจริญกุศลภาวนาทุกวันตลอดมา โรคหัวใจรั่วผมหายแล้ว ๙๐% คนเคยเบียดเบียนจะมาทำร้ายผมกลับเป็นมิตรหมด" สัตว์ร้ายที่เคยมากวนพืชไร่ไม่มีมากวนเลยเขาบอกมาอย่างนี้

อาตมาก็ขออนุโมทนากับเขา เพราะเขาเป็นโรคร้ายและหายไปได้อย่างน่าอัศจรรย์ มันหายปั๊ป เกิดขนลุกซู่ขึ้นมาเกิดปิติยินดี เลยบอกให้หมอทราบว่าได้สวดมนต์และเจริญกุศลภาวนา คนร้ายที่เคยมาลักของที่บ้านเขาก็เลิกเลย ไม่มาลักอีก ต่อไปจนบัดนี้ นี่อานิสงส์

ขอฝากให้ไปคิดนะ ไม่ใช่ฝากให้ไปทำ คิดได้ก็ทำ คิดไม่ได้อย่าทำให้มันเสียเวลา เพราะโยมไม่มีศรัทธาอย่าทำ ไม่มีจิตเป็นกุศลอย่าทำนะ ไม่ได้ผลอย่างแน่นอน

เวลาแผ่เมตตานะโยมนะ ถ้าเรานั่งเจริญพระกรรมฐานแล้ว แผ่เมตตาให้ศัตรูมาเป็นมิตร ให้ชีวิตเราสดชื่นต่อไปจะมีประโยชน์เหลือเกิน เป็นเรื่องสดๆ ร้อนๆ ที่เกิดขึ้น มีอะไรแปลกๆ

ไม่มีอะไรดีเท่าสวดมนต์พาหุงมหากา คนไม่สวดกันเอง สวดต้องการให้มีสติดี สวดต้องการให้รำลึกเหตุการณ์ในชีวิตได้สวดแล้วโรคภัยไข้เจ็บหาย ถ้าจำเป็นจะต้องตายจะได้ไม่ต้องทรมาน จะได้รู้ว่าเขาเอาวอช่อฟ้ามารับเราไปสวรรค์

เราจะได้รีบเดินทางไป ลูกเต้าจะได้ไม่กังวลกับพ่อแม่ที่ล้มหายตายจากไป เรื่องที่ถูกต้องเป็นอย่างนั้น ถ้าญาติโยมเข้าใจก็จะได้ผลสมความปรารถนาทุกประการด้วย อันนี้มีความหมายให้ญาติโยมได้เข้าใจด้วย

วันนั้นไปทำบุญร้อยวันที่กรุงเทพฯ เขาคุ้นเคยกับอาตมามา ๓๐ กว่าปีแล้ว ไม่เคยนั่งเจริญพระกรมฐานเลยชวนก็ไม่เอา ตอนนี้ต้องบังคับแล้ว เพราะรู้ว่าเขาหมดอายุแล้ว จะต้องตายแน่ๆ

เขาเป็นโรคปวดหลังทรมานเหลือเกิน ปวดเลาบ่าย ๓ โมงเย็นไปจนถึงเที่ยงคืน เขาถามว่าเป็นเพราะอะไร หลวงพ่อทราบไหม อาตมาก็บอกให้มานั่งเจริญพระกรรมฐานเอาเอง ลุกก็มือสั่นหงิกๆ เลย

คุณสุกฤช ชนสัมพันธ์กุล เป็นคนจีนไม่เคยนั่งเจริญพระกรรมฐาน ไม่เคยช่วยตัวเอง อาตมาต้องโทรไปเรียกให้มา ต้องการจะช่วยเขาโดยด่วน เพราะลูกสาวเขาจะแต่งงาน เขาจะตายก่อน

ประเพณีจีน ถ้าพ่อแม่ตาย ต้องหยุดการแต่งงาน ๓ ปี ปัญหาก็คือ ถ้าเขาตายลูกจะไม่ได้แต่งงาน ๓ ปี อาจจะเกิดแปรผันไปแต่งกับคนอื่นได้

ผลสุดท้าย เขาก็มาอยู่ปฏิบัติ หายจากไม่สบายเดินได้ พอถึงเวลาแผ่เมตตา อาการปวดหลังก็หายไป ปรากฏนิมิตออกมาว่าตีแมวหลังหัก แถมเลี้ยงนกพิราบอีกตัวละ ๔ - ๕ แสนบาท เอาไว้สำหรับแข่งกัน ซึ่งไปซื้อมาที่ไต้หวัน

ตอนจะตายนี่อาตมาบอกให้เลิก เอาไปปล่อยให้หมด ปล่อยมันก็ตายต้องไปให้คนอื่นเขาเลี้ยงไว้จัดการต่อไป นกแข่งราคามันแพงเขาไม่ฆ่ากันหรอก ปล่อยตายเอง เขาก็จัดการ

นี่แหละนั่งเจริญพระกรรมฐาน รู้กฎแห่งกรรมได้ว่า ตีแมวหลังหัก ตีตอนบ่าย ๓ โมง หมอตรวจดูแล้วบอกไม่มีอะไร ตรวจหลายโรงพยาบาล แล้วปวดได้อย่างไร นี่โรคกรรมจำไว้ หมอตรวจไม่พบโรคหรอก

หมอตรวจไม่พบโรคแล้วรักษาไม่ได้ หมอเขาบอกหัวใจก็ดี เลือดลมก็ดี ความดันก็ดีด้วย ไม่มีอะไรทำไมถึงปวดได้แต่ฉีดยากันปวดไว้เท่านั้นเอง พอถึง ๓ โมงเย็น ก็ต้องฉีดยา ตีแมวตอนนั้น ตัวเองก็เลยมาปวด ตอนนั้นชัดเจนแล้ว

แมวหลังหักแล้วก็ไปสั่นกว่าจะตาย เลยมาติดถึงลูกมือสั่น เขียนหนังสือไม่ค่อยจะได้แล้ว

อาตมาจึงบอกให้ลูกมานั่งเจริญพระกรรมฐาน แผ่เมตตา จะยังเวลาให้อยู่ได้ เขาก็เลยมาอยู่เจริญพระกรรมฐาน

กลับไปบ้านแต่งงานลูกสาวเสร็จเรียบร้อย ก็เดินได้ อารมณ์ดี ใจสบาย เพราะได้พระกรรมฐานไป ได้สติ ได้หนทางไป ยังดีกว่าไม่ได้หนทางเลย

เหลืออีก ๓ วันเขาต้องตายแน่ เพราะขอเวลาไว้ ๑๕ วันเท่านั้น ต่ออายุมาได้ ๑๕ วัน อยู่ต่อไม่ได้แล้ว เขาได้จัดการแบ่งสมบัติให้ลูกไปประกอบอาชีพการงาน จัดเสร็จแล้วเขาก็ลาตาย มันก็แน่นหน้าอก และได้แผ่เมตตาให้แมว แล้วเอาไปโรงพยาบาล ไม่ต้องมีเวทนาเลย พอถึงเวลาก็ขอลาหลับสนิทไปเลย เขามารับขึ้นวอช่อฟ้าไปนี่ดีมาก

ตายอย่างนี้ดีกว่าไปตายที่โรงพยาบาล เอาสายออกซิเจนใส่จมูกให้ยุ่งไป นี่เขาไม่ต้อง

ท่านทั้งหลายโปรดพิจารณาอย่าประมาทในชีวิตของท่าน อย่าคิดว่าไม่ตายนะ ต้องตายแน่ สาวก็ตายได้ เด็กก็ตายได้ บางคนไม่ทันร้อง ตายในท้องก็มากมาย ถ้าไม่คิดหรือคิดไม่ได้ก็ตามใจโยมเถอะ ไม่ว่ากันหรอก

คนเรามีเวรกรรมด้วยกันทั้งนั้น ไม่ทราบว่าจะแก้ไขได้แค่ไหน ไม่มีอะไรดีเท่าการเจริญพระกรรมฐาน ดีที่สุดทำให้ลูกดีได้ แผ่เมตตาไปอย่าวุ่นวายเลย คนที่วุ่นวายคือคนขาดสตินะ คนไม่มีสติสัมปชัญญะทำอะไรไม่ได้ผล ทำอะไรไม่สำเร็จมันอยู่ตรงนี้

คนเจริญพระกรรมฐานได้ ดูง่ายๆ จะมีแต่เมตตาและมีแต่ความขยัน ไม่ขี้เกียจอยู่บ้านท่านอย่านิ่งดูดาย ปั้นวัว ปั้นควายให้ลูกท่านเล่น ขยันตลอดไป นี่พระกรรมฐาน

การเจริญพระกรรมฐานสามารถจะแผ่เมตตาช่วยคนอื่นได้ เขาส่งข่าวมาจากกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส นายแพทย์ประสงค์ อายุมากแล้ว ภรรยาฝันว่าเทวทูตจะเอาตัวไป เทวทูตบอกให้มานั่งเจริญพระกรรมฐานที่วัดอัมพวัน เขาต้องนั่งเครื่องบินมาจากกรุงปารีสมาขออยู่ ๑๕ วัน มาทั้งสามี ภรรยา และลูก เขายังอุตส่าห์เสียค่าเครื่องบินมานั่งเจริญพระกรรมฐานเวลาเดินจงกรมทำให้ได้ เวลามีเวทนากำหนดเวทนาก่อน ปวดตรงไหนกำหนดตรงนั้น บางคนปวดศีรษะมา ๗ - ๘ ปีแล้ว มานั่งเจริญพระกรรมฐานก็ไม่ได้ ต้องกำหนดที่ปวดเลย

อริยสัจ ๔ มี ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ก็แก้ที่ทุกข์ก่อน มันทุกข์ที่ปวดศีรษะ เราก็นึกมโนภาพ หลับตาเอาสติตั้งไว้ที่ศีรษะ กำหนดว่า ปวดหนอ ปวดหนอตายให้ตาย เดี๋ยวมันจะระเบิดขึ้นไป เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป หายปวดศีรษะเลย

พอหายแล้วมันจะบอกว่าทำกรรมอะไรไว้ เดี๋ยวนิมิตจะบอกมา เมื่อตอนเป็นเด็กๆ ทุบหัวปลาทั้งนั้น ทุบหัวปลาขายด้วยซิ มันมีบาปมาถึงปวดศีรษะอย่างนี้ แต่ไม่ถึงกับเป็นโรคประสาท เพียงแต่ปวดศีรษะไม่พัก ทำให้เสียงาน เวลาเจ็บไข้ไม่สบายทำให้เสียงาน

อโรคยา ปรมา ลาภา คนไหนไม่มีโรค คนนั้นมีลาภ ถ้าสามวันดี สี่วันไข้ ต้องเข้าโรงพยาบาล โยมจะไปหาเงินได้หรือ อย่างนี้มีความหมายมาก

จากหนังสือ พุทโธโลยี มหัศจรรย์แห่งจิต เรื่องจริงจากการปฏิบัติธรรม หลวงพ่อจรัญวัดอัมพวา หน้า ๕๔ - ๖๒

กฎแห่งกรรม (พระธรรมสิงหบุราจารย์)

ปัจจุบันคนเริ่มสงสัยในเรื่องกฎแห่งกรรม และบางคนไม่ยอมเชื่อเรื่องนี้ ถึงกับมีคนเขียนเป็นคำกลอนว่า คนทำดีได้ดีมีที่ไหน คนทำชั่วได้ดีมีถมไป ในเรื่องกฎแห่งกรรมได้กล่าวถึงอันตรายที่เกิดแก่สัตว์โลก ๕ อย่างคือ

๑. กิเลสอันตราย อันตรายที่เกิดจากกิเลส

๒. กัมมันตราย อันตรายที่เกิดจากความชั่ว ที่ทำในปัจจุบัน

๓. วิปากันตราย อันตรายที่เกิดจากวิบาก คือ ผลของกรรมที่ทำในอดีต

๔. ทิฏฐันตราย อันตรายที่เกิดจากทิฐิที่ผิด

๕. อริยูปวันตราย อันตรายที่เกิดจากการจ้วงจาบพระอริยะเจ้า

พระพุทธศาสนาสอนว่า บุคคลจะได้ดีหรือชั่ว ได้รับสุขหรือทุกข์ ก็เพราะกรรมหรือการกระทำของตนเองทั้งสิ้น หากเราไม่ดำเนินตามทางที่พระพุทธองค์ทรงสอนไว้ แม้จะสวดมนต์หรือวิงวอนขอร้อง ก็ไม่อาจจะช่วยให้เราพบความดี และความสุขได้ ถ้ามนุษย์จะมีความสุขได้ด้วยความภักดี และวิงวอนมนุษย์เราก็คงไม่ต้องทำอะไร

ทำดีได้ดีนั้นมีแน่ ทำชั่วแต่ได้ดีมีที่ไหน
ที่ทำชั่วเห็นดีอยู่จงรู้ไว้ มันเหมือนไฟใต้ถ่านไม่นานร้อน

(พระราชสุทธิญาณมงคล)

ความเชื่อในเรื่องกรรม

ตามคำสอนในพระพุทธศาสนา ชาวพุทธควรมีศรัทธา ๔ อย่างคือ

๑. ตถาคตโพธิสัทธา เชื่อในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าคือเชื่อว่าพระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้จริง เป็นผู้ประกอบด้วยพระปัญญาธิคุณ พระวิสุทธิคุณ และพระมหากรุณาธิคุณ

๒. กัมมสัทธา เชื่อเรื่องกรรม คือเชื่อว่า กรรมมีจริง

๓. วิปากสัทธา เชื่อเรื่องผลของกรรม คือเชื่อว่ากรรมที่บุคคลทำไม่ว่าดี หรือชั่วย่อมให้ผลเสมอ

๔. กัมมัสสกตาสัทธา เชื่อว่าสัตว์มีกรรมเป็นของตน คือเชื่อว่าผลที่เราได้รับ เป็นผลแห่งการกระทำของเราเอง ซึ่งอาจจะเป็นกรรมที่ทำในปัจจุบันชาติ หรืออดีตชาติจะเห็นได้ว่าความเชื่อหรือศรัทธา ๔ อย่าง เป็นความเชื่อในเรื่องเกี่ยวกับกรรม ๓ อย่าง กฎแห่งกรรมจึงเป็นคำสอนที่สำคัญในพระพุทธศาสนา ผู้เป็นชาวพุทธทุกคน จึงควรเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม ควรพยายามศึกษา และทำความเข้าใจเรื่องกฎแห่งกรรม ชาวพุทธที่ไม่เชื่อกฎแห่งกรรมหาใช่ชาวพุทธที่แท้จริงไม่ เขาเป็นเพียงชาวพุทธแต่เพียงในนาม ศาสนาพุทธมีประโยชน์แก่เขาเพียงใช้กรอกแบบฟอร์มเพื่อไม่ให้ถูกว่าเป็นคนไม่มีศาสนาเท่านั้นเอง

คนที่เชื่อในเรื่องกรรมย่อมได้เปรียบกว่าคนที่ไม่เชื่อ คนที่เชื่อในเรื่องกรรมย่อมสามารถอดทนรับความทุกข์ยากลำบาก ความผิดหวัง ความขมขื่น และเคราะห์ร้ายที่เกิดแก่ตนได้ เพราะถือว่าเป็นกรรมที่ทำมาแต่ในอดีต ไม่ตีโพยตีพายว่าโลกนี้ไม่มีความยุติธรรม ตนไม่ได้รับความเป็นธรรม ทำดีแล้วไม่ได้ดี คนที่เชื่อในเรื่องกรรม จะยึดมั่นอยู่ในการทำความดีต่อไป จะเป็นผู้สามารถให้อภัยแก่ผู้อื่นและเป็นผู้มีหิริโอตัปปะ

คนที่ประกอบกรรมทำชั่วทั้งทางกาย วาจา และใจ ส่วนใหญ่เป็นคนไม่เชื่อเรื่องกรรม ไม่เชื่อเรื่องบุญและบาป ไม่เชื่อเรื่องตายแล้วเกิด คนพวกนี้เกิดมาจึงมุ่งแสวงหาทรัพย์สมบัติและความสุขสบายให้แก่ตัว โดยไม่คำนึงว่าทรัพย์สมบัติหรือความสนุกสนานที่ตนได้มาถูกหรือผิด และทำให้คนอื่นได้รับความเดือดร้อนหรือไม่

สัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของตน กรรมนั้นย่อมเป็นของเราโดยเฉพาะ และเราจะเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น จะโอนให้ผู้อื่นไม่ได้ เช่น เราทำกรรมชั่วอย่างหนึ่งเราจะต้องรับผลของ

กรรมชั่วนั้น จะลบล้างหรือโอนไปให้ผู้อื่นไม่ได้ แม้ผู้นั้นจะยินดีรับโอนกรรมชั่วของเราก็ตาม กรรมดีก็เช่นเดียวกัน ผู้ใดทำกรรมดีย่อมเป็นของผู้ทำโดยเฉพาะ จะจ้างหรือวานให้ทำแทนกันหาไม่ได้ เช่นเราจะเอาเงินจ้างผู้อื่นให้ประกอบกรรมดี แล้วขอให้โอนกรรมดีที่ผู้นั้นทำมาให้แก่เราย่อมไม่ได้ หากเราต้องการกรรมดีเป็นของเรา เราก็ต้องประกอบกรรมดีเอง เหมือนกับการรับประทานอาหาร ผู้ใดรับประทานผู้นั้นก็เป็นผู้อิ่ม

มนุษย์เรามีภาวะความเป็นไปต่างๆ กัน เช่น ดีหรือชั่ว รวยหรือจน เจริญหรือเสื่อม สุขหรือทุกข์ ก็เนื่องมาจากกรรมของตนเองทั้งสิ้น และกรรมใดที่ทำลงไปจะเป็นกรรมดีหรือกรรมชั่วก็ตาม ย่อมให้ผลตอบแทนเสมอ และย่อมติดตามผู้ทำ เสมือนเงาติดตามตน หรือเหมือนกับล้อเกวียนที่หมุนตามรอยเท้าโคไป ฉะนั้นด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงมีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย หากเราทำกรรมดี เราก็ได้รับความสุขความเจริญกรรมดีจึงเหมือนกัลยาณมิตรที่คอยให้ความอุปการะ และส่งเสริมให้เราประสบแต่ความสุข และความเจริญ แต่ถ้าเราทำกรรมชั่ว กรรมชั่วก็จะคอยล้างผลาญเราให้ประสบแต่ความทุกข์ และความเสื่อม

ความหมายของชนิดของกรรม

คนส่วนมากเข้าใจว่า กรรม คือ การกระทำ ความเข้าใจนี้ก็ไม่ผิด แต่เป็นเข้าใจความที่ยังไม่รัดกุม และถูกต้อง ทั้งหมดเพราะมีการกระทำบางอย่างที่ไม่นับว่าเป็นกรรม กรรมที่แท้จะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ๒ ประการ คือ

๑. ผู้ทำมีเจตนา ที่ว่าผู้ทำมีเจตนามีหลักการที่พระพุทธเจ้า ได้ตรัสไว้ใน **นิพเพธิกปริยาสูตร ฉักกนิบาต อังคุตุตรนิกาย** ว่า

"*เจตนาหัง ภิกขเว กัมมัง วทามิ* แปลว่า ภิกษุทั้งหลายเรากล่าวว่าเจตนาเป็นกรรม" เจตนาก็ได้แก่ ความตั้งใจ หรือความรับรู้ ซึ่งแบ่งไว้เป็น ๓ อย่าง คือ

๑. บุรพเจตนา เจตนาก่อนทำ

๒. มุญจนเจตนา เจตนาในเวลาทำ

๓. อปราปรเจตนา เจตนาเมื่อได้ทำไปแล้ว

การกระทำโดยมีเจตนาเกิดขึ้นในตอนใด ตอนหนึ่งถือว่าเป็นกรรมทั้งสิ้น ส่วนการกระทำไม่มีเจตนาคือใจไม่ได้สั่งให้ทำ ไม่จัดว่าเป็นกรรม เช่นคนเจ็บซึ่งมีไข้สูง เกิดเพ้อคลั่ง แม้จะพูดคำหยาบออกมา เอามือหรือเท้าไปถูกใครเข้า ก็ไม่เป็นกรรม ในทางวินัยก็ยกเว้นให้พระที่วิกลจริต ซึ่งล่วงเกินสิกขาวินัยไม่ต้องอาบัติ ทั้งนี้โดยหลักเกณฑ์ที่ว่าถ้าผู้ทำไม่เจตนา กระทำแล้วการกระทำนั้นก็ไม่เป็นกรรม

๒. การกระทำนั้นจะต้องให้ผลเป็นบุญ หรือเป็นบาปก็เพื่อแยกการกระทำของพระอรหันต์ออกจากการกระทำของปุถุชน เนื่องจากพระอรหันต์เป็นผู้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะไม่มีความยึดถือในตัวตน การกระทำเรียกว่า อัพยากฤต ไม่นับว่าเป็นกรรมดีหรือกรรมชั่ว บุญและบาปก็ไม่มี การกระทำของพระอรหันต์จึงไม่เรียกว่า “กรรม” แต่เรียกว่า กิริยา ส่วนปุถุชนยังมีความยึดมั่นในตัวตนอยู่ จะทำอะไรก็ยังยึดถือว่าตนเป็นผู้กระทำ การกระทำของปุถุชนจึงเป็นกรรม ย่อมจะก่อให้เกิด วิบากหรือผลเสมอ กรรมดีก็ก่อให้เกิดบุญ ส่วนกรรมชั่วก็ก่อให้เกิดบาป คนบางคนเข้าใจว่า กรรม หมายถึง สิ่งไม่ดีคู่กับเวรหรือบาป เช่นที่เรียกว่าเวรกรรม หรือบาปกรรม ตรงกันข้ามกับ ฝ่ายข้างดี ซึ่งเรียกว่า บุญ ทั้งนี้เพราะเราได้ใช้คำว่ากรรมในความหมายที่ไม่ดี เช่นเมื่อเห็นใครต้องประสบเคราะห์ร้าย และถูกลงโทษ เราก็พูดว่ามันเป็นเวรกรรมของเขา หรือเขาต้องรับบาปกรรมที่เขาทำไว้ แต่ความจริงคำว่า กรรม เป็นคำกลางๆ หมายถึง การกระทำตามที่กล่าวมาแล้ว จะมุ่งไปในทางดีก็ได้ ทางชั่วก็ได้ ถ้าเป็นกรรมดีเราก็เรียกว่า กุศลกรรม ถ้าเป็นกรรมชั่วเราก็เรียกว่าอกุศลกรรม

กรรมอาจจะจำแนกออกได้เป็นหลายประเภท หากแบ่งตามทางที่ทำแบ่งเป็น ๓ ทาง ได้แก่

๑. กายกรรม กรรมที่ทำทางกาย

๒. วจีกรรม กรรมแสดงออกทางวาจา

๓. มโนกรรม กรรมทางใจ

ในกรรมบถ ๑๐ แบ่งกรรม ๓ ทางนั้นเป็นฝ่ายกุศลและฝ่ายอกุศล แต่ละฝ่าย มีรายละเอียดของกรรม หรือการกระทำดังนี้

กายกรรม หรือกรรมทางกาย แบ่งเป็นฝ่ายละ ๓ คือ

๑. ฝ่ายอกุศล ได้แก่ ฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ และผิดประเวณี

๒. ฝ่ายกุศล ได้แก่ เว้นจากการฆ่าสัตว์ เว้นจากการลักทรัพย์ และเว้นจากการผิดประเวณี

วจีกรรม แบ่งเป็นฝ่ายละ ๔ คือ

๑. ฝ่ายอกุศล ได้แก่ พูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ และพูดเพ้อเจ้อ

๒. ฝ่ายกุศล ได้แก่ เว้นจากการพูดเท็จ เว้นจากการพูดส่อเสียด เว้นจากการพูดคำหยาบ และเว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ

มโนกรรม แบ่งเป็นฝ่ายละ ๓ คือ

๑. ฝ่ายอกุศล ได้แก่ เพ่งเล็งทรัพย์ผู้อื่น ปองร้าย และเห็นผิดจากคลองธรรม

๒. ฝ่ายกุศล ได้แก่ ไม่เพ่งเล็งทรัพย์ผู้อื่น ไม่ปองร้าย และเห็นชอบตามคลองธรรม

ตามที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าแม้แต่การนึกคิด ก็จัดว่าเป็นกรรมแล้ว เช่นเราคิดจะลักทรัพย์ หรือทำร้ายคนอื่น แม้จะยังไม่ลงมือทำก็ถือว่าเป็นกรรมชั่ว ซึ่งจะต้องมีผลตอบแทนแล้ว ผิดกับการลงโทษตามกฎหมายอาญาซึ่งจะลงโทษได้ก็ต่อเมื่อ ผู้กระทำได้เตรียมการหรือลงมือกระทำแล้วเท่านั้น ลำพังความคิดที่จะกระทำความผิดยังหามีโทษไม่ ตามที่กฎหมายอาญาไม่เอาโทษ การคิดที่จะกระทำความผิดก็เพราะ เป็นการยากที่จะพิสูจน์ความนึกคิดของบุคคล และเห็นว่ายังไม่มีความเสียหายเกิดขึ้น แต่หลักของกรรมถือความคิดชั่วเป็นความผิดก็เนื่องจากว่าแม้ว่าคนอื่นยังไม่เสียหาย ผู้คิดเองก็เสียหาย ฉะนั้นจึงต้องมีวิบากติดตามมา จะเห็นได้ว่าการสนองผลของกรรมมีขอบเขตกว้างขวางกว่าการลงโทษของกฎหมายบ้านเมืองมาก

กรรม ๑๒ ประเภท

ในหนังสือวิสุทธิมรรค ซึ่งแต่งโดยพระพุทธโฆษาจารย์ พระเถระชาวอินเดีย ได้แบ่งกรรมไว้ ๑๒ ประเภท ตามกาลเวลา ตามหน้าที่ และตามความหนักเบา

กรรมให้ผลตามกาลเวลา

๑. ทิฏฐธรรมเวทนียกรรม กรรมให้ผลในชาตินี้

๒. อุปปัชชเวทนียกรรม กรรมให้ผลในชาติหน้า

๓. อปราปรเวทนียกรรม กรรมให้ผลในชาติต่อๆ ไป

๔. อโหสิกรรม กรรมที่เลิกให้ผล คือให้ผลเสร็จไปแล้วหรือหมดโอกาสจะให้ผลต่อไป

กรรมให้ผลตามหน้าที่

๕. ชนกกรรม กรรมที่แต่งมาดี หรือชั่ว

๖. อุปถัมภกกรรม กรรมที่สนับสนุน คือ ถ้ากรรมเดิมหรือชนกกรรมแต่งดี ส่งให้ดียิ่งขึ้น กรรมเดิมแต่งให้ชั่ว ก็ส่งให้ชั่วยิ่งขึ้น

๗. อุปปีฬกกรรม กรรมบีบคั้น หรือขัดขวางกรรมเดิม คอยเบียนชนกกรรม เช่น เดิมแต่งมาดี เบียนให้ชั่ว เดิมแต่งมาชั่วเบียนให้ดี

กรรมให้ผลตามความหนักเบา

๙. ครุกกรรม กรรมหนัก กรรมฝ่ายดี เช่น ทำสมาธิจนได้ฌาน กรรมฝ่ายชั่ว เช่น ทำอนันตริยกรรม มีฆ่าบิดา มารดา เป็นต้น เป็นกรรมที่จะให้ผลโดยไม่มีกรรมอื่นมาขวางหรือกั้นได้

๑๐. พหุลกรรม กรรมที่ทำจนชิน

๑๑. อสันนกรรม กรรมที่ทำเมื่อใกล้ตาย หรือที่เอาจิตใจจดจ่อในเวลาใกล้ตาย อาสันกรรม ย่อมส่งผลให้ไปสู่ที่ดีหรือชั่วได้ เปรียบเสมือนโคแก่ที่อยู่ปากคอก แม้แรงจะน้อยแต่เมื่อเปิดคอกก็ออกได้ก่อน

๑๒. กตัตตากรรม กรรมสักแต่ว่าทำ คือ เจตนาไม่สมบูรณ์ อาจจะทำด้วยความประมาท หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่ก็อาจส่งผลดีร้ายให้ได้เหมือนกันในเมื่อไม่มีกรรมอื่นจะให้ผลแล้ว

เหตุที่คนคิดว่าทำดีไม่ได้ดี

มีบางคนที่ทำกรรมชั่ว แต่กลับปรากฏว่าเป็นคนร่ำรวยมีอำนาจวาสนา มีคนเคารพยกย่อง ส่วนคนบางคนทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ขยันขันแข็ง กลับยากจน มีชีวิตอยู่ด้วยความยากลำบาก หรือคนบางคนไม่ค่อยทำงานอะไรคอยประจบสอพลอ และรับใช้เจ้านายกลับได้ดี ได้เลื่อนเงินเดือนและตำแหน่ง ส่วนคนบางคนตั้งใจทำงาน แต่ไม่ประจบเจ้านายไม่คอยรับใช้คุณหญิง คุณนายของเจ้านายกลับไม่ได้ดี จึงทำให้คนคิดไปว่ากฎแห่งกรรมจะไม่มีจริงคำสั่งสอนที่ว่า

กลฺยาณการี กลฺยาณํ ปาป การี จ ปาปกํ

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

คงจะไม่เป็นความจริงเสียแล้ว การที่บางคนเห็นว่าทำดีไม่ได้ดี หรือทำชั่วไม่ได้ชั่วเนื่องจากความไม่เข้าใจ ๒ ประการ

ประการแรก ไม่เข้าใจในเรื่องการให้ผลของกรรม

ประการสอง ไม่เข้าใจในความหมายของคำว่า ได้ดีและได้ชั่ว

การให้ผลของกรรม

การให้ผลของกรรมมีสองชั้น คือ การให้ผลของกรรมชั้นธรรมดาอย่างหนึ่ง และการให้ผลของกรรมในชั้นศีลธรรมอีกอย่างหนึ่ง การให้ผลของกรรมชั้นธรรมดาเป็นการให้ผลโดยไม่คำนึงถึงว่าถูกหลักความชอบธรรมหรือไม่ เช่น นาย ก. โกงเงินหลวง หรือขโมยทรัพย์มา นาย ก. ก็จะได้เงินนั้นมา และถ้านาย ก. ใช้เงินซื้อบ้าน นาย ก. ก็จะได้อยู่บ้านนั้น นี่เป็นการให้ผลของกรรมชั้นธรรมดา แต่การให้ผลของกรรมหาได้หยุดอยู่เพียงเท่านั้นไม่ กรรมที่ทำลงไปยังจะให้ผลในชั้นศีลธรรมอีก คือ ถ้าทำดีจะต้องได้รับผลดีอย่างแน่นอน และถ้าทำชั่วก็จะต้องได้รับผลชั่วอย่างหลีกไม่พ้น

กรรมบางอย่างอาจจะให้ผลในชาตินี้ เรียกว่า **ทิฏฐธรรมเวทนียกรรม** กรรมบางอย่างอาจจะให้ผลในชาติหน้าที่เรียกว่า **อุปปัชชเวทนียกรรม** กรรมบางอย่างอาจจะให้ผลในชาติต่อๆ ไปที่เรียกว่า **อปราปรเวทนียกรรม**

การปลูกพืชหรือต้นไม้ ไม่ใช่พอวางเมล็ดลงไปในดินพืชหรือต้นไม้จะดีขึ้น และให้ผลทันที พืชบางอย่างก็ให้ผลเร็ว พืชบางอย่างให้ผลช้าเป็นปีๆ เช่น ข้าวเพียง ๔ - ๕ เดือนก็ให้ผล แต่ต้นมะพร้าว หรือทุเรียนกว่าจะให้ผลก็ใช้เวลาถึง ๕ ปี

การที่คนทำความชั่วยังได้ดีมีสุขอยู่ จึงเป็นเพราะกรรมชั่วยังไม่ให้ผล กรรมดีที่เขาเคยทำยังเป็น **อุปัตถัมภกกรรม** คอยสนับสนุนอยู่ เมื่อใดที่กรรมดีอ่อนกำลังลง กรรมชั่วก็จะมาเป็น **อุปฆาตกรรม** ทำให้ผู้นั้นต้องเปลี่ยนสภาพไปอย่างพลิกหน้ามือเป็นหลังมือ เช่น

เศรษฐีอาจจะต้องเป็นยาจก เคยเป็นผู้ยิ่งใหญ่ มีอำนาจวาสนา อาจจะถูกฟ้องร้องต้องโทษจำคุก หรือ ต้องเที่ยวหลบหนี เร่ร่อน ไม่มีแผ่นดินจะอยู่

คนที่ไม่เชื่อในเรื่องของกรรม มักจะมองเห็นผลของกรรมชั้นธรรมดา เป็นผู้มีสายตามืดมัวมองไม่เห็นการให้ผลของกรรมชั้นศีลธรรม บุคคลเหล่านี้มักจะเป็นคนไม่เชื่อในเรื่องตายแล้วเกิด คิดว่าคนเราเกิดมาเพียงชาตินี้ชาติเดียวก็สิ้นสุดลง คนพวกนี้เมื่อทำความชั่ว และความชั่วยังไม่ให้ผลก็คิดว่าตนเป็นคนฉลาด ดูถูกพวกที่เชื่อเรื่องกรรมว่าเป็นคนโง่ งมงาย คนพวกนี้เหมือนกินขนมเจอยาพิษ ตราบใดที่ยาพิษยังไม่ให้ผลก็คิดว่า ขนมนั้นเอร็ดอร่อย สมตามพุทธภาษิตที่ว่า

“มธุวา มญฺญติ พาโล ยาว ปาปํ น มุจฺจติ”
คนโง่ย่อมจะเห็นบาปเป็นน้ำผึ้งตราบเท่าที่บาปยังไม่ให้ผล

การให้ผลของกรรม อาจแบ่งเป็นการให้ผลทางจิตใจและการให้ผลทางวัตถุ การให้ผลทางจิตใจ เป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้ทำโดยเฉพาะ ไม่เกี่ยวข้องกับคนอื่นเมื่อทำไปแล้วก็ได้รับทันที คือ เมื่อทำกรรมดี ก็จะได้รับความสุข ความปีติ แต่ถ้าทำกรรมชั่ว ก็จะทำให้จิตใจเศร้าหมองเป็นทุกข์ การให้ผลทางวัตถุ เป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้อื่น จะทำให้ได้ดียากมากคนทำดี จะให้ได้ดีทางวัตถุต้องประกอบด้วยหลัก ๔ ประการ คือ

๑. คติสมบัติ ทำดีให้ถูกสถานที่

๒. อุปธิสมบัติ ทำดีให้ถูกตัวบุคคล

๓. กาลสมบัติ ทำดีให้ถูกเวลา

๔. ปโยคสมบัติ ต้องทำดีให้ติดต่อกันไปเรื่อยๆ

การที่คนทำกรรมดี และหวังผลดีในทางวัตถุ เช่น หวังลาภ ยศ และสรรเสริญ แต่ไม่ได้รับผลดีตามต้องการ อาจจะเพราะไม่เข้าตามหลัก ๔ ประการ ข้างต้น คือ **ไปทำความดีกับบุคคลที่ไม่มีความดี** เช่นเราทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต แต่เจ้านายของเราเป็นคนคอรัปชั่น การทำความดีของเราย่อมไม่เป็นที่ชื่นชมของเจ้านายของเรา การทำความดีกับบุคคลเหล่านี้ไม่ผิดอะไรกับเอาเมล็ดพืชทิ้งลงไปบนหิน หรือพื้นดินแห้งแล้ง ฉะนั้นการทำความดี เราควรจะหวังผลในทางจิตใจมากกว่าวัตถุ บางคนอาจจะ **ทำความดีจริงแต่อาจจะทำไม่ถึงดี** คือ ทำดีเพียงเล็กน้อย แล้วก็หวังผลแห่งความดีนั้น เมื่อได้รับผลตอบแทนก็หมดกำลังใจ แล้วก็บอกว่าทำดีไม่เห็นได้ดี คนพวกนี้เหมือนคนปลูกพืชรดน้ำพรวนดิน นิดหน่อยก็หวังที่จะให้พืชได้ผลความหมายของคำว่าได้ดี และได้ชั่ว ในทางโลกและทางธรรม มีความหมายแตกต่างกัน

ในทางโลก มักจะมองเห็นการได้ดี และได้ชั่วเป็นเรื่องทางวัตถุ ทำให้ธาตุแห่งความดีในตัวของเรามากขึ้น ทำให้จิตใจของเราสะอาด สว่าง สงบยิ่งขึ้นส่วนการได้ชั่วหมายถึง การทำให้จิตใจต่ำลง เลวลง ทำให้จิตใจมืดมัวยิ่งขึ้น คำว่าได้ดีจึงหมายถึงความดี และคำว่าได้ชั่วจึงหมายถึงความชั่ว หากเราจะพูดว่าทำดีได้ความดี ทำชั่วได้ความชั่วก็จะทำให้เข้าใจเรื่องได้ดี และได้ชั่วดีขึ้น

บุคคลที่ทำกรรมอะไรลงไป ย่อมจะได้รับผลในทางจิตใจทันที เมื่อทำกรรมดี เช่น ทำบุญตักบาตร ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น ก็จะทำให้จิตใจดีขึ้น มีความปีติ และความสุขในกรรมดีที่ตนทำในเมื่อกรรมที่ทำเป็นกุศลกรรมจริงๆ คือทำด้วยจิตใจที่เป็นกุศลทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่ใช่ด้วยความโลภ หรือด้วยอกุศลเจตนาหรือหวังผลตอบแทน

วิธีทำสมาธิแบบง่าย ๆ

ทำสมาธิเพื่อให้จิตสงบ มีพลัง มีประโยชน์ ในปัจจุบัน คือ ทำให้ใจสบาย คลายทุกข์ หนักแน่น มั่นคง อารมณ์แจ่มใส ความจำดี ทำงานมีประสิทธิภาพ สุขภาพดี นอนหลับสบาย เรียนหนังสือเก่ง ที่สำคัญคือ ได้บุญ

วิธีนั่ง ให้นั่งขัดสมาธิ คือ ขาขวาทับขาซ้ายนั่งตัวตรงหลับตาเอาสติมาจับอยู่ที่สะดือ ที่ท้องพองยุบเวลาหายใจเข้าพอง กำหนดว่า พอง หนอ ใจนึกกับท้องที่พองต้องให้ทันกัน ย่าให้ก่อนหรือหลังกัน หายใจออกท้องยุบ กำหนดว่า ยุบ หนอ ใจนึกกับท้องที่ยุบต้องทันกัน อย่าให้ก่อนหรือหลังกันข้อสำคัญให้สติจับอยู่ที่พอง ยุบ เท่านั้น อย่าดูลมที่จมูก อย่าตะเบ็งท้องให้มีความรู้สึกตามความเป็นจริงว่าท้องพองไปข้างหน้า ท้องยุบมาข้างหลัง อย่าให้เห็นเป็นไปว่า ท้องพองขึ้นข้างบน ท้องยุบลงข้างล่างให้กำหนดเช่นนี้ตลอดไป จนกว่าถึงเวลา ที่กำหนด

เมื่อมีเวทนา เวทนาเป็นเรื่องสำคัญที่สุดจะต้องบังเกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติแน่นอน จะต้องมีความอดทน เพื่อเป็นการสร้างขันติบารมีไปด้วย ถ้าผู้ปฏิบัติขาดความอดทนเสียแล้ว การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานนั้นก็ล้มเหลว

ในขณะที่นั่ง หรือเดินจงกรมอยู่นั้น ถ้ามีเวทนา ความเจ็บ ปวด เมื่อย คัน เกิดขึ้น ให้หยุดเดิน หรือหยุดกำหนดพองยุบ ให้เอาสติไปตั้งไว้ที่เวทนาเกิดและกำหนดไปตามความเป็นจริงว่า ปวดหนอๆๆ เจ็บหนอๆๆ เมื่อยหนอๆๆ คันหนอๆๆ เป็นต้น ให้กำหนดไปเรื่อยๆ จนกว่าเวทนาจะหายไป เมื่อเวทนาหายไปแล้ว ก็ให้กำหนดนั่ง หรือเดินต่อไป

จิต เวลานั่งอยู่ หรือเดินอยู่ ถ้าจิตคิดถึงบ้าน ทรัพย์สิน หรือคิดฟุ้งซ่านต่างๆ นานา ก็ให้เอาสติปักลงที่ลิ้นปี่พร้อมกับกำหนดว่า คิดหนอๆ ไปเรื่อยๆ จนกว่าจิตจะหยุดคิด แม้ดีใจ เสียใจ หรือ โกรธ ก็กำหนดเช่นเดียวกันว่า ดีใจหนอๆ เสียใจหนอๆ โกรธหนอๆ เป็นต้น

เวลานอน เวลานอนค่อยๆ เอนตัวนอนพร้อมกับกำหนดตามไปว่า นอนหนอๆๆๆ จนกว่าจะนอนเรียบร้อยขณะนั้น ให้เอาสติจับอยู่กับการเคลื่อนไหวของร่างกาย เมื่อนอนเรียบร้อยแล้วให้เอาสติมาจับที่ท้อง แล้วกำหนดว่า พองหนอ ยุบหนอ ต่อไปเรื่อยๆ ให้คอยสังเกตให้ดีว่าจะหลับไปตอนพองหรือตอนยุบ

อิริยาบถต่าง ๆ การเดินไปในที่ต่างๆ การเข้าห้องน้ำ การเข้าห้องส้วม การรับประทานอาหาร และการกระทำกิจการงานทั้งปวง ผู้ปฏิบัติต้องมีสติกำหนดอยู่ทุกขณะในอาการเหล่านี้ ตามความจริง คือมีสติสัมปชัญญะเป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา

คติกรรมฐาน

กินน้อย นอนน้อย พูดน้อย
ทำความเพียรมาก

ทานบุจที่ ๔

บันทึกธรรม

โดย พระราชสุทธิญาณมงคล

วัดอัมพวัน สิงห์บุรี

ข้อคิดวันปีใหม่

๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๐

ขอเจริญพรบรรดาญาติสนิทมิตรสหาย ญาติธรรมตลอดทั้งเจริญพรท่านอุบาสก อุบาสิกาทุกท่าน ตลอดทั้งท่านพุทธศาสนิกชน และพี่น้องชาวไทยทุกท่าน วันนี้ถือว่าเป็นวันสำคัญของชีวิตท่าน ในวันหนึ่ง ในวันนี้ที่พี่น้องทุกคนได้มีโอกาสมาสโมสรสันติบาต เรียกว่าสโมสรสันติบาต คิดถึงอดีตชาติที่ผ่านมาแล้วหนึ่งวาระ หนึ่งปี ๑๒ เดือน จะผ่านพ้นในวันนี้ ในฐานะเราเป็นชาวพุทธและที่มานี้เป็นอิสลามก็มี เป็นคริสต์ก็มี แต่วันนี้ถือโอกาสมารับพรเหมือนกัน ถึงจะเป็นต่างชาติ ต่างภาษา ต่างศาสนาก็ถือว่าเป็นพรอันประเสริฐต่อชีวิตของท่านพรจากบุคคลที่มีปัญญา พรจากบุคคลที่ควรเคารพ ควรแก่การนับถือและถือเป็นหลักปฏิบัติ ก็ถือว่าเป็นพรอันประเสริฐของท่าน ที่ท่านตั้งใจมา ณ โอกาสบัดนี้นั้น ก็ถือว่าเป็นมงคลชีวิตไม่เสียทีที่เกิดมาในสากลโลกนี้อย่างแน่นอน

ในยุคใหม่สมัยนี้ ในยุคสมัยโลกาภิวัตน์ ดีใจมากที่โลกเจริญถึงขนาดนี้ เดินไปข้างหน้า ไกลแสนจะไกลตามไม่ทันแล้วที่จะต้องเสียใจ ที่เราเสียใจอยู่ข้อหนึ่งที่ตามโลกไม่ทันเสียแล้ว โลกวิปริตและแปรผันจนตามไม่ทันแล้วเรียกว่าโลกาภิวัตน์ โลกเจริญถึงขนาดเราเดินตามไม่ทันเสียแล้ว น่าเสียใจด้วย แต่ควรจะดีใจมากท่านสาธุชนทั้งหลายเอ๋ย พี่น้องที่รักทั้งหลายทั้งหญิงทั้งชาย ควรจะดีใจเป็นมหามงคลชีวิตเรามาร่วมผูกมิตร มาร่วมความคิดมาผูกมิตรด้วยคุณธรรม

ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ท่านจะไปรอดปลอดภัยไม่มีเสนียดจัญไรแต่ประการใดทุกท่านทั้งหญิงทั้งชายมาร่วมความคิดกัน มาผูกมิตรด้วยคุณธรรม อย่าไปแตกแยกกันเลย จงแผ่เมตตาให้มากที่สุดในวันนี้ ให้แก่ศัตรู ให้แก่โลกที่มันเดินเอียงซ้ายเอียงขวา ให้โลกมันตรงเหมือนสายทางที่มันไม่ตรง คือเส้นทางของชีวิต สายทางขึ้นๆ ลงๆ คือพรหมลิขิตขีดขั้นชีวิตของท่านเดี๋ยวก็ขึ้นเดี๋ยวก็ลง เหมือนพระอาทิตย์ พระจันทร์ ผลัดกันลง ผลัดกันขึ้น เดี๋ยวก็คืนเดี๋ยวก็วัน รวดเร็วไปมากมาย

ก็ขอพี่น้องทั้งหลายโปรดรณรงค์ความคิดของท่านมาร่วมมิตรกันด้วยคุณธรรม อย่าไปแตกแยกกันเลย พี่น้องอย่าแตกกัน สามีภรรยาจงปรองดอง ญาติพี่น้องให้เกียรติกันอย่างสูงในโอกาสอันเป็นมหามงคลชีวิตเช่นในวันนี้ โลกนี้เจริญไปไวมากน่าเสียดายที่เราเดินตามไม่ทัน ขอให้จิตใจเจริญตามเหมือนมาร่วมคุณธรรมเช่นในวันนี้ ขอให้ท่านทั้งหลายอย่าได้แตกแยกในความคิด สามีภรรยาโปรดเป็นเพื่อนคู่คิดมิตรคู่กัน สามีภรรยาบ้านแตกสาแหรกขาด เพื่อนไม่มีคู่คิด ชีวิตไร้คุณธรรม ขอฝากต่อไปว่า ขาดน้ำเราสิ้นชีวิต ขาดคู่คิดชีวิตยังอยู่ น่าดูคือโลกาภิวัตน์ แต่น่าจะเรียกกันใหม่ว่าที่ผ่านไปแล้วว่า โลกาพินาศ ให้มันพินาศไปเสียเพราะความเจริญขนาดนี้ แต่ขอให้เรามีจิตใจเดินด้วยความปลอดภัย

ในยุคใหม่ พ.ศ. ๒๕๔๑ นี้ ท่านจะมีประโยชน์ในชีวิตของท่านอย่างมากหลาย อย่าให้ชีวิตเราเป็นหมันเสียเลย ชีวิตจงมีทรัพยากรชีวิตให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ มาร่วมความคิดกัน ลด ๕ ว่าง มาสร้าง ๕ ร่วม จะได้มารวมกัน ชีวิตท่านจะแจ่มใสต่อไป ท่านจะมีบริษัทหรือร้านค้าหรือธนาคารไม่มีความสำคัญเท่าไร

อาตมาขอออกไตเติ้ลว่า นักธนาคาร ผู้บริหารโกงมันจึงล้ม ถ้าผู้บริหารไม่โกงไปรอด ขอท่านผู้มีปัญญาโปรดคิดในวันนี้ เดี๋ยวอีก ๒๔ นาฬิกาก็หมดความคิดที่เราผ่านพ้นวิปริตผิดธรรมดาออกไปเสียนอกกายาและอินทรีย์หน้าที่และการงาน ชีวิตท่านจะไม่เป็นหมันจะไม่ไร้สาระ โปรดมีน้ำใจกันตั้งแต่บัดนี้ ที่อาตมากล่าวแล้ว ขาดน้ำตายแน่ ขาดน้ำสิ้นชีวิต ขาดคู่คิดชีวิตยังอยู่ เป็นคู่กัน ท่านจะมีเพื่อนคู่คิดมิตรคู่บ้าน ไม่ผลาญสมบัติแต่ประการใด

นี่แหละ ลด ๕ ว่าง มาสร้าง ๕ ร่วม มารวมกันได้ไหม พวกนักบริหารโกงเจ๊งทุกราย นักบริหารไม่โกง ไม่มีเจ๊ง โลกาภิวัตน์โลกเจริญแต่โกงกันสะบัด บริหารให้เศรษฐีคนรวยกลายเป็นคนจน แต่ท่านทั้งหลายที่มาวัดอัมพวันนี้ อาตมาจะช่วยบริหาร เดี๋ยวจะสวดมนต์บริหารให้ท่านรวยมหาศาล อย่างต่ำก็คนละพันล้าน แล้วก็ให้รัฐบาลกู้ต่อไป โดยไทยช่วยไทย ไทยรักไทย เรากู้ไทย รักเมืองไทย ชูชาติไทย ทำนุบำรุงให้รุ่งเรืองสมเป็นเมืองของไทย มารไม่มีบารมีไม่เกิดประเสริฐไม่ได้ มารคือตัวลองเขาลองเราดู หมดแล้วเงินทอง บ้านก็ไม่มีจะส่ง เพราะเงินเดือน ๖ หมื่น เขาให้ออกจากธนาคารออกจากบริษัท โทรศัพท์มาบอกหลวงพ่อหนูหมดทางแล้วรถก็เอาไปคืนแล้ว บ้านที่ส่งก็ต้องโดนยึดให้เขาไป กลับมาบ้าน หลวงพ่อคะหนูกลับไป

แล้วหนูจะทำอะไร แม่หนูทำอะไร แม่หนูค้าขาย ช่วยแม่หนูค้าขาย เตี่ยก็ตายไปแล้ว น้องยังอยู่ ๒ คน ช่วยแม่เค้า บัดนี้กลับเชียงรายช่วยแม่ค้าขาย บอกหลวงพ่อคะหนูอายเขา ไปทำงานเงินเดือนตั้ง ๖ - ๗ หมื่น แล้วอยู่บ้านสวยหรู แต่กลับไปช่วยแม่ยกแบกหามเหมือนเดิม หนูอายเขา จำไว้เลยสร้างความดีอย่าไปอาย อดทนเข้าไว้ อันนี้เป็นเรื่องของธรรมะ แต่การขึ้นปีใหม่มันก็ไม่มีอะไรใหม่ มันก็เก่าอยู่เสมอ ไม่มีอะไรดีและเปลี่ยนแปลงภาวะเลย แต่เรามาศึกษาปฏิบัติชีวิตเป็นข้อคิด รณรงค์ความคิด มาร่วมมิตรกันด้วยคุณธรรม ชีวิตท่านจะแจ่มใสในอนาคตต่อไปอย่างแน่นอน โดยวิธีปฏิบัติของท่าน ทายก ทายิกา

ในวันนี้ถูกต้องทางครรลองของชีวิต มีการใช้หนี้สงฆ์ มีการอโหสิกรรมต่อพระรัตนตรัย ต่อพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ตลอดทั้งรุกขเจดีย์ ตลอดทั้งพระปัจเจกพุทธเจ้า ขอขมาลาโทษหมด และก็ใช้หนี้สงฆ์ เป็นความจริงของชีวิตแล้ว แต่เราตัวเองก็ไม่ใช้หนี้ตัวเองเลย ตัวเองก็เป็นหนี้ตัวเองอยู่เหมือนกัน หนี้ที่ใช้ไม่หมดคือ หนี้บุญคุณพ่อแม่ หนี้บุญคุณครูบาอาจารย์ ไม่มีทางหมดแน่นอน เราจึงทำพิธีก่อนขึ้นเปลี่ยน พ.ศ. เปลี่ยนศักราชใหม่ หรือ ค.ศ. ใหม่ก็ตาม ตามสากลนิยมที่เราทำนี้ ยุคเก่าก็คือ เดือนเมษายนเป็นเดือนหนึ่ง คือเดือนห้าเป็นเดือนหนึ่ง

แต่สากลทั่วโลกเขาเอาวันที่ ๑ มกราคม เป็นเดือนต้นไปตามคริสต์ศักราช ไปตามวาระโอกาสของโลกนิยม เราจึงได้ตามเขามาหลายสิบปีแล้ว แต่ก่อนนี้เราถือเมษายนเดือนห้าเป็นเดือนหนึ่ง เวลาพระจะบวชก็เดือนห้าเป็นเดือนหนึ่ง เดือนห้า เดือนหก เดือนเจ็ด เดือนแปด เดือนเก้า เดือนสิบ ๖ เดือน แล้วก็ทำบุญครึ่งปี ทำบุญสารท ข้าวสารทแปลว่า แม่โพศรีแม่โพสพ แม่นพดารา ให้ข้าวปลาอาหารเฟื่องฟูเจริญรุ่งเรือง ขอขมาลาโทษต่อพระแม่คงคาพระแม่ธรณี ที่เราได้ปัสสาวะ อุจจาระ ลงแม่ธรณีและคงคา เป็นบาปเป็นกรรมทั้งนั้น ถ้าเรามาอโหสิกรรมได้นี้ท่านจะหมดเวรหมดกรรมแน่นอนที่สุด แล้วโยม พ.ท. วิง รอดเฉย ก็ได้นำครบถ้วนขบวนการของวันที่เราจะหมดเว่รหมดกรรมกันในวันนี้ ใช้หนี้สงฆ์

เมื่อสมัยก่อนนานมาแล้ว อาตมาเป็นเด็กนักเรียน ยายไปทำบุญที่วัดศรัทธาภิรมย์ ยายจะต้องให้เอาก้อนดินใส่ไปข้างละ ๒ ก้อน เราบอกยายใส่ไปทำไปหนักเปล่าๆ เอาเถอะไม่เป็นไรเอาไปก่อน ไม่เห็นมีใครเขาไปทำบุญเอาดินใส่ ไปถึงวัดแล้วจะบอก เราหาบแทบตาย

บางทียายตามไม่ทันเราหนักมากก็เอาก้อนดินทิ้งเสียบ้าง พอไปถึงวัด ยายบอกว่าทำไมก้อนดินลดน้อยลงไป ยายไม่รู้เรื่องหรอกผมหาบมันก็กระฉอกออกดินมันก็แตกหล่นไปบ้าง แท้จริงเราเอาทิ้งมันหนัก ไปถึงวัดตรงนี้เป็นหลุมเป็นบ่อเทใส่ลงไปแล้วก็เอาไม้ทุบเกลี่ยให้เรียบ นี่โง่อยู่บ้านเดียว โง่นี้ดีไม่บาป ไอ้คนฉลาดมีบาปเลวร้าย ไม่ใช่นักปราชญ์ นี่ยาย ยายทำอะไรไม่ได้ก็จะบ่นให้เราฟัง หลานเอ๋ย ยากแท้เพราะเราไม่เคย ง่ายแท้เราเคยแล้ว เป็นบทที่เราจะต้องจดจำ ยากแท้เพราะเราไม่เคย พอฝึกแล้วเหมือนเรามานั่งกรรมฐานเคยแล้ว ง่ายแท้ เสียงหนอก็ง่าย ยากแท้แต่ไม่เคย ไม่เคยฝึก พองหนอ ยุบหนอ หลวงพ่อคะ มาตั้งหลายเที่ยวแล้วไม่ได้เรื่องเลย พองหนอ มันไม่หนอ มันยุบ ยุบยังไม่ทันหนอ มันพองเลย ฉันก็เอาง่ายๆ พอง... ยุบ... พอง... ยุบ... มักง่ายที่สุด มักได้ พวกปฏิบัตินี้มักง่าย เรียน ม. ๑ ถึง ม. ๖ ใช้เวลาตั้ง ๖ ปี มาแค่นี้ พอง... ยุบ... พอง.. ยุบ... เสียงหนอๆ มึงด่ากูหรือ เสียงหนอ มึงด่ากูน้อยไป ก็อยู่บ้านนี้มาไม่มีใครมาเหยียบจมูกเลยนะ ออกไปก็เลยตบเปรี้ยงไปเลย ตบไปแล้วตำรวจจะมาจับเดี๋ยวๆ กลับมาเสียงหนอๆ โกรธหนอๆ ไม่ทันกินแล้ว ไปโรงพัก ก็ขอเจริญพรว่าเรามาฝึกความอดทนแล้วก็วิกฤติการณ์เช่นนี้ เกิดกุสียุคโปรดได้ทำย้อนหลังไปถึงพ่อแม่เรา พ่อแม่เราทำอย่างไรโปรดทำตาม อย่างที่โยม พ.ท. วิง กล่าวแล้วถูกต้อง องค์นี้โดนมาแล้ว ยายก็บอกพอพระเทศน์แล้วหนูนั่งเฉยๆ

พอพระเทศน์ ปากเท่ารูเข็ม มือเท่าใบตาล คือเปรตบ้าง หนูเอ๋ยเมื่อสมัยก่อนเราเป็นเด็กไม่มีรองเท้า ต้องลุยโคลนมา ถึงศาลาต้องมีอ่างล้างเท้า ต้องล้างเท้าอยู่ตีนศาลาก่อนแล้วค่อยขึ้น ต้องมีเช็ดเท้าด้วย เวลาเรากลับบ้านดินที่วัดเป็นโคลนมันก็ติดเท้าไปด้วย ยายบอกว่านี่บาป ต้องเอาดินไปใส่ที่วัดถึงจะหาย หรือตรุษสงกรานต์ก็ก่อพระเจดีย์ทราย ขนทรายเข้าวัดตักทรายเข้าวัดถึงจะหาย ถึงจะพ้นหนี้สงฆ์ เดี๋ยวนี้สบายมากไม่ต้องใช้เท้าเหยียบหรอก ลักขุดดินวัดไปขายเสียเลย ไม่บาปหรือ วัดครึ่งหนึ่ง กรรมการครึ่งหนึ่ง สมภารอีกครึ่งหนึ่ง เอาดินไปขาย ส่วนมากจะอยู่ที่ไหน กรุงเทพฯ มีไหมกรุงเทพฯ ดีมากไม่เคยทำบาปเลย สาธุ ดีมาก แต่เอาที่วัดให้เขาเช่า สร้างตึกหมด ไปดูได้ในวัดไหนมีรายได้มีเรื่องเยอะ ทำไมมีเรื่อง อันนี้ไม่ขอตอบ วัดนี้ไม่มีรายได้ ไม่มีปูชนียสถานอะไร แค่เงินเดือนอาตมาเดือนละ ๔ - ๕ แสน ถ้าองค์ไหนอยากจะเป็นสมภารมาเลย เราจะได้ลาไปขอนแก่น จะให้เป็นสมภารเดือนละ ๕ แสน

ใครจะเป็นไหม ไปหาพระมาจะให้เดือนละ ๕ แสน นี่ข้าว ๑๐ กระสอบหมดไปแล้ว นี่แหละ เหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น บางทีเราเอาของสงฆ์ไปก็เป็นบาปเหมือนกัน ยกตัวอย่างให้เห็นชัดเจนมาก พระเฟื่องที่บ้านนี้ หลวงตาอ้อนท่านปลูกน้อยหน่าไว้เยอะที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม มีน้อยหน่าเยอะ แต่ก่อนเป็นป่า หลวงตาอ้อนแกมาแล้วก็ถาง แล้วก็ปลูกน้อยหน่า ปลูกอยู่ในที่ดินของวัดเป็นที่ดินของสงฆ์ ถ้าหากจะอนุญาตสงฆ์ต้องอนุญาต แต่หลวงตาเฟื่องลักของหลวงตาอ้อนเข้าบ้านไปทุกวัน มรณภาพที่ศาลาหลักโน้น แล้วก็เป็นเปรต เดี๋ยวนี้ก็ยังอยู่ แพทย์หญิงบุญเยี่ยม มานั่งปฏิบัติกรรมฐาน มาขอส่วนบุญ เดี๋ยวนี้ก็ยังอยู่ อำนาจโลภะ เอาของสงฆ์ไป แล้วก็เป็นเปรตได้

ขอเจริญพรท่านทั้งหลายที่ถวายอาตมา อาตมาจะต้องดูซองก่อน ถวายสงฆ์จะไม่นำไปใช้อะไรเลยนะ เป็นบาป ใช้หนี้สงฆ์นี้จะไม่นำไปใช้อะไรนะ ต้องไปใช้หนี้ให้สงฆ์มีประโยชน์ด้วย ปัจจัย ๔ ถ้าบอกถวายส่วนตัวหลวงพ่อตามอัธยาศัย เดี๋ยวไปสร้างขอนแก่น ไปสร้างที่โน่นที่นี่บ้าง ก็หมดไปแล้ว ๑๑ ล้าน ไม่ใช่ที่โยมถวายเป็นของสงฆ์นะ เป็นของส่วนตัว ก็ถามโยม พ.ท. วิง ได้ที่เราสวดธรรมจักรกันทุกวันที่ ๙ เป็นเวลา ๒ ปีเต็มถ้าเป็นตัวอาตมาหรือโยมมาร่วมถวายในหลวงให้หมด ถ้าบอกว่าถวายสงฆ์จะไม่แตะต้อง ถวายผ้าป่าจะไม่แตะต้อง ภิกขุ สังฆัสสะ ไม่ใช่ส่วนตัวนะ เลย ไม่น่าเชื่อนะ สัก ๒ ล้านก็เหลือกินเหลือใช้แล้ววัดบ้านนอกคอกนาอย่างนี้ เลย หม่อมเจ้า สุภัทรดิศ ดิศกุล และหม่อมอรพิน ทราบเข้าก็นำมาให้ ๑,๓๐๐,๐๐ บาท และรองอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี ตอนนั้นเป็น ผอ. รวมกับคณะมาทอดผ้าป่าได้อีก ๑,๕๐๐,๐๐ บาท ได้โน่นนิดนี่หน่อยรวมแล้ว ๗ ล้าน ๕ แสน ถวายผ่านสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ถวายในหลวงเป็นทุนชัยพัฒนาต่อไป แล้วก็เราให้ไปนั้น

ในที่สุดในหลวงก็ได้ถวายสังฆทานเป็นครั้งที่ ๑๔ วันที่ ๕ ธันวามหาราช ปี ๒๕๔๐ มีข้าวสาร ๒๐ กระสอบ ที่ท่านทั้งหลายมารับประทานกันนี้ ข้าวสารในหลวงนะ ยังไม่หมดก็คงจะหมดวันนี้ เมื่อวันก่อนก็ ๑๐ กระสอบหมดไปแล้ว แต่ไม่หมดจริง ที่โยมรับประทานไปนี้เดี๋ยวข้าวสุกมันจะกลับมา ข้าวสุกกลับมาเป็นข้าวสารอีก ไม่ได้หมายความว่าให้โยมมาถวายนะ ไม่ได้บอกบุญ ถ้าเป็นไปได้ก็ให้พิจารณาดู ปีใหม่ ๒๕๔๑ ขอให้งอกด้วยจิตใจ ท่านอย่า

พูดเรื่องจนนะ ขอบิณฑบาตเสีย เป็นไงขายดีไหม ตั้งแต่เช้ายังไม่มีใครมาซื้อ อย่าพูดอย่างนั้นถึงไม่มีคนซื้อเลย เทวดามี เป็นไงเมื่อเช้าตายเลยยังไม่ได้กินข้าวเลยจะเที่ยงแล้วหรือนี่ หยิบขายไม่หวัดไม่ไหว

ขอเจริญพรว่า ให้อโหสิกรรมก่อน แล้วก็ญาติโยม สามีภรรยาจะมีเจริญกรรมฐาน ถ้ามีคุณพ่อคุณแม่อยู่บ้านเดียวกัน ขอกราบลาท่านเสียก่อน มาบำเพ็ญกุศล และบวชให้คุณพ่อคุณแม่ โยมผู้หญิงบวชให้คุณพ่อคุณแม่ได้ แทนค่าข้าวป้อนน้ำนมแม่ได้ โดยปฏิบัติไตรสิกขา ๓ ถ้าเป็นพระนุ่งเหลืองห่มเหลืองไม่ปฏิบัติไตรสิกขา ๓ ศีล สมาธิ ปัญญา ไม่มีเหมือนไม่ได้บวช ไม่ได้ปฏิบัติศีล สมาธิ ปัญญา ขนาดที่มานี้เดี๋ยวนี้เป็นอธิบดีหรือรองอธิบดีไปแล้วอายุร่วม ๕๐ ปี แม่ผูกคอตายเขาไม่ทราบ ตอนแม่ผูกคอตายเขายังคลานอยู่เลย น้าเลี้ยงไว้ผูกคอตายที่เตียงเขานอน

จนเขามีอายุตั้ง ๔๐ เป็น ซี ๗ ตอนนั้นมานั่งกรรมฐาน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๒ มานั่งกรรมฐาน ๗ วัน ได้ผลกลับไปฝัน แม่มาเข้าฝัน แม่ตอนที่ตายยังสาว อายุประมาณ ๒๒ รูปที่มาเข้าฝันเหมือนอายุ ๒๒ ไม่แก่ จำไว้ เป็นสภาพนั้นลูกเอ๋ยแม่ตกนรกเพิ่งจะได้ขึ้นจากนรกวันนี้เราให้อภัยวันโกนวันพระว่าลูกของเจ้าไปนั่งวิปัสสนากรรมฐาน ร้อนถึงจักรินทร์เทวราชเทวทูตแห่งท้าวเวสสุวรรณ บอกหมดเวรหมดกรรมแล้ว ลูกเธอช่วยเธอได้ ก็ได้ขึ้นจากนรกมาเข้าฝันลูกสาว แล้วก็บอกว่าลูกเอ๋ย แม่ที่อยู่นั่นคือน้า แม่ผูกคอตายเมื่อเธอยังคลานอยู่ ที่แม่ต้องผูกคอตายนั้น พ่อเจ้าไปชอบผู้หญิงที่บางกะปิ ตรอกนั้นตรอกนี้ บ้านเลขที่นี้บอกหมดแล้วแม่ก็ไม่ได้ว่าอะไรกับพ่อเจ้าเพราะรับราชการมาด้วยกัน แต่น้าเจ้าชักปืนไล่ยิง เพราะบ้านที่อยู่นี้เป็นบ้านน้า น้าประสาทไม่ค่อยดี ไม่ได้เรียนหนังสืออะไร แล้วแม่ก็ผูกคอตายตกนรกทำบุญไม่ได้กินเลย ต้องไปกินหนอนตามกองขยะ ไม่มีอะไรกิน ขอฝากญาติโยมกรรมฐานไว้ด้วยเป็นญาติ เป็นพ่อแม่ เป็นลูกก็ตาม ถ้าฆ่าตัวตายไม่ต้องทำบุญหรือไม่ได้รับ ต้องเจริญกรรมฐานเป็นที่สูงสุด ในพระพุทธศาสนา

แล้วก็บอกว่าลูกเอ๋ยโปรดไปใช้หนี้เพื่อนแม่หน่อย อยู่ตรอกนั้น ชื่อนั้น ตอนแม่ก่อนจะผูกคอตายไปยืมเงินเขามา ๔๐๐ บาท แล้วก็ซื้ออะไรไม่ทราบเพราะน้าไม่ให้ เพราะอยู่กับน้าเงินก็ยังไม่ได้ใช้แล้วแม่ก็มาผูกคอตาย ไม่ได้เสียใจโดยที่ไม่ได้ถูกกับพ่อเจ้าหรอก เสียใจน้าไล่

พี่เขยออกจากบ้านเลย เขาก็ไปไม่กลับมาบ้านอีก แม่เสียใจตรงนี้ ก็ผูกคอตายตรงที่เตียงเจ้านอนนั่น จำไว้ถ้าผูกคอตาย ฆ่าตัวตาย ตอนอายุเท่าไหร่ การฝันรูปร่างก็ต้องเหมือนวันนั้น ไม่แก่ แต่ลูกนี้อายุ ๕๐ แล้ว แต่แม่ที่มาเข้าฝันยังสาวกว่าลูก ตรงกับรูปที่อยู่ข้างฝาแล้วแม่ก็ฝากเพชรฝากสร้อยไว้กับน้า เขาให้เจ้าหรือยัง ในฝันบอกยังไม่ได้ให้ แล้วอย่าลืมเอาเงินไปให้ที่แม่ยืมเขามา แม่ขึ้นจากนรกได้เพราะเจ้ามานั่งกรรมฐานที่วัดอัมพวัน ๒ ครั้ง ผีรู้จักวัดอัมพวันด้วยนะ แต่คนไม่ค่อยรู้จักวัดอัมพวัน

ในที่สุดตื่นขึ้นมาตี ๔ แม่ไม่ใช่แม่หนูใช่ไหม แล้วพ่อไปไหนล่ะ พ่อตายไปนานแล้วตั้งแต่เอ็งยังไม่เกิด เอ๊ะพูดได้ยังไง น้าคนนี้เบลอๆ เป็นโรคประสาท ยังเคยมาที่วัด บอกว่าสร้อยทองยังอยู่ ที่แม่ยังไม่ได้ให้เจ้าเพราะเจ้ายังไม่แต่งงาน เพราะบ้าน ๒ หลังนี้แม่ต้องยกให้เจ้าอยู่แล้ว แม่ไม่ได้แต่งงาน พ่อแม่ก็ยกสมบัติให้เพราะไม่ได้เรียนอะไร ก็ให้เฉพาะแม่เจ้าเรียนมาจนจบปริญญาโท นี่แหละท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย แล้วก็มาเล่าให้อาตมาฟัง ทีแรกโทรศัพท์มา แล้วก็ไปหาเพื่อนของแม่ที่ยืมเงินมา ๔๐๐ บาท เพื่อนก็บอกว่าไม่ต้องเอามาให้ ตอนงานศพแม่เจ้าที่ตั้งวัดโสมนัส แม่ไปบูชาแล้วอโหสิกรรมแล้ว ไม่เอาคืน ลูกไม่ต้องเอามาให้ แล้วเขาก็เลื่อนขึ้นเป็น ซี ๘ เป็นรองอธิบดีต่อไป

และการปฏิบัติกรรมฐานนี้ เป็นการแก้ปัญหาชีวิตได้อย่างดีที่สุด ก็จะใกล้เวลาที่เราจะได้เจริญพระพุทธมนต์กันแล้ว เพื่อให้ท่านได้เป็นสิริมงคลมิ่งขวัญ ก็จะขอให้ข้อคิดในวันขึ้นปีใหม่สักเล็กน้อยตามที่อาตมาได้จดไว้ ในวันคล้ายวันขึ้นปีใหม่ก็ดี ไม่มีอะไรดีเท่าไหร่นัก ที่ว่าจะเกิดวิกฤติการณ์ภัยแล้ง เกิดแผ่นดินไหว คนจะตายเป็นจำนวนมาก ถูกต้องตามหนังสือพิมพ์ เครื่องบินก็จะตก อุบัติเหตุก็จะเกิดขึ้น ตามที่เขาทำนายทายทักไว้ แต่โดยวิธีปฏิบัติแล้วไม่ได้เป็นเช่นนี้ ฟังให้ดีเกิดกุลียุค จะรบราฆ่าฟัน คนจะตายเป็นจำนวนมากร้อยละ ๘๐ ตายทุกประเทศ ขั้วโลกเหนือก็จะละลายเป็นน้ำท่วม ถูกต้อง โดยวิธีปฏิบัติแล้วมิได้เป็นเช่นนั้นเสมอไป ถ้าเรารวมพลังกันสวดมนต์ ไหว้พระ หลบเข้าร่มโพธิ์ร่มไทร เจริญสมาธิภาวนา รับรองท่านไปรอดทุกราย แล้วรับรองว่าท่านจะไม่จน

ขอให้ญาติพี่น้องทุกคน สวดมนต์พาหุงมหากา แผ่เมตตา แล้วเจริญกรรมฐาน รับรองขายดิบขายดีแน่นอน ตรงนี้เป็นจุดแก้ แต่ท่านทั้งหลายไม่ได้สนใจกรรมฐาน ไม่สนใจ

สวดมนต์ไหว้พระ สวดมนต์เป็นนิจ อธิษฐานจิตเป็นประจำ อโหสิกรรมก่อนแล้วค่อยแผ่เมตตา ท่านจะได้ผลสมความปรารถนา เช่นยกตัวอย่าง ฝรั่งที่อยู่ลอนดอนและสวิตเซอร์แลนด์ บัดนี้ขายดิบขายดี บางทีร้านค้าด้วยกันที่อยู่ในตลาดนี้ ร้านนี้ขายไม่ได้เลย ร้านนี้ก็ขายไม่ได้ ร้านนั้นขายได้ดี ก็เป็นเพราะอะไร เป็นเพราะเหตุนี้ ต้องแก้ตรงนี้ หมั่นสวดมนต์ไหว้พระ ขอพรเทพเจ้า ขอพรพระรัตนตรัย ขอพรบิดามารดา อย่าให้มีอันตรายเลย คือ

๑. **กิเลสันตราย** อันตรายเกิดจากกิเลส โลภ โกรธ หลง เป็นอันตราย

๒. **วิปาอันตราย** อันตรายจากวิบากกรรมเมื่อชาติก่อนที่ทำไว้ เกิดอันตรายในชาตินี้แน่

๓. **กัมมันตราย** อันตรายจากกรรมที่ทำชั่ว จะเป็นอันตรายในปัจจุบันนี้

๔. **ทิฏฐันอันตราย** อันตรายจากทิฏฐิที่ผิด จะเป็นอันตรายในปัจจุบันนี้

๕. **อริยูปวาทันตราย** อันตรายเกิดจากจ้วงจาบพระอริยเจ้า บิดามารดา ครูบาอาจารย์ ผู้มีบุญคุณ จะเกิดอันตรายทันที

ถ้าเราเว้น ๕ ประการนี้แล้ว จะไม่มีอันตรายเลย ถ้าคิดไม่ดีกับแม่ท่านจะแย่ลงไปนะ โอ้แม่เราไม่ดีเลย เท่านี้จะเจ๊งเลย อริยูปวาทันตราย เกิดอันตรายในปัจจุบันนี้แน่นอน ไม่ต้องไปเอาในชาติหน้า ยกตัวอย่างให้เห็น วิทยาลัยครูเทพสตรีลพบุรี มาอบรมที่นี่แล้วก็เล่นกองที่หน้าโรงเรียน กินเหล้ากันต่อยปากครูฟันหัก ๒ ซี่ ครูก็อโหสิกรรม ครูไม่โกรธเพราะเขาเมา อาตมาก็บอกหนูเจ้าจะเป็นอันตรายนะเพราะต่อยครู ผมเมาครับ อโหสิกรรมกับครูซิ บอกไม่อโหสิกรรม พอ ๗ วันเท่านั้น อาตมาก็เตรียมผ้าไตรและเงินอีก ๓ พันบาท เตรียมไปเผาศพที่วัดเชิงท่า จ. ลพบุรีนี้ ขับรถมอเตอร์ไซค์ที่ท่าวุ้ง รถสิบล้อเลี้ยวออกมาชนตายคาที่เลย จ้วงจาบผู้มีบุญคุณ เป็นอันตรายเห็นทันตา ขออย่าให้มีอันตราย ๕ ประการนี้

๑. **กิเลสันตราย** โลภ โกรธ หลง เป็นอันตรายปัจจุบันนี้ แล้วเราก็กำหนดจิต โลภก็กำหนดเสีย กำหนดทลิ้นปี่ โทสะ เกิดก็กำหนดโกรธหนอ ท่านจะไม่เป็นอันตรายในปัจจุบันนี้ โมหะไม่ได้มองหน้าใครเลย ท่านจะเป็นอันตรายนะ ไม่เคารพผู้ใหญ่ ไม่เคารพผู้บังคับบัญชา ไม่เคารพพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ เป็นอันตรายได้

๒. **วิปาอันตราย** วิบากกรรมเมื่อชาติก่อนเป็นอันตรายทันที ถ้าไม่แก้ด้วยกรรมฐาน

๓. **กัมมันตราย** กรรมเกิดจากการกระทำชั่วของตัวเอง

๔. **ทิฏฐานันตราย** เกิดทิฏฐิที่ผิด

๕. **อริยูปวาทันตราย** จ้วงจาบผู้ทรงศีลทรงธรรม ผู้มีบุญกุศล เถียงพ่อเถียงแม่ พ่อแม่นี้เป็นอริยเจ้า เป็นอรหันต์ของลูก คิดว่าแม่เราไม่ดีเท่านี้เจ๊งเลย เช่น อย่าไปเข้าข้างแม่นะ คิดว่าพ่อเราไม่ดี แล้วก็เกลียดพ่อตามแม่ ไม่พูดกับพ่อ ตัวเองในไม่ช้าถูกรถชนเป็นอัมพาตจนบัดนี้

ขอให้ข้อคิดไว้ในปีใหม่นี้ อีกไม่กี่ชั่วโมงแล้วก็จะหมดพุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่เราเรียกว่าสิ้นปีเก่า ซึ่งปีนี้ตรงกับวันพุธที่ ๓๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐ แล้วก็อีกไม่กี่นาทีก็จะถึง ๒๔ นาฬิกาเป็นวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๑ ประเทศไทยกำหนดเอาวันที่ ๑ เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๒ และมาเปลี่ยนมาเป็นวันที่ ๑ มกราคม ตามแบบสากลตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๔ จนถึงปัจจุบันทุกวันนี้ เมื่อถึงวันขึ้นปีใหม่ในแต่ละปี โดยแต่ละทุกคนก็มีความหวัง โดยหวังว่าชีวิตในปีเก่าคงจะดีกว่าปีใหม่ จึงนิยมทำบุญในเทศกาลวันขึ้นปีใหม่บ้าง บำเพ็ญกุศลเจริญพระกรรมฐาน สวดมนต์ไหว้พระบ้าง ก็เป็นการส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ซึ่งการทำบุญส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่นั้น มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อการฉลองชีวิตของตนเอง ที่รอดพ้นความตายในปีเก่ามาได้ และเป็นการต้อนรับชีวิตใหม่ในปีใหม่

๒. เพื่อเป็นการฉลองความสำเร็จแห่งกิจการงานต่างๆ ที่ดำเนินงานมาได้ราบรื่นเรียบร้อย ผ่านอุปสรรคต่างๆ มาได้ และเป็นการสร้างบุญใหม่สำหรับชีวิตและกิจการใหม่

๓. เพื่อเป็นการอุทิศส่วนกุศล แสดงความกตัญญูกตเวทีต่อบรรพบุรุษ และอุทิศให้สงฆ์ ใช้หนี้สงฆ์ เป็นต้น

๔. เพื่อเป็นการรักษาประเพณีอันดีงามให้คงอยู่ และเจริญยั่งยืนสืบไป

๕. เพื่อเป็นการร่วมสังสรรค์ในหมู่บรรดาญาติสนิทมิตรสหาย จะเป็นเพื่อนบ้านก็ดีได้ทำบุญร่วมกัน บำเพ็ญกุศลร่วมกัน บางท่านก็สนุกสนานร่วมกัน เป็นการสร้างความสามัคคี

ความจริงปีเก่า และปีใหม่ ก็เป็นเพียงการสมมติ เพื่อให้มีสติจะได้ไม่ประมาทในชีวิต ซึ่งปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่จะกลายเป็นปีเก่าในอีกไม่กี่นาทีข้างหน้านี้ ครั้งหนึ่งเราเคยสมมุติว่า เป็นปีใหม่ เราเคยมีความดีใจ และความหวัง และหลายคนคงจะไม่สมหวังในสิ่งที่หวังในปี ๒๕๔๐ ที่ผ่านไปแล้ว เมื่อไม่สมหวังในปี ๒๕๔๐ ก็เลยฝากความหวังไว้กับปีใหม่ที่จะมาถึง

คิดและจะทำอย่างนี้ปีแล้วปีเล่า จัดว่าเป็นคนที่ประมาท

มีคำอยู่คำหนึ่ง คือคำว่า เจริญวัย ซึ่งตามความเข้าใจของคนทั่วไปหมายถึง วัยเจริญขึ้นโดยมุ่งทางความพัฒนาทางด้านร่างกาย แต่ความจริงแล้ว คำว่าวัย เป็นภาษาบาลี แปลว่า เสื่อมไป เจริญวัยจึงหมายถึงว่า ความเสื่อมเจริญ ความเสื่อมเพิ่มขึ้น ซึ่งปีใหม่นั้นก็เกี่ยวข้องกับวัยหรืออายุของคนเรา เพราะทำให้คนเรามีอายุหรือวัยเพิ่มขึ้นตามปีที่เปลี่ยนไป

ชีวิตของคนแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะต้น ระยะกลาง และระยะสุดท้าย

๑. ระยะต้นของชีวิต เรียกว่า **ปฐมวัย** นับตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ ๒๕ ปี

๒. ระยะกลางของชีวิต เรียกว่า **มัชฌิมวัย** นับตั้งแต่อายุ ๒๖ ถึง ๕๐ ปี

๓. ระยะสุดท้ายของชีวิต เรียกว่า **ปัจฉิมวัย** นับตั้งแต่ ๕๑ ปีขึ้นไป

นักปราชญ์ท่านสอนคนเราให้พยายามสร้างประโยชน์ตามวัยทั้ง ๓ ดังต่อไปนี้

๑. **ปฐมวัย** ให้รีบเร่งศึกษาหาความรู้ใส่ตัว บอกให้ลูกเรียนหนังสือ วัยปฐมนี้สำคัญมาก

๒. **มัชฌิมวัย** ให้เร่งก่อสร้างตัว และสร้างฐานะเป็นหลักฐาน

๓. **ปัจฉิมวัย** ให้เร่งสร้างคุณงามความดี คือทำบุญไว้เพื่อเป็นเสบียงเครื่องเดินทางต่อไปของตน และเป็นตัวอย่างแก่อนุชนคนรุ่นหลัง

ผู้ที่ไม่ได้สร้างประโยชน์ตามวัย ย่อมเสียใจและเสียดายเมื่อผ่านพ้นวัยนั้นๆ แล้ว เช่น เป็นเด็กไม่สนใจการศึกษาเล่าเรียน เมื่อโตขึ้นไม่มีวิชาความรู้เป็นเครื่องเลี้ยงชีวิตแล้วยามที่มีกำลังไม่รีบเร่งสร้างฐานะ เมื่อหมดกำลังแล้วย่อมเป็นคนอนาถา คือไม่มีที่พึ่ง ถึงวัยใกล้ตายควรรีบเร่งทำบุญ แต่กลับมาประมาทมัวเมาในเรื่องอื่นเสีย จะต้องโศกเศร้าสงสารตัวเองเมื่อจะสิ้นชีวิต

ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่เราจะเรียกว่าปีเก่า ก็กำลังจะผ่านพ้นไป ก่อนจะถึงปี พ.ศ.๒๕๔๑ ที่เราจะเรียกว่าปีใหม่นั้น ขอท่านสาธุชนทั้งหลายลองมาพิจารณาตัวเองว่าปีที่ผ่านมา ได้ทำอะไรเป็นชิ้นเป็นอันบ้าง โดยเฉพาะให้พิจารณาตัวเองว่าได้เป็นมนุษย์จำพวกไหน ๕ จำพวกที่อาตมาได้กล่าวมาแล้วหลายครั้ง

๑. **มนุสฺสเปโต** ได้แก่ มนุษย์เปรต หมายถึง คนที่มีร่างกายพิกลพิการมีอาการไม่ครบ ๓๒ ต้องขอทานเลี้ยงชีวิต เป็นอยู่ลำบากและอดๆ อยากๆ ซึ่งคล้ายกับลักษณะและ

ความเป็นอยู่ของเปรต

๒. **มนุสฺสติรจฺฉาโน** ได้แก่ มนุษย์ดิรัจฉาน หมายถึง คนที่มีร่างกายสมประกอบ มีอาการครบ ๓๒ มีกำลังเรี่ยวแรง สติปัญญา แต่ไม่ทำการงานเลี้ยงชีพเอง คอยแต่อาศัยผู้อื่นกินไปวันๆ มีพฤติกรรมเหมือนสัตว์เลี้ยง

๓. **มนุสฺสเนรยิโก** ได้แก่ มนุษย์สัตว์นรก หมายถึง คนที่ความประพฤติหยาบช้ากระทำการทารุณเบียดเบียนฆ่าฟันผู้อื่น หากินโดยโจรกรรม ฉ้อสงฆ์ บังศาสน์ ฉ้อราษฎร์บังหลวง ประกอบอาชีพไม่สุจริต จนในที่สุดต้องติดคุกติดตะรางเหมือนสัตว์นรก

๔. **มนุสฺสภูโต** ได้แก่ มนุษย์แท้ หมายถึง คนที่มีความประพฤติดีงาม รักษาศีล ๕ โดยเคร่งครัด ไม่สร้างความเดือนร้อนให้แก่ตนและคนอื่น

๕. **มนุสฺสเทโว** ได้แก่ มนุษย์เทวดา หมายถึง คนที่มีความประพฤติดีเยี่ยม มีหิริ คือความละอายต่อบาป โอตตัปปะ คือความเกรงกลัวต่อบาป ทั้งนิสัยบำเพ็ญทาน รักษาศีลและเจริญภาวนาประพฤติตนดีเลิศคล้ายเทวดา

เมื่อได้พิจารณาดูตัวเองในรอบปีที่ผ่านมาว่าตนเองเป็นมนุษย์จำพวกไหน ถ้าเป็นจำพวกที่ไม่ดีก็พยายามเร่งสร้างคุณงามความดี ให้สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นมนุษย์ ซึ่งแปลว่าผู้มีใจสูง คือ สูงด้วยคุณธรรม แต่หลายคนอาจจะนึกน้อยใจว่าในรอบปีที่ผ่านมาตนเองได้พยายามทำแต่ความดี แต่ทำไมจึงไม่ได้รับผลแห่งความดี ที่จนก็ยังจนอยู่เหมือนเดิม ชีวิตไม่มีอะไรดีขึ้นถึงกับบางคนต้องพูดว่า “ทำดีได้ดี มีที่ไหน ทำชั่วได้ดี มีถมไป” การทำดีที่จะให้ได้รับผลของความดีตอบแทนนั้น ต้องประกอบด้วยเหตุ ๔ ประการ คือ

๑. ทำดีให้ถูกเวลา

๒. ทำดีให้ถูกสถานที่

๓. ทำดีให้ถูกบุคคล

๔. ทำดีให้ติดต่อกันเสมอต้นเสมอปลาย

คนที่ทำดีแล้วไม่ได้ดีนั้น ส่วนมากทำกันผิดหลัก เพราะทำดีไม่ถูกเวลาบ้าง ทำดีไม่ถูกสถานที่บ้าง ทำดีไม่ถูกบุคคลบ้าง และทำดีไม่ติดต่อกัน เมื่อไม่ได้รับผลของความดีสมความมุ่งหมาย จึงเสียใจน้อยใจ ถึงกับบ่นตามๆ กันว่า “ทำดีแล้วไม่ได้ดี” ก็ขอให้พิจารณาถึง

การกระทำของตนเองก่อนว่าที่ตนทำดีแล้วนั้น ถูกต้องตามหลักการทำความดี ๔ ประการหรือไม่

ไม่ว่าท่านจะอยู่ในวัยไหน เป็นมนุษย์จำพวกไหน ได้ทำดีแล้วหรือยังก็ตาม ข้อคิดที่อยากจะฝากไว้เนื่องในวันขึ้นปีใหม่ ๒๕๔๑ นี้ เป็นข้อคิดอันดับสุดท้ายก็คือ ข้อที่บุคคลควรพิจารณาอยู่เสมอ พิจารณาอยู่บ่อยๆ เพื่อทำใจให้ยอมรับความจริงที่มีอยู่ตามธรรมชาติที่ภาษาพระท่านเรียกว่า **อภิณหปัจจเวกขณะ** มี ๕ คือ

๑. ควรพิจารณาทุกๆ วันว่า เรามีความแก่เป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความแก่ไปได้

๒. ควรพิจารณาทุกๆ วันว่า เรามีความเจ็บเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความเจ็บไปได้

๓. ควรพิจารณาทุกๆ วันว่า เรามีความตายเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้

๔. ควรพิจารณาทุกๆ วันว่า เราจะต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้น

๕. ควรพิจารณาทุกๆ วันว่า เรามีกรรมเป็นของตัวเอง เราทำดีก็จะได้ดี ทำชั่วก็จะได้ชั่ว

คนเรานั้นโดยมากอายุไม่ถึง ๑๐๐ ปี เมื่อเกิดมาแล้วก็ต้องแก่ เจ็บ และตาย เป็นวัฏจักรอยู่อย่างนี้ตราบใดที่ยังมีกิเลส ก็ต้องมีกรรม คือการกระทำ และมีวิบาก คือผลของการกระทำ ตราบนั้นคนเราก็ต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่อย่างนี้ และเมื่อเกิดมาแล้วสิ่งที่เราต้องพิจารณาก็คือ ความแก่ ความเจ็บ และความตาย โดยเฉพาะเรื่องของความแก่ เปลี่ยน พ.ศ. ใหม่ที เราก็แก่ไปอีกปี นึกๆ ดู ๑ ปี มี ๓๖๕ วัน นั้นช่างรวดเร็วเหมือนกับกาลเวลามันติดปีกจรวดบิน บางทียังไม่ทันได้ทำอะไรเลย ก็หมดไปแล้วอีก ๑ ปี เราก็แก่หรืออายุมากขึ้นอีก ๑ ปี ผู้ที่อยู่ในปัจฉิมวัย คืออายุเลยเลข ๕ ไปแล้ว จะรู้ถึงเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงมีคำถามที่ถามกันเล่นๆ ว่า "อะไรเอ่ย? เรายิ่งหนี มันยิ่งตาม"

คำตอบก็คือความแก่ เพราะความแก่นั้นไม่มีใครต้องการ หลายคนจึงพยายามวิ่งหนี แต่จะหนีอย่างไร ก็ไม่มีทางหนีพ้น แต่อาจชะลอได้ คือ ชะลอไม่ให้แก่เร็วหรือแก่เกินวัย เช่น เมื่อมีรอยตีนกาเกิดขึ้นบนใบหน้าเมื่อเวลายิ้มก็หาเครื่องสำอาง หรือเครื่องประเทืองผิวมาทาตรงบริเวณที่เกิดรอยตีนกาก็จะไม่ปรากฏชัด คนสมัยก่อนท่านสอนไว้ดีมากในเรื่องของการชะลอความแก่ โดยการเป็นคนร่าเริง ยิ้มแย้มอยู่เสมอ ถึงกับมีคำพูดว่า "ยิ้มวันละนิดจิตแจ่มใส" คนที่ร่าเริง ยิ้มแย้มอยู่เสมอนั้น จะดูเป็นคนที่อ่อนกว่าวัย หน้าไม่ทรยศเจ้าของ ตรง

กันข้ามกับคนที่เคร่งเครียด หน้าบึ้ง จะดูเป็นคนที่แก่เกินวัย หน้าทรยศเจ้าของ และมีคำถามที่ถามกันว่า “อะไรเอ่ย? เรายิ่งตามมันยิ่งหนี” คำตอบก็คือ ความหนุ่ม ความสาว เพราะความเป็นหนุ่มเป็นสาวนั้นใครๆ ก็ปรารถนา แต่ความหนุ่ม ความสาวนั้นเรายิ่งตามมันก็ยิ่งหนี เราไปตามกาลเวลา เพราะเฉพาะนั้นจึงฝากไว้เป็นข้อคิดคือ ควรพิจารณาความเป็นจริงว่า คนเรานั้นมีความแก่ ความเจ็บ และความตายเป็นธรรมดา ไม่มีใครสามารถพ้นไปได้ คนเราจะต้องพลัดพรากจากของที่เรารัก ไม่วันใดก็วันหนึ่ง และคนเรานั้นมีกรรมเป็นของตนเอง ทำดีย่อมได้ดี ทำชั่วย่อมได้ชั่ว

ก็ให้ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย โปรดได้ตั้งใจที่จะฟังพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ จะได้ประกาศอนุโมทนา ร้อนถึงจาตุมมหาราชา ตลอดทั้งสมเด็จพระบรมบพิตรมหาสมภารเจ้า มหาบุพรกษัตริย์แห่งกรุงสุโขทัย ๕๗ พระองค์ ถึงรัตนโกสินทร์ ขอท่านทั้งหลายตลอดบรรพบุรุษ ที่ล่วงลับไปแล้วสู่สัมปรายภพ ขอท่านจงบำเพ็ญกุศลฟังพระสงฆ์สวดพระธัมมจักรกัปปวัตนสูตรให้จบ แล้วได้ฤกษ์งามยามดี สวดมนต์ไหว้พระ ท่าจะได้ฤกษ์ดียามดีต่อไป และสร้างความดีหลบหนีความชั่ว สร้างตัวให้ดีหลบเข้าสมาธิ สมาธิเป็นร่มใหญ่ภายในย่อมร่มเย็น ตลอดปี พ.ศ. ๒๕๔๑ อย่าถือโหรที่เขาทำนายทายทักว่าบ้านเมืองจะไปไม่รอด เราถือว่าเราต้องไปรอดทุกคน เราต้องรวยทุกคน เราต้องดีทุกคน คิดอย่างนี้ตลอดทุกวันรับรองว่าครอบครัวจะมีแต่ความสุขความเจริญ

ลด ๕ ว่าง คือ อย่าให้สมองว่าง อย่าให้ความคิดว่าง อย่าให้เวลาว่าง อย่าให้ทรัพยากรว่าง อย่าให้การงานว่าง รีบดำเนินการทันที สร้าง ๕ ร่วม ร่วมคิด ร่วมลงทุนกันร่วมผลิต ร่วมขาย และร่วมกันรักษาความดี

ปี ๒๕๔๑ ท่านจะอยู่เย็นเป็นสุข ลด ๕ ว่าง มาสร้าง ๕ ร่วม รวมกันให้ได้อย่าแตกความสามัคคี ช่วยชาติ ช่วยพระศาสนา ช่วยเด็ก ช่วยพระมหากษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต ขยันประหยัดให้มั่น หันหลังให้อบาย

ด้วยอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย อำนาจบุญกุศลทั้งหลายที่เราบำเพ็ญกุศล มีการใช้หนี้สงฆ์ ทอดผ้าป่า ทอดสังฆทาน การอุทิศ จตุปัจจัยถวายสงฆ์ ขอทักษิณาทานจงเป็นไปด้วยดีมีปัญญา อุทิศให้แก่ปู่ย่าตายาย ทุกท่านที่ได้ล่วงลับไปแล้วจงมารับทราบอนุโมทนา

มาให้พรญาติโยมลูกหลานได้อยู่เย็นเป็นสุขตลอดกาลปวนสานโดยทั่วหน้ากัน ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย บุญกุศลที่ตั้งใจทุกประการ จงเป็นพลปัจจัยดลบันดาลให้ท่านทั้งหลายโดยทั่วหน้ากัน จงประสบแต่ความสุขสันต์นิรันดร ขอเจริญจตุพรชัย ๔ ประการ มีอายุขอให้ยืนนาน วัณโณผิวพรรณผ่องใส สุขังขอให้สุขภาพกายพลานามัย ทุกท่านโปรดได้ใจดี โรคภัยไข้เจ็บมีก็โปรดหาย สิ่งทั้งหลายที่คิดไว้ ณ บัดนี้ และจะคิดต่อไปในโอกาสหน้าจงเป็นพลังงานให้เกิดความสำเร็จเผด็จผล สมเจตน์จำนงความมุ่งมาดปรารถนาด้วยทุกๆ ท่าน ณ โอกาสบัดนี้เทอญ.

สมบัติมนุษย์

วันนี้เป็นวันพระ ญาติโยมก็มาฟังเทศนาตามกาลเวลา การนับถือศาสนานั้นจะนับถืออย่างไรก็ไม่มีใครบังคับ นับถือได้หลายศาสนาด้วย แต่ศาสนาของพระพุทธเจ้าเป็นประชาธิปไตยไม่มีการบังคับบัญชาให้นับถือแต่ประการใด แต่เป็นที่น่าเสียดายและเสียใจที่คนนับถือพระพุทธศาสนาไม่มีหลักในการนับถือ ได้แต่นับถือตามๆ กันมา นับถือด้วยศรัทธาเท่านั้น ไม่นับถือด้วยปัญญา จึงไม่ค่อยจะรู้เรื่อง ไม่มีความเข้าใจอะไร บวชเป็นสงฆ์องค์เจ้าก็บวชตามกันมา แต่จะบวชด้วยศรัทธาและบวชด้วยปัญญานั้นหายากมาก

บางคนก็ไม่ศรัทธา บางคนก็ไม่มีปัญญา บวชตามเพื่อนมาก็มี จึงไม่ได้ดี ไม่อดทนอดกลั้นแต่ประการใด บางคนก็มาบวชเพราะ *อกหัก บวชหลักลอย บวชคอยงาน บวชสังขารเสื่อม*

มาบวชคอยงานพอได้งานก็สึก บวชสังขารเสื่อมทำอะไรไม่ไหว ประกอบอาชีพไม่ไหวก็มาบวช บวชหากินในวัดในพระศาสนา บวชด้วยความเชื่อความเลื่อมใส และบวชด้วยศรัทธา บวชด้วยปัญญามีน้อยมาก บวชตามกันมาเป็นแถวๆ และสึกออกไป และก็ไม่เคยกลับมาอีก บวชกันเป็นแฟชั่น น่าจะบวชด้วยศรัทธา ด้วยปัญญา มาปฏิบัติธรรมนุ่งขาวห่มขาวก็ต้องใช้ปัญญา ไม่ใช่ว่าศรัทธาหัวเต่า ผลุบเข้าผลุบออก การนับถือพระศาสนาจึงไม่มั่นคง ไม่ได้นับถือด้วยปัญญาด้วยศรัทธา การถวายสังฆทานศรัทธาจริง แต่การปฏิบัติแก้ปัญหาชีวิตจะไม่ศรัทธาเชียวหรือ

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย โปรดพิจารณาด้วยปัญญา การนับถือตามกันมาจะตอบไม่ได้ว่านับถืออะไร พระพุทธเจ้าสอนอะไรบ้างที่จะทำให้เป็นประโยชน์แก่ชีวิตกิจประจำวัน

ตอบไม่ได้เลย และเรามีชีวิตอยู่ได้ด้วยเหตุใด จะอยู่ไปเพราะเหตุใด แล้วจะอยู่ไปทำไมเล่า เกิดมาทำไมเล่า น่าจะตีปัญหาให้กับตัวเอง ว่าอ๋อ เกิดมาสร้างประโยชน์ให้กับตนเองและส่วนรวม โลกมนุษย์นี้จะได้อยู่เย็นเป็นสุข ที่เกิดมาต้องการใช้หนี้เก่าเมื่อครั้งอดีตชาติ เราไม่รู้จักเวรกรรมและบุญกรรมนำแต่ง บาปบุญสนองเรา เราก็ไม่รู้ ไม่เข้าใจ น่าเสียดายมาก

ท่านทั้งหลายที่มากันทุกวันนี้ ท่านมาเพื่ออะไร ท่านเคยถามตัวท่านเองบ้างไหม ส่วนมากจะบอกว่ามาเพราะหยุดงานตามกาลเวลา มีน้อยมากที่จะบอกว่า มาแสดงกตัญญูกตเวทิตาธรรมต่อผู้มีพระคุณ พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า บุคคลที่หาได้ยากในโลกมนุษย์นี้ คือ บุคคลที่มีความกตัญญูกตเวทิตาธรรม ลูกจะนึกถึงบุญคุณพ่อแม่หายากมาก คนที่มีกตัญญูกตเวทิตาธรรม คนนั้นจะร่ำรวยจะมีบุญวาสนามาก คนที่ไม่ลืมพระคุณของท่านผู้มีพระคุณแล้วนั่นแหละ พระพุทธเจ้าตรัสสรรเสริญว่าบุคคลผู้นั้นมีบุญวาสนามาก คนที่ไร้บุญวาสนาลืมแม้กระทั่งญาติพี่น้อง ลืมแม้กระทั่งชาติภูมิ มาตุภูมิ ลืมแม้แหล่งให้เกิดวิชา แหล่งให้เกิดความดี ลืมทั้งเครื่องอุปกรณ์ใช้สอย ลืมทั้งเหตุผลลืมทั้งสัตว์ที่เลี้ยงไว้เอามาฆ่าแกง ลืมทั้งหัวใจพ่อให้ ลืมทั้งน้ำเลือดน้ำเหลืองที่แม่ให้ ลืมทั้งแม่ลืมทั้งพ่อ ลืมปู่ย่าตายาย

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย พระพุทธเจ้ายอดกตัญญูในโลก พระองค์ทรงแสดงความกตัญญูตลอดมา แสดงยมกปาฏิหาริย์โปรดพระพุทธมารดาตลอดไตรมาส (๓ เดือน) ไม่ลืมโปรดแม่ก่อน จึงขอฝากลูกหลานไว้ด้วย วันเกิดของเราคือวันตายของแม่ อย่าลืมแม่ ไปโปรดแม่ให้ได้ ช่วยแม่เราก่อน พระพุทธเจ้าตั้งแต่เป็นพระโพธิสัตว์เจ้าเสวยพระชาติมาหลายชาติ ตั้งแต่สุวรรณสามมาตามอันดับ มโหสถ พระเตมีย์ใบ้ ช่วยพ่อช่วยแม่ตลอดทุกชาติ กว่าจะมาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ใช้เวลาถึง ๔ อสงไขยกำไรแสนกัป นี่คือกตัญญูกตเวทิตาธรรมของพระองค์ซึ่งทรงมีอยู่ลึกซึ้ง

อาตมาสังเกตมานาน อ๋อ เราช่วยเขาไว้มากเขาก็รักเรามาก เราช่วยเขาน้อยเขาก็รักเราน้อย เรายังไม่ได้ช่วยเขายังไม่ได้รักเลย อันนี้ชัดมาก ความรักหรือความเมตตาเกื้อหนุนกันก็ยาก คนที่มีความกตัญญูกตเวทีที่ใจจริงนั้นยากมาก พระพุทธเจ้าแสดงธรรมะในพระไตรปิฎกไว้ชัด บุคคลหาได้ยากอย่างยิ่งคือ บุพการีที่อุปการะเรามา แต่เราไม่ค่อยจะกตัญญูกตเวที บางคนนั้นพ่อแม่พอมีเงินมีทองก็ไปมาหาสู่ พอพ่อแม่หมดเนื้อประดาตัวก็ไม่เคยไปหา

พ่อแม่เลย ปู่กับย่า ตากับยายมีสมบัติ ลูกหลานก็มากันเยอะแยะ พอปู่ย่าตายายหมดสมบัติพัสถาน ใกล้จะตายไม่มีใครไปดูแลก็มากมาย นี่หรือกตัญญูกตเวทิตาธรรมสายโลหิตเดียวกันแท้ๆ ก็ยังลืมไปหมด ไม่มีการเข้าไปซึ้งในเหตุผลเพราะไม่ซึ้งในรสธรรมะ เพราะการนับถือพระพุทธศาสนาไม่ได้นับถือด้วยปัญญา จึงลืมความกตัญญูกตเวทิตาธรรมต่อคุณพ่อคุณแม่ของเรา

เรานับถือศาสนาด้วยศรัทธา ทอดผ้าป่าทอดกฐิน ทอดผ้าป่าด้วยศรัทธา ถวายสังฆทานวัดโน้นวัดนี้ ทัวร์บุญกันเยอะแยะ นี่ทำด้วยศรัทธาทั้งนั้น แต่ไม่ใช้ดุลยพินิจว่าเงินไปทำบุญสร้างศาลาสร้างโบสถ์ได้ประโยชน์ตรงไหนบ้าง ประโยชน์นั้นได้มากได้น้อยเพียงใดพิจารณาดูบ้างไหม แต่จะไม่ขอกล่าวในที่ประชุมนี้ ขอกล่าวแต่การนับถือพระพุทธศาสนาโดยไม่ได้ใช้ปัญญา

ท่านมาเจริญกรรมฐาน ท่านมาด้วยปัญญาหรือมาด้วยศรัทธา หรือตามกันมา หรือมาทำจิ้มๆ จ้ำๆ ได้มั่งไม่ได้มั่ง ท่านช่วยตัวเองได้ไหม การปฏิบัติธรรมท่านช่วยตัวเองได้ไม่จำเป็นต้องกล่าวอย่างอื่นแต่ประการใด อาตมาก็ใช้กรรมฐานให้หลักธรรมด้วยปัญญา คอหักมา ๑๙ ปี ไม่เคยเข้าโรงพยาบาล ไม่เคยไปเลย ต้องอดทน ตายให้มันตาย ดูซิเราต้องมีศรัทธาด้วยปัญญา ใช้ปัญญาเป็นดุลยพินิจพิจารณา เอ้าตายให้มันตาย หมดลมหายใจก็เลิกที่จะเล่นละครชีวิต หมดโอกาสเวลาแล้ว ต้องอดทน อดกลั้น นี่เป็นจุดมุ่งหมายอันสำคัญของปัญญา

การรอบรู้ในกองสังขารจะอ่านตัวออก บอกตัวได้ ใช้ตัวเป็น ก็ใช้ปัญญาญาณด้านการเจริญกรรมฐาน ไม่ใช่มานั่งอย่างที่โยมตั้งใจมา คนจะได้ประโยชน์มากถ้าทำด้วยปัญญาสักนิด ท่านจะมีความยินดีอีกหน่อย จะได้รู้ว่าที่ทำไปมันได้ประโยชน์อะไร เงินทองเสียไปมันจะได้อะไรตอบแทนมาบ้าง น่าจะคิดตรงนั้น มาคิดแต่ศรัทธา เลยก็ศรัทธาหัวเต่า ผลุบเข้าผลุบออก นึกผลุบออกก็ออกไป นึกจะเข้าก็เข้า นึกจะไปก็ไป นึกว่าจะมาอย่างนี้ ไม่ไปลามาไหว้ นี่หัวเต่า ฉันไม่มีศรัทธามันก็เกิดขึ้นอย่างนี้ไม่มีศรัทธา แต่ถ้ามีดวงปัญญาสักนิดจะคิดว่าศรัทธามาก่อน ปัญญามาทีหลัง มีศรัทธาแล้วปัญญาก็จะแก้ไขปัญหาทีหลัง มีศรัทธาแล้วปัญญาก็จะแก้ไขปัญหาในการศรัทธาถึงความถูกต้อง พลังงานจะได้สูงขึ้น สมาธิก็จะเกิดขึ้น

มันจะเกิดขึ้นกับผู้มีศรัทธาก่อน ถ้าเราไม่เจริญกรรมฐานไม่มีศรัทธาเลย มากระท่อนกระแท่น ท่านก็ได้บุญกระท่อนกระแท่นกลับไป ไม่มีอะไรเป็นหลักฐานที่ติดตัวท่านไปเลยด้วยศรัทธาอันนี้ ปัญญาก็จะไม่เกิดมรรคเกิดผล เกิดอานิสงส์แต่ประการใด ญาณอันใดล่ะที่จะเกิดขึ้น ญาณ ๑๖ ที่ไปโยงเป็นธรรมปฏิบัติมามันก็ไม่ได้อะไรเป็นชิ้นเป็นอัน

วันนี้จะชี้แจงเรื่องภาคปฏิบัติธรรมว่าได้อะไรบ้าง แก้ไขปัญหาอย่างไร โปรดได้ตั้งใจฟัง ใช้ปัญญาฟังสักนิดจะแก้ไขปัญหาชีวิตได้มาก ท่านไม่เคยใช้ปัญญาฟังท่านใช้ศรัทธาฟัง อาตมาจึงพูดคติธรรมให้ท่านฟังว่า คนเชื่อง่ายสอนยาก นี่พวกศรัทธามากปัญญาไม่มี เชื่ออย่างเดียวสอนยาก คนประเภทนี้ตากระทู้หูกระทะ คนที่เชื่อยากสอนง่ายด้วยเหตุผลข้อเท็จจริง ควรใช้ปัญญาดุลยพินิจ ใครว่า ยาย ก. ยาย ข. ไม่ดี เขาจะไม่เชื่อ เขาจะเชื่อก็ต่อเมื่อขาเห็นเหตุผลเกิดขึ้น ใครว่าพระ ก. พระ ข. ไม่ดี เขาก็ไม่เชื่อ นี่แหละคนประเภทนี้สอนง่ายโดยเหตุผลต้องยอมรับมีเหตุมีผลไหม คนเป็นบัณฑิตต้องมีเหตุผล มีข้อเท็จจริง มีหลักฐาน มีพยานอ้างอิง คิดหนอ ให้มันได้ผล รู้หนอ ให้มันเกิดปัญญาผุดขึ้นมาเองได้ไหม

ทำอะไรต้องมีศรัทธาก่อนและปัญญาตามทีหลังจึงจะถูกต้อง ท่านทำบุญไม่มีปัญญา ทำสังฆทานใครบอกบุญทำตลอด ตายไปแล้วไปเกิดเป็นลูกเศรษฐีไม่มีปัญญาเรียนหนังสือไม่จบ เป็นลูกเศรษฐีพันล้าน ไม่ยอมเรียนหนังสือ เวลาตั้งบริษัทก็ต้องไปจ้างผู้จัดการบริษัทมา ไม่ใช่ตัวเองเป็น ตัวเองจ่ายเป็นเงิน นี่แหละ เศรษฐีหน้าง่ มีแต่เงินมีแต่ทอง แต่ไม่มีสติปัญญาที่จะแก้ไขปัญหา ไม่มีปัญญาที่จะเป็นเจ้าของบริษัท

ท่านทั้งหลาย อย่าเอาแต่ศรัทธา ต้องเอาปัญญาด้วย ทำบุญกุศลใช้ปัญญาญาณพิจารณา มีสติสัมปชัญญะในการพึ่งกรรมฐานถูกต้อง แต่ท่านไม่เคยใช้กำหนดจิตท่านไม่เคยใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหาชีวิตของท่าน ไหนเลยจะรู้ของจริง ท่านจะกลายเป็นคนรู้ของปลอม การเจริญกรรมฐานแก้ไขปัญหาได้แน่ แต่ท่านทำตามที่อาตมาสอนได้ไหม เป็นอะไรหน่อยไปโรงพยาบาล คนโน้นจะตายคนนี้จะตาย ไม่ใช่เลย เป็นกฎแห่งกรรมจากการกำหนดจิตไม่มีสตินั่นเอง ขาดสติ นี่อาตมาตั้งหลายปีไม่เคยเข้าโรงพยาบาล ตั้งแต่คอหักมานะ ก่อนคอหักไม่เคยเข้าโรงพยาบาล เพราะไม่เคยไปนอนให้น้ำเกลือกับเขาแบบนั้น เราต้องอดทนตายให้มันตาย ตั้งสติตั้งปัญญาญาณแก้ไขปัญหา เราจะได้รู้ว่าพรุ่งนี้แล้วหรือ ตายวันที่ ๑๔ ตุลาคม เวลาเที่ยงสี่สิบห้านาที เราต้องถูกรถชนตาย มันก็รู้อย่างนี้ แต่สติปัญญามันก็จะบอก

ไปตามขั้นตอนอย่างหนึ่ง นี่คือการเจริญกรรมฐาน จะมีประโยชน์แก่ท่านทั้งหลาย มิใช่น้อย

ในวันนี้ขอฝากข้อคิดไว้ การเจริญสติปัฏฐาน ๔ ทำให้คนมี ปัญญา ถ้าผู้ใดเจริญกรรมฐานเข้าขั้นเป็นกุศล จะไม่มีการทะเลาะกันเลย จะไม่หาเรื่องไม่เปลืองเวลา สามีภรรยาก็ไม่ทะเลาะกัน ถ้าเป็นบุตรธิดาก็ไม่ข่มเหงทำร้ายกันและกัน ไม่แย่งสมบัติกันแน่นอน ถ้าท่านปฏิบัติไม่ได้ ท่านก็ไปแย่งสมบัติกันต่อไป ถ้าท่านนั่งกรรมฐานจะแก้ปัญหาได้ ท่านจะรู้ ท่านจะปลงตกว่า อย่างนี้ของนอกกาย เอาไปไม่ได้ นอกเหนือจากการบันทึกเทปเข้าไปในจิตใจ จิตใจรวมเอาความดีเข้าไปได้ถึงสัมปรายภพ

ท่านทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นผู้ใดก็ตาม ท่านมีพร้อมหรือยัง ที่จะต้องแก้ปัญหา เตรียมการไว้หรือยัง เวลาศึกต้องรบ ยามสงบต้องเตรียมพร้อมคือกรรมฐาน ถ้ามีพร้อมในเรื่องกรรมฐานแล้วรับรองว่าท่านจะต่อสู้ได้ แก้ปัญหาเฉพาะหน้า ตรงนี้เป็นเรื่องสำคัญ ไม่มีปัญหาไปถามใคร ท่านจะต้องหมดปัญหาถาม เพราะท่านหมดสงสัย ถ้าทำกรรมฐานได้ท่านจะไม่สงสัยอีกต่อไป ไม่สงสัยอะไร ไม่สงสัยต่อพระพุทธเจ้า ไม่สงสัยต่อพระธรรม ไม่สงสัยต่อพระสงฆ์อีกต่อไปแล้ว และปัญหาชีวิตเราก็ไม่สงสัย นี่ซิ สะอาด สว่าง สงบ ถ้ายังมีสกปรก ไม่สะอาด สว่าง สงบ ท่านจะมีความสงสัยตลอดไป

ถ้าท่านเจริญกรรมฐานไม่ได้ ท่านจะสงสัยไปตลอดชีวิต ไม่มีโอกาสที่ท่านจะแก้ปัญหาได้ ออกมาอย่างนี้ชัดเจนแล้ว จะให้อาตมากล่าวอะไรเล่า จะกล่าวว่าอะไรอีก ว่าคนไหนจะชอบ คนไหนจะดี คนไหนจะมีปัญญา ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ ท่านจะรู้ภายในของท่านเอง ถ้าท่านทำได้ ท่านจะรู้ว่าคนนี้นิสัยไม่ดี จะคบค้าสมาคมได้หรือไม่ประการใด จะบอกตรงไปตรงมา ท่านทั้งหลาย การเจริญกรรมฐานมีแต่แก้ปัญหาไม่มีสร้างปัญหา มีแตแก้ปัญหาจะสะสางชีวิตให้ดี สะสางปัญหาให้สู่ภาวะความเป็นปกติให้ดีคือ **ศีล สมาธิ ปัญญา** มีความหมายอย่างนี้เท่านั้น ไม่ใช่มาสร้างปัญหา ไม่ใช่ไปบวชชีพราหมณ์วัดโน้นวัดนี้ ออกไปที่โน่นเดี๋ยวร้องรำทำเพลงไป แล้วร้องรำเหมือนหงส์ บอกว่าเป็นกฎแห่งกรรมบ้าง **ร้องรำทำเพลงไม่ใช่กรรมฐาน พระพุทธเจ้าสอนว่ากรรมฐานต้องอยู่ด้วยความสงบ สว่าง และเรียบร้อยสะอาดหมดจดทุกประการ** ไม่ใช่มาร้องรำทำเพลง เต้นเป็นผีเจ้าเข้าทรง อย่าง

นั้นไม่ถูกทางแล้ว ผิดเข็มทิศ ท่านจะปลูกเรือนก็ต้องให้ถูกเข็มทิศ ไปทางไหนก็ต้องเดินให้ถูกทิศให้ถูกทาง เดินทางถูกต้อง อย่าเดินที่พลาดผิดให้ชีวิตเป็นหมัน ไร้สาระไร้สังคมต่อไป ท่านจะประเสริฐไม่ได้ ดังนั้นก็จงฟังข้อเหตุผลสักเล็กน้อยว่ากรรมฐานแก้ตรงไหน สร้างตรงไหน พูดมาจนมากมาย แต่โยมไม่เคยทำตามอาตมา ถ้าทำตามอาตมามันจะผุดขึ้นมาในดวงหทัยใสสะอาด สว่าง สงบ ท่านปรารภธรรม และปัญหาท่านจะคลี่คลายในทางที่ดี หมดปัญญาไปหาหมอดูหาผีเข้าเจ้าทรง จะบอกท่านด้วยตัวเองได้ว่าแก้ปัญหาอย่างไร นี่แหละถูกต้อง

บางคนมาเจริญกรรมฐาน ถ้าเจริญจริงอย่าง **กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน** กายจะยืนหรือเดิน นั่ง นอน เหลียวซ้าย แลขวา คู้แขน เหยียดขา ต้องกำหนดจิตให้มีสติทางกายเรียบร้อยสวยน่ารัก กำหนดทางวาจา พูดจาก็เพราะพูดจาเหมาะจะมีเหตุมีผล พูดจาเป็นเรื่องเป็นราว เป็นปัญญา เห็นการแก้ปัญหาในตัว คือปิยวาจา พูดจาเพราะ เรียกว่าคนพูดดีพูดมีปัญญา ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดเพ้อเจ้ออีกต่อไป ปิยวาจาคือกรรมฐานก็คือกำหนดจิตตั้งสติตลอดรายการ แต่ผู้ปฏิบัติไม่เคยกำหนดเลย ปล่อยไปตามเรื่องตามราวท่านจะได้อะไร ท่านจะแก้ไขปัญหากรรมได้ไหม ความเสียใจเกิดขึ้นแต่แล้วก็ไม่แก้ปัญหาก็ไปถามหมอดู เสียใจเรื่องอะไร เลยก็เสียทิศเสียทางเสียเข็มทิศไป แปลว่าไม่เกิดประโยชน์แต่ประการใด แล้วก็ไปหาหมอดูว่าลูกคนโตจะเรียนแพทย์ เรียนหมอหรือจะเรียนวิศวกรรมมันจะบอกทิศทางได้ถูกต้อง นี่ ตรงนี้ท่านทำได้หรือยัง

ขอเจริญพรถาม ท่านเคย กำหนดหรือไม่ ท่านไม่เคยกำหนดเลย อาตมาก็ช่วยท่านไม่ได้ เสียใจก็ไม่กำหนด ดีใจก็ไม่กำหนด ปวดเมื่อยที่เรียกว่าเวทนาที่มันบังคับบัญชาไม่ได้ควรปฏิบัติดังนี้คือ กำหนด *ปวดหนอ ปวดหนอ* ที่เวทนานั้น *ปวดกระดูกจะแตกแล้วหนอ* ตายให้มันตาย ตายไปกำหนดไป พอสมาธิดี เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ปวดหาย กฎแห่งกรรมโผล่เลยไปขว้างขาหมู ไปขว้างขาหมา ซิ่งรถชนหมา ขับรถชนแมวตาย มันจะบอกทันที เท่านี้ทำไม่ได้หรือ ต้องไปโรงพยาบาลด้วยหรือประการใด

มีพระบวชใหม่ล้มไปนิดหน่อยเท่านี้จะตายแล้ว ต้องโทรไปบอกให้พ่อแม่มา เราอยู่ในวัดไม่เคยบอก เราอยู่นะ *เห็นหนอ* อยู่เสมอ แต่ไม่เคยบอก เป็นนิดๆ หน่อยๆ เท่านั้นแหละทำให้เรื่องใหญ่โตไปได้ คนเรานะเรื่องใหญ่ทำได้เล็ก กำหนดเข้าไป เช่นคนมาเลเซียปวดขา

มา ๗ ปี เหยียดขาไม่ออก เหยียดเข้าก็ไม่ได้ บอกให้กำหนดเข้า *ปวดหนอ ปวดหนอ* จะตายแล้ว น้ำตาร่วงเลย เอ้าตายให้มันตายไป *ปวดหนอ ปวดหนอ* นี่เวทนานุปัสสนา ทำตรงนี้ให้ชินได้ไหม พอปวดเมื่อยก็เลิกแล้ว พองหนอก็ไม่ได้ พอยังไม่ทันหนอ มันก็ยุบ ยุบยังไม่ทันหนอมันก็พอง เลยก็ทำไปอย่างนี้สั้นๆ ยาวๆ ยาวๆ สั้นๆ ไม่ได้เรื่องได้ราวอะไร บอกให้หายใจยาวๆ ก็ไม่ทำ

กรรมฐานแก้ปัญหาได้ ความในใจของเรามีอะไร เรารู้ตัวอยู่นะ เรามีตัวไหม เรามีความในใจอะไรบ้าง เราเจริญกรรมฐาน เดี๋ยวสติมันจะบอกที่แก้อย่างนี้ ใช้ปัญญาของตัวเอง ความตื้นลึกหนาบางว่าอะไร ใครจะรู้ดีเท่ากับตัวเราไม่มีแล้ว คนอื่นจะรู้เท่าเราคงไม่มีแล้ว ขอเจริญพรอย่างนี้ แล้วจะเอาอะไรมาเป็นหลักฐาน จะไม่ประมาณการขึ้นเชียวหรือ จะมีมาหลายประเภท อาตมาไม่ว่าใครจะมีมานานแล้ว ผีเข้าเจ้าทรง นับถือหมอดูบอกว่ามีมานานแล้ว มันไม่มีที่พึ่งแล้วเขาก็บอกว่า ไม่รู้จะไปหาใคร ก็ไปหาหมอดูบ้าง ก็หาทางออกผีเข้าเจ้าทรงก็ได้ แต่ทางออกที่ดีควรจะเดินทางสาย**ปัญญา**

สายปัญญา นับถือด้วย**ปัญญา** เริ่มต้นด้วยศรัทธาปสาทะ ทำอะไรด้วยศรัทธา ทำอะไรด้วยความตั้งใจ ทำด้วยความเคารพ ทำด้วยจิตสงบ ทำด้วยความถูกต้อง ถึงจะได้ผล ทำด้วยความเคารพ นึกถึงตัวเอง พูดแล้วต้องทำ พูดแล้วอย่าเอาวาจาไปทิ้ง พูดแล้วต้องทำ ประการที่สอง ต้องเคารพสถานที่ เข้าไปบ้านเข้า ต้องเคารพกฎหมาย บ้านเมืองของเขาเหล่านั้นด้วย และทำอะไรด้วยจิตสงบ ทำอะไรก็ด้วยความถูกต้อง ไม่มีหละหลวมเหลวไหลแต่ประการใด นี่เป็นการนับถือพระศาสนามีเหตุมีผลไม่ใช่นับถือกันส่งเดชไป แล้วไปหาพระหลอก นี่มีข่าวมาอีกแล้ว ว่ามีพระเรียกเงินเรียกทองได้ แต่ต้องนำทองไปแลกพระอย่างนี้ก็มีด้วย พระมีหลายประเภท พระแท้ๆ ต้องใจเย็น พระเย็นแล้วมีเย็นใจ ถ้าเข้าแล้วมันร้อนอกร้อนใจ ถอยฉากออกไป พระเพลิงเดี๋ยวนี้มีมาก เดือดร้อนประชาชนเหลือเกิน ก็ขอฝากญาติโยมไว้ด้วย

วันนี้ขอเจริญพรว่า กรรมฐานนี่แก้ปัญหาได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ เราไม่สบายใจแก้ไขได้ โดยหายยาวๆ เข้าลิ้นปี่นี้ กำหนดไว้ ไม่สบายใจหนอ เท่านี้ทำไม่ได้ ทำไปๆ เกิดสว่าง เกิดสงบ จิตสงบ เกิดปัญญา จิตใสใจสะอาด เกิดปัญญาว่าเราควรทำอย่างไร มันจะเกิดขึ้นโดย **ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ** แก้ ปัญหาได้ความสบายใจ เราโกรธ เราเกลียด เราไม่ชอบ จะผูก

พยาบาทคาดพยาเวรกันเปล่า เรากำหนด *โกรธหนอ* ที่ลิ้นปี่ร้อยครั้งพันครั้ง พอสมาธิดีแล้วสติก็ดีขึ้นปัญญาก็เกิดขึ้น นี่แหละทำด้วยนับถือ ด้วยปัญญาแก้ไขปัญหา โกรธหายไปเลย เลยก็นึกหันมุมกลับว่า อย่าไปโกรธเขาเลย เสียสมองเปล่าๆ ควรจะแผ่เมตตาให้เขาในฐานะที่เขาเป็นศัตรูกับเรา ให้ศัตรูเป็นมิตรกับเราต่อไปเถิด ประเสริฐที่สุด นี่การแก้ปัญหาจะเกิดอย่างนั้นจริงๆ แต่ท่านทำไม่จริงก็ไม่เกิดปัญญาที่จะแก้ไขได้ดังสมมาดปรารถนา

เราไม่สบายก็กำหนด ไม่ต้องไปโรงพยาบาล ยาไม่ต้องกิน ปวดกระดูกจะแตกแล้วเอ้า แตกให้มันแตก ตายให้มันตาย ตั้งสติ ตั้งสมาธิ เดี๋ยวเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป หายเลยทีเดียว จะบอกว่าเป็นกรรมอะไร เช่น นายยงยุทธ นายกพุทธสมาคมแห่งจังหวัดอุทัยธานี เมื่อสองวันก็มาที่นี่ ถูกรถชนขาเละ หมอบอกว่าต้องตัดขา จะตัดตรงตาตุ่มที่เละไม่ได้หรอก เพราะนายกเป็นเบาหวานอย่างแรง เป็นมาตั้งสิบปีสิบห้าปีแล้ว เลยต้องตัดถึงโคนขา หมอบอกว่าอย่างนั้น เขาขอคิดดูก่อน ยังตัดสินใจไม่ได้ นายกยงยุทธก็ผลัดแพทย์ไปก่อน เริ่มต้นสวดพุทธคุณพาหุงมหากาฯ เลยกว่าอายุไป ๑ จบ เมื่อก่อนไม่เคยสวดเลย มีแต่เอาหนังสือไปแจก ไปเป็นนายกแล้วก็เจริญกรรมฐานไม่จริงจัง แต่คราวนี้ตั้งใจปฏิบัติอย่างเต็มที่ ทำด้วยศรัทธามีปัญญาบอกเอ้าตายให้มันตาย ยอมตาย ถ้าจะตัดขาเช่นนี้เราก็นอนอยู่บ้าน ภรรยาก็ต้องไปป้อนข้าวเรา ไปไหนไม่ได้แล้วทำอย่างไร จะไปไหนก็ต้องนั่งรถก็ไสไปจะเอาอย่างไรดีหนอ

เขาตั้งใจสวดมนต์ใหญ่เลยสามวันสามคืน ผลัด ๓ วันแล้ว จะตัดสินใจต่อภายหลังสวดด้วยศรัทธา ปัญญาก็เกิด เกิดสมาธิภาวนาปัญญาเกิด พอปัญญาเกิด สติบอกเลยที่เป็นอย่างนี้เพราะว่าไปขว้างขาหมาเมื่อตอนเป็นเด็ก และก็โตขึ้นมาขับรถชนหมาขาหักขาเละอย่างนี้แหละ มีสติบอกมาไม่ต้องถามหมอดู หมอดูจะรู้อะไร นายกยงยุทธก็เสียใจ พิโธ่เอ๋ยเราเป็นเด็กนี่เล่ายังไม่รู้จะเป็นบาปเป็นกรรมแต่ประการใด มันออกมาในรูปแบบนี้ชัดเจนเลย พอครบกำหนด ๓ วัน หมอมาถามว่านายกตัดสินใจได้หรือยัง เอาละครับตัดสินใจได้แล้วผมมั่นคงแล้ว ตัดเป็นตัด เอ้าลองซิว่าเป็นอย่างไร ตรวจดูเบาหวานหายอย่างเด็ดขาด และหายมาจนบัดนี้ นี่มันแก้ปัญหาได้อย่างนี้

แต่เราไม่ทำกัน บอกก็ไม่เชื่อ ไม่เป็นไร ไม่ใช่ว่าแก้ได้ทุกคนนะ ไม่ใช่ว่ามีปัญญาได้ทุกคน ไม่ใช่มีศรัทธาเหมือนกันได้ทุกคน อันนี้ยากมากที่จะบอก นายแพทย์ก็ตัดสินใจเลย

เอาละท่านนายกครับ ผมจะผ่าวันนี้เลย เอาเหล็กใส่ไม่ต้องตัดเพราะว่าเบาหวานไม่มีน้ำตาลแม้แต่เปอร์เซ็นต์เดียว เหมือนคนปกติธรรมดา ผ่าเอาเหล็กใส่เดินได้หายวันหายคืนขึ้นมาเลย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลอุทัยธานีบอกแปลกใจว่านายกหายได้อย่างไร เขาก็เล่าเหตุการณ์ให้ฟัง และให้ช่วยนิมนต์หลวงพ่อวัดอัมพวันไปบรรยายที่โรงพยาบาล แพทย์พยาบาลเข้ามาฟังกันแน่นไปหมด

เรานับถือพระพุทธศาสนา ก็นับถือแบบนี้เอง นับถือกันด้วยที่ข้อถูกต้อง ๒ ประการ ได้แก่ **ศรัทธากับปัญญา** คนไทยนับถือด้วยศรัทธา คนเชื่อตามบรรพบุรุษอย่างเดียว เช่น พ่อแม่สอนอย่างไรก็ทำตามโดยไม่ต้องพิจารณา เพราะยังเล็กอยู่ สอนให้ไหว้พระ ให้ใส่บาตร ให้รับศีล ให้ฟังเทศน์ เท่านี้เอง ความรู้เรื่องพระพุทธศาสนาจึงน้อยนัก แม้ฟังเทศน์บ้างก็ไม่ติดต่อกัน ฟังเป็นกัณฑ์ๆ มีครอบครัวแล้วทำเรื่อยไป เห็นพระก็ไหว้ ใส่บาตร ไปวัดฟังเทศน์เป็นประจำ แต่ไม่รู้เรื่องรายละเอียดของการกระทำนั้น เช่นไหว้พระเพื่ออะไร ใส่บาตรเพื่ออะไร ฟังเทศน์เพื่ออะไรก็ไม่รู้อีก ฟังเทศน์ก็เพื่อให้มีความรู้แต่ก็ไม่ได้ความรู้อะไรจริง เพราะฉะนั้นต่อไปถ้าเป็นชายได้บวชได้ศึกษาธรรม เป็นหญิงได้เรียนธรรมศึกษาก็พอจะรู้เรื่องพระพุทธศาสนาบ้าง วิธีการนับถือแบบนี้เรียกว่านับถือด้วยศรัทธา คือเกิดศรัทธา ก่อนปัญญาเกิดทีหลัง ถ้าเจริญสมาธิภาวนามันจะเกิดปัญญาขึ้นทันที คนต่างชาติหรือคนไทยบางคนมีไม่น้อยที่ยังไม่นับถือพระพุทธศาสนา หรือ นับถือศาสนาอื่นก่อน ต่อมาเมื่อมีความสงสัยในคำสอนของศาสนาที่นับถือจึงศึกษาศาสนาอื่นหรือได้อ่านหนังสือที่เกี่ยวกับศาสนาพุทธ จึงเกิดศรัทธาเปลี่ยนใจมานับถือพระพุทธศาสนา อย่างนี้เรียกว่า เกิดปัญญาก่อนแล้วจึงเกิดศรัทธาทีหลัง

ท่านที่ไปศึกษาต่างประเทศเกรงว่าจะถูกถามเรื่องพระพุทธศาสนา แล้วจะตอบไม่ได้ เพราะการนับถือพระพุทธศาสนาเกิดจากศรัทธาก่อนดังกล่าวมา จะขวนขวายหาความรู้ในทางพระพุทธศาสนาก็หาหนังสือมาอ่าน เพื่อให้เกิดความรู้ในทางพระพุทธศาสนาในเวลาเล็กน้อยไม่ได้ แต่ว่าบัดนี้กองอนุศาสนาจารย์กองทัพบกได้เรียบเรียงหนังสือขึ้นเล่มหนึ่งดูเหมือนชื่อว่า คู่มือศีลธรรม ใช้เวลาสอน ๒๔ ชั่วโมง ถ้าอ่านก็ไม่เกิน ๔ ชั่วโมง มีความรู้ทั้งศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม และเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างอีกด้วย ผู้สนใจใคร่หาอ่านดูโดย

เฉพาะผู้ไปศึกษาต่างประเทศและเกรงจะถูกถามควรมีไปสักหนึ่งเล่ม อาตมาเคยบอกอยู่เสมอว่า หนังสือเล่มนั้นดีมาก มี ๓ ศาสนา มีนายแพทย์คนหนึ่งเคยถามเรื่องพระพุทธศาสนาย่อๆ เพราะต้องไปต่างประเทศ ไปปรารภกับ พลเอกปิ่น มุทุกันต์ อดีตหัวหน้ากองอนุศาสนาจารย์กองทัพบก จึงได้มีหนังสือคู่มือศีลธรรมขึ้น

การนับถือพระพุทธศาสนามี ๒ อย่างคือ การนับถือเพียงพิธีการเนื่องด้วยทางพระพุทธศาสนา และ การนับถือเพื่อปฏิบัติธรรม การนับถือเพียงพิธีการ เช่น การทำบุญบ้าน การทำบุญแต่งงาน แต่เรื่องฆราวาสธรรมนั้นไม่รู้ หรือรู้แต่ก็ไม่สนใจที่จะปฏิบัติ วิธีการปฏิบัติที่ว่าด้วยหน้าที่ก็ไม่รู้ ถึงรู้ก็ไม่ปฏิบัติก็เกิดขึ้นแต่ผู้นั้นเอง ไม่ได้เรียนไม่ได้ศึกษา ไม่ได้ปฏิบัติธรรม พิธีบางอย่างเป็นเรื่องสมมุติว่าเป็นมงคล ก็เป็นจริงตามสมมุติ เช่น แต่งงานต้องมีน้ำมนต์ แต่งงานมีด้ายมงคล มีด้ายสายสิญจน์ มีสังข์รดน้ำเป็นมงคลภายนอกโดยอาศัยวัตถุ ต้องปฏิบัติด้วยจึงจะเป็นมงคลภายในได้ผลแน่นอน ยกตัวอย่างเช่น การแต่งงานของชาวต่างชาติฝรั่งเขาไม่ได้ทำเหมือนอย่างคนไทยก็เจริญได้ เพราะปฏิบัติถูกต้องตามหลักธรรมแล้ว ธรรมะเป็นของกลางๆ ใครปฏิบัติก็ได้ผล เหมือนน้ำใครถูกก็เย็น ไฟใครถูกก็ร้อน ถ้าต้องการผลที่จะได้จากพระพุทธศาสนาแล้ว จะต้องปฏิบัติด้วย คือ ทำตาม ไม่ใช่เพียงแต่รู้

มีภาษิตว่า **ธัมมจารี สุขัง เสติ** ผู้ประพฤติธรรมย่อมนอนเป็นสุข **ธัมโม หเว รักขติ ธัมมจาริง** ธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม **ธัมโม สุจิณโณ สุขมาวหาติ** ธรรมที่ประพฤติดีแล้วย่อมนำความสุขมาให้ ธรรมเหมือนยารักษาโรค เพียงแต่รู้จักยาโรคก็ไม่หาย ต้องกินด้วย ยาจึงจะช่วยรักษาโรคให้หายได้ คำว่า **นับถือ** แยกออกได้สองคำคือ **นับ** กับ **ถือ** คำว่า **นับ** หมายความว่า **ยอมรับว่าเป็นของดี** คำว่า **ถือ** หมายความว่า **เอามาไว้ในตัว คือ ปฏิบัติ** เพราะฉะนั้น คำว่า **นับถือ** จึงหมายความว่า **ยอมรับว่าดีและปฏิบัติตาม การนับถือพระพุทธศาสนา** หมายความว่า **ยอมรับว่าพระพุทธศาสนาและปฏิบัติตามพระพุทธศาสนา**

พระพุทธศาสนา แปลว่า คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า คำสั่ง คือ **คำบังคับ** อันได้แก่ **พระวินัย คำสอนคือ** คำแนะนำ อันได้แก่ **พระธรรม** รวมเรียกว่า **ธรรมวินัย**

คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามีมากมายถึง ๘๔,๐๐๐ ข้อ ที่พูดกันว่า ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ เมื่อกล่าวโดยย่อก็มีอยู่ ๓ ประการคือ

๑. สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง การไม่ทำบาปทุกอย่าง

๒. กุสะลัสสูปะสัมปะทา การทำกุศลให้ถึงพร้อม

๓. สจิตตะปริโยทปะนัง การทำใจให้ผ่องใส

เรียกสั้นๆ ว่า การละบาป การทำบุญ และ การทำใจให้บริสุทธิ์ เพียงเท่านี้ก็ยังทำได้ยาก นี่คือกรรมฐานที่แท้จริง อันนี้เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทุกพระองค์

เรื่องของการ ไม่ทำบาป มีข้อปฏิบัติอยู่ ๒ ประการ คือ

๑. การละบาปที่ทำมาแล้วด้วยการไม่ทำต่อไปอีก

๒. การระวังบาปที่ยังไม่เคยทำ ๑๐ ประการ

เรื่องของ การทำกุศลให้ถึงพร้อม มีข้อปฏิบัติอยู่ ๒ อย่างคือ

๑. พยายามทำบุญกุศลที่ยังไม่เคยทำ

๒. จงพยายามรักษาบุญ คือความดีที่ทำมาแล้วมิให้เสื่อมไป

เรื่องของ การทำใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ มีข้อปฏิบัติอยู่ ๔ ประการ

๑. ระวังใจไม่ให้กำหนัดในอารมณ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความกำหนัด

๒. ระวังใจมิให้ขัดเคืองในอารมณ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความขัดเคือง

๓. ระวังใจไม่หลงใหลในอารมณ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความหลง

๔. ระวังใจไม่ให้มัวเมาในอารมณ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความมัวเมา ก็คือการเจริญพระกรรมฐานทั้ง ๔ การระมัดระวังทั้ง ๔ คือการระวังใจไม่มัวเมานั่นเอง

ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะดีแล้ว จะไม่หลงงมงาย ท่านจะมีศรัทธา ท่านจะมีตัวปัญญาแก้ไขปัญหาได้สมปรารถนาทุกประการ

อาตมาภาพขออนุโมทนาสาธุ ในส่วนกุศลที่ท่านตั้งใจมาบำเพ็ญพระกรรมฐานให้ได้ความสุขความเจริญรุ่งเรืองวัฒนาสถาพรในครอบครัวของท่าน ถ้าท่านมีการเจริญกรรมฐานถึงขั้นตอนแล้ว ท่านจะหายสงสัย จะไม่มีความสงสัยต่อพระธรรมคำสอนอีกต่อไป จะไม่มีความสงสัยต่อพระสงฆ์องค์เจ้าที่ประพฤติปฏิบัติชอบและสอนประชาชนให้ปฏิบัติตาม จิตท่านก็จะผ่องใส ใจก็สะอาดหมดจด เหมือนทองคำธรรมชาติที่หล่อเหลา ท่านจะได้มีสติปัญญาแก้ไขปัญหา ดำเนินชีวิตถูกต้องตามครรลองของชีวิตต่อไป รักษาความดีรักษาจิตไว้เหมือนเกลือรักษาความเค็มตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย บุญกุศลทั้งหลายที่ท่านได้มาบำเพ็ญในเทศกาลมหาสงกรานต์ มหากุศลด้วยบุพการีกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ ขอกุศลบุญราศีดลบันดาลให้ทุกท่านทั้งหญิงและชาย ทั้งบิดามารดา ปู่ย่าตายาย จงเจริญรุ่งเรืองวัฒนาสถาพรโดยทั่วหน้ากัน ขอทุกท่านจงเจริญไปด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติ นึกคิดสิ่งหนึ่งประการใดสมความมุ่งมาดปรารถนาด้วยกันทุกรูปทุกนาม ณ โอกาสบัดนี้เทอญ

๑๓ เมษายน ๒๕๔๐

พระคุณแม่

ท่านโปรดจำไว้วันเกิดของลูกคือวันตายของแม่ เพราะวันที่ลูกเกิดนั้น แม่อาจต้องเสียชีวิต การออกศึกสงครามเป็นการเสี่ยงชีวิตสำหรับคนเป็นพ่อฉันใด การคลอดลูกก็เป็นการเสี่ยงตายสำหรับคนเป็นแม่ฉันนั้น ในสมัยโบราณที่วิทยาการต่างๆ ยังไม่เจริญก้าวหน้าเหมือนสมัยนี้ อัตราการตายเพราะคลอดลูกมีสูงมาก คนโบราณเขาจึงกล่าวว่า วันเกิดของลูกคือวันตายของแม่ เมื่อคลอดลูกแล้ว “แม่” ก็ยังต้องประคบประหงมเลี้ยงดู ให้ดื่มเลือดในอกเป็นอาหาร ยามที่ลูกเจ็บป่วยก็อมยาพ่น ฝนยาทา รักษากันไปตามมีตามเกิด แม่เฝ้ากล่อมเกลี้ยงเลี้ยงลูกจนเติบใหญ่ กระทั้งลูกแต่งงานมีเหย้ามีเรือนไปแล้ว แม่ก็ยังเฝ้าห่วงใยรักใคร่ไม่จืดจาง

ตั้งแต่อาตมาคอหัก หายใจทางสะดือ ได้พองหนอยุบหนอคิดถึงแม่ทุกลมหายใจ อาตมาเห็นความทุกข์อย่างแสนสาหัสของคนเป็นแม่ ก็ตอนที่เป็นหมอตำแยทำคลอดให้ผู้หญิงคนหนึ่ง แม้ว่าเรื่องราวจะผ่านพ้นมาห้าสิบกว่าปีแล้ว ก็ยังจำภาพเหตุการณ์ครั้งนั้นได้ติดตาติดใจมากระทั่งทุกวันนี้

สมัยนั้นอาตมาอายุสิบหก แต่ยังไม่ประสีประสาอะไร ยังเปลือยการกระโดดน้ำตูมๆ กับเพื่อนอย่างสนุกสนานแต่เด็กสมัยนี้อายุสิบหกเป็นหนุ่มกันแล้ว ตอนนั้นอาศัยอยู่กับยายลำบากลำบนมาก ต้องหาเงินเรียนเอง ตื่นตั้งแต่ตีสาม หาบของไปขายที่ตลาดบางขาม ห่างจากบ้านไป ๑๔ กิโลเมตร ถึงตลาดตี ๔ กว่า ก็นั่งขายของซึ่งเป็นพวกผักสวนครัวที่ช่วยกันปลูกกับยาย พอตีห้าก็ขายหมด บางวันขายไม่ค่อยดีก็ไปหมดเอา ๗ โมง จากนั้นก็หาบ

กระจาดเปล่ากลับบ้าน หิวข้าวก็ต้องอดทน เพราะยายสั่งไม่ให้ซื้อเขากิน ให้กลับมากินบ้านเรา ยายว่าซื้อเขากินมันแพง จานละตั้งสามสตางค์ สู้กลับมากินข้าวที่บ้านไม่ได้ อาตมาก็จำเป็นต้องเชื่อยาย บางทีกว่าจะถึงบ้านหิวแทบลมจับ

อยู่มาวันหนึ่ง ขณะที่อาตมาหาบกระจาดเปล่ากลับบ้าน ก็พบกับผู้หญิงคนหนึ่งกลางทาง เขากำลังท้องแก่ จะเดินทางไปคลอดลูกที่บ้านแม่ของเขา ที่ต้องเดินทางไปคลอดบ้านแม่ เพราะเขาอยู่กับพ่อผัวแม่ผัว ซึ่งรังเกียจว่าเขาจนและไม่ยอมช่วยเหลือเกื้อกูลแต่ประการใด เดินทางไปได้ครึ่งทางก็เกิดปวดท้องนอนร้องครวญครางอยู่ใต้ต้นไทร พอเห็นอาตมาเดินผ่านมาเขาก็ดีใจร้องบอกกับอาตมาให้ช่วยเขาด้วย เขาปวดท้องใจจะขาดอยู่แล้ว ช่วยเอาลูกออกให้ที อาตมาถึงจะอายุสิบหกแต่ก็ยังไม่รู้ว่าเขาออกลูกกันอย่างไร ผู้ใหญ่เขาเคยพูดให้ฟังว่าเขาออกทางปาก บางคนก็บอกว่าออกทางสะดือ บางคนก็ว่าออกทางก้น อาตมาก็เชื่อนึกว่าเป็นอย่างนี้ จริงๆ ที่แท้ก็ถูกผู้ใหญ่หลอก เพิ่งมารู้ความจริงตอนทำคลอดครั้งนี้นั่นแหละ

ผู้หญิงคนนั้นเขาก็ร้องใหญ่บอกปวดมากแล้วก็เป็นลูกท้องแรก จึงยังไม่เคยมีประสบการณ์เรื่องการคลอดลูกมาก่อน ได้ยินเขาร้องโอยๆ อาตมาก็ทำอะไรไม่ถูก เลยถามเขาว่าจะให้ช่วยอย่างไร เขาก็บอกช่วยดึงเด็กออกจากท้องให้เขาที มันกำลังจะออกแล้ว อาตมาก็ยังงงอยู่เลย นึกถึงเทวดา ก็นึกตามประสาเด็กๆ ไม่รู้ว่าเทวดามีจริงหรือเปล่า แต่ยายเคยเล่าให้ฟังบ่อยๆ ก็คิดว่าคงจะมีมั้ง เลยประนมมือบอก รุกขเทวดาประจำต้นไทรให้ช่วย แล้วก็ร่ายคาถาชุมนุมเทวดาที่ยายเคยสอนจนจำได้ขึ้นใจ พอว่าคาถาจบ เทวดาเข้าสิงอาตมาเลย ที่รู้ว่าเทวดาเข้าสิงเพราะท่านมากระซิบข้างหูว่า "ดึงเด็กออกมา ดึงเด็กออกมา" อาตมาถาม "ดึงยังไง เด็กอยู่ที่ไหน" เทวดาบอก "อยู่ในท้อง เอามือล้วงเข้าไปในผ้านุ่งก็เจอหัวเด็ก" อาตมาก็ทำตามดึงพรวดสุดแรงเลย เสียงผู้หญิงร้องกรี๊ดและสลบเหมือดไป

อาตมาก็ตกใจเพราะเห็นไส้ยาวๆ ติดตัวเด็กออกมาคิดว่าเราคงดึงไส้ผู้หญิงคนนั้นออกมาหมดท้องกระมัง เขาคงต้องตายแน่ๆ จะทำยังไงดีหนอ เสียงเทวดากระซิบข้างหูว่า "ไม่ตายหรอก แค่สลบไปเท่านั้น" ไปจัดการตัดสายรกให้เด็กก่อน ที่เธอเห็นนั่นแหละเรียกว่าสายรก ไม่ใช่ไส้เขาหรอก อาตมาก็ถามว่า "เอาอะไรตัดล่ะ มีดพร้าก็ไม่มี" เทวดาบอก " เอา

เล็บของเธอนั่นแหละ จิกแน่นๆ แล้วดึง มันจะขาดเอง" สมัยนั้นหนุ่มรุ่นๆ เขานิยมไว้เล็บยาวกันเรียกว่าเป็นแฟชั่นอาตมาก็ไว้กับเขา คือเขาจะไว้เล็บข้างละสองนิ้ว นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อย อาตมาก็ทำตามที่เทวดาบอก พอรกขาดเลือดพุ่งเลย เด็กส่งเสียงร้องอุแว้ๆ ลั่นป่า เทวดาบอกอีกว่า "ไปเอาฝุ่นมาโรยตรงแผล" อาตมาก็กอบฝุ่นโรยลงไป ปรากฏว่าเลือดหยุดไหลแต่เด็กไม่หยุดร้อง เทวดาก็กระซิบข้างหูว่า "ดูดเลือดที่คั่งในปากออกมา" อาตมาก็เอามือง้างปากเด็ก ดูดเลือดและเสมหะออก แล้วบ้วนทิ้ง ไม่ได้นึกรังเกียจ เพราะกลัวเด็กจะตาย เทวดาบอกอีกว่า "เอากระบอกไปตักน้ำมาหยอดปาก" พอดีมีกระบอกไม้อันหนึ่งแขวนอยู่ที่กิ่งไทร ไม่ทราบเหมือนกันว่าใครนำไปแขวนไว้ ข้างๆ ต้นไทรมีหนองน้ำอยู่แห่งหนึ่งอาตมาจึงหยิบกระบอกเดินไปตักน้ำมาหยอดใส่ปากเด็ก เจ้าหนูหยุดร้องไห้เลย ดูดหยดน้ำจากนิ้วมืออาตมาเสียงดังจั๊บๆ เป็นภาพที่ซึ้งใจอาตมามาจนถึงทุกวันนี้ ได้เห็นสัญชาตญาณการดิ้นรนต่อสู้เพื่อความอยู่รอดของชีวิต ก็ตอนที่เจ้าหนูดูดน้ำจากนิ้วมือนี่แหละ พอได้น้ำเจ้าหนูก็หยุดร้อง ส่วนแม่นั้นสักพักเขาก็ฟื้นถามว่า "ลูกเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย" พอรู้ว่าได้ลูกชายก็ดีใจอาตมาก็เลยช่วยพากลับบ้านทั้งแม่ทั้งลูก หญิงคนนั้นเป็นเจ้าของตลาดท่าแค ลพบุรี ร่ำรวยมาก นี่แหละที่ทำให้อาตมาเห็นใจคนเป็นแม่และรักแม่มาตั้งแต่บัดนั้น อาตมาสงสารลูกผู้หญิงมาก เห็นคนท้องเดินมาก็จะแผ่เมตตาขอให้เขาคลอดง่าย เพราะเราเห็นว่าการคลอด ลูกนั้นเป็นการเสี่ยงชีวิตเหมือนการออกศึกสงครามทีเดียว

เดี๋ยวนี้อาตมาไม่สอนคนแก่เพราะคนแก่ไม่มีพิษมีภัยอีกไม่นานก็ตายแล้ว สอนเด็กรุ่นใหม่แทนเพราะเมื่อคนรุ่นใหม่ดีรุ่นต่อๆ ไปก็จะดีไม่เป็นวายร้ายหรือภัยสังคม สอนเด็กว่าวันเกิดของเราอย่าพาเพื่อนมาให้พ่อแม่ทำครัวเลี้ยงนะ เธอจะบาปทำมาหากินไม่ขึ้น เธอต้องเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ให้อิ่มก่อน แล้วจึงไปเลี้ยงเพื่อนทีหลังจึงจะถูกต้อง

พ่อแม่เลี้ยงลูกเปรียบเสมือนปลูกต้นไม้ ปลูกอย่างมีระเบียบแบบแผน ต้นไม้ก็จะขึ้นอย่างมีระเบียบสวยงามตามแบบตามแผนที่วางไว้ ถ้าปลูกอย่างไม่มีระเบียบปลูกตรงโน้นต้นหนึ่ง ตรงนี้ต้นหนึ่ง นึกจะปลูกตรงไหนก็ปลูก เกะกะเต็มไปหมด มองดูรกรุงรัง หาความสวยงามไม่ได้ ถ้าเป็นอย่างนี้จะไปโทษต้นไม้ว่ามันขึ้นไม่เป็นระเบียบจะถูกหรือ จะต้องโทษคนปลูก เพราะคนปลูกไม่มีระเบียบ ต้นไม้จึงขึ้นอย่างไม่มีระเบียบ

ความรักของแม่มีหลายรูปแบบ มีแม่คนหนึ่งมาบอก “หลวงพ่อเจ้าคะ ดิฉันเลี้ยงลูกมานี่ ลูกมันไม่เอาไหนเลย ขอมาฝากบวช ๗ วัน” บอกเสร็จก็ออกไปสักครู่ก็กลับมาอีก กำชับอีกว่า “สอนลูกฉันให้ดีๆ นะ” ออกไปอีก กลับมาย้ำอีกทีว่า “ ช่วยสอนลูกฉันให้ดีๆ นะ” อาตมาก็ต้องเรียกเข้ามานั่ง แล้วให้คติธรรม “นี่โยมน่ะเป็นแม่เขาใช่ไหม” “ใช่เจ้าค่ะ ” “โยมสอนลูกมาตั้ง ๒๐ ปี เอาดีไม่ได้ แล้วจะมาให้อาตมาสอน ๗ วันจะดีหรือ” อย่างนี้ต้องเรียกว่าจะมากไป สอนลูกไม่เอาไหน ไม่ใช่ลูกไม่ดีนะ ตัวแม่ไม่ดี ไม่เคยสอนลูกสวดมนต์ ลูกจะมีระเบียบวินัย โตขึ้นไม่เถียงพ่อเถียงแม่ เมื่ออยู่ในวัยศึกษาก็รับผิดชอบสูง แม้ไปศึกษายังต่างประเทศลูกจะวางตัวดี พ่อแม่ไม่ต้องคอยติดตามทุกฝีก้าวทุกระยะ

อีกรายเป็นแม่ปริญญาโท มาให้อาตมาช่วยเป่าหัวให้ลูกชายหน่อยจะสอบเข้ามหาวิทยาลัย อาตมาบอก “ขอเจริญพร ขอตั้งสติสักนาที” คิดหนอ เห็นหนอ แม่คนนี้หนอ เป่าให้ไม่ได้หนอ เป่าแล้วเสียลมจากคอเราหนอ เมื่อคืนนี้แม่เอาหนังมาดูถึงตอนตี ๒ นี่หรือจะให้เป่าหัว เป่าแทบตายก็ไม่ได้เรื่องจึงบอกไปว่า “หนู หลวงพ่อเป่าไม่ได้ เมื่อคืนดูหนังอะไรกัน” ลูกชายบอก “จริงหลวงพ่อ ตี ๒ ผมง่วง ยังดึงผมหยิกผมให้ลุก มาดูด้วย” แม่อย่างนี้จะให้สอบเข้าได้อย่างไร อย่างนี้พระเป่าหัวก็เป็นพระโง่ เพี้ยงดีๆ ยังไง เป่าแล้วดีเป่าแล้วรวย แต่ขี้เกียจสะบัดอย่างนี้ก็ช่วยไม่ได้ถ้าไม่ช่วยตัวเองก่อน

ขอฝากไว้คนที่เป็น “แม่” นั้นต้องทำให้ถูกต้อง ถูกบทหมดจดเหมาะเจาะอยู่ที่ “แม่” ส่วนพ่อมีความสำคัญไม่เท่าแม่ พ่อเปรียบเสมือนพระอาทิตย์ที่ให้ความอบอุ่น ส่วนแม่เปรียบเสมือนพระจันทร์ หากพ่อเล่นการพนันไม่เอาไหนไม่เป็นไร แม่นั้นสำคัญมาก แม่จะต้องรักษาลูกไว้ แม่ที่ดีต้องเป็นแม่แบบ แม่แปลน แม่บันได แม่บ้านแม่เรือน แม่เคหศาสตร์ แม่แผนผังแม่กุญแจอยู่ตรงนี้ ลูกจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับแม่เป็นหลักให้ลูก ไม่ใช่พ่อ ถึงพ่อแสนดี แม่ฉุยแฉกแตกราน สุรุ่ยสุร่ายไม่เอาไหน ไม่รู้จักเก็บงำทำให้ดี ไม่เป็นแบบที่ดีของลูกรับรองบ้านนั้นเจ๊งแน่ๆ ถ้าพ่อดีแม่ดีเปรียบเสมือนอาคารแน่นลูกดีมีปัญญา เหมือนมีเฟอร์นิเจอร์ราคาแพงประดับบ้านฉะนั้น พ่อแม่เท่านั้นที่ทำความดีให้กับลูก ทำถูกให้กับหลาน เป็นกฎแห่งกรรมจากการกระทำของพ่อแม่ ทำให้ลูกชอบ พูดให้ลูกเชื่อ ตามใจในสิ่งที่ถูก ทำตัวอย่างให้ลูกดูสร้างความดีให้ลูกเห็น โบราณท่านว่าไว้ อย่าอยู่ว่าง อย่าห่างผู้ใหญ่ ลูกจะหลงทางได้ง่าย

อีกเรื่องต้องเรียกว่า หนามแหลมใครเสี้ยม มะนาวกลมเกลี้ยงใครไปกลึง เรื่องมีอยู่ว่ามีเด็กประถม ๔ คนหนึ่ง เดี๋ยวนี้เป็นด็อกเตอร์อยู่สหรัฐอเมริกา พ่อกินเหล้า สูบกัญชา ยาฝิ่น ชอบเล่นการพนัน ตีไก่อยู่ที่บางระจัน สิงห์บุรี แม่ก็หาหวยตามวัด อาตมาดูหนูคนนี้แล้วบอกต้องเป็นใหญ่เป็นโตแน่จดไว้เป็นกฎแห่งกรรม ติดตามดูแลโดยต่อเนื่อง อาตมาประสบมาเราก็ต้องจดต้องจำ จึงจะกำหนดจดจำ ก็จดชื่อไว้บอกเด็กไปว่าหลวงพ่อจะสอน จะให้ตังค์ไป ๑๐๐ บาท ถามว่าเขาเกิดวันอะไร เขาบอกเกิดวันอังคาร หลวงพ่อสอนเด็กคนนี้ครั้งเดียวจำได้ บอกวันเกิด หนูซื้อขนม ๒ ห่อ เรียกพ่อแม่มาคู่กันแล้วกราบนะลูกนะ พ่อก็เมา แม่ก็บอกเดี๋ยวจะรีบไปวัด ลูกก็บอกเดี๋ยว ความผิดอันใดที่ลูกพลั้งเผลอด้วยกาย วาจา ใจ ที่คิดไปไม่ดีต่อคุณพ่อคุณแม่ ขอให้คุณพ่อคุณแม่อโหสิกรรมให้แล้วล้างเท้าให้พ่อแม่ ลูกไม่มีสตางค์ ลูกซื้อขนมมา ๒ ห่อ ให้แม่ก่อน ๑ ห่อ เพราะแม่อุ้มท้องมา แล้วจึงให้พ่ออีก ๑ ห่อ ลูกขอปฏิญาณตนว่า ลูกขอเป็นลูกที่ดีต่อพ่อแม่แล้วจะเป็นศิษย์ที่ดีของครูบาอาจารย์ ลูกจะไม่ทำให้พ่อแม่ผิดหวัง แล้วลูกจะเรียนหนังสือให้เก่งให้ก้าวหน้า พ่อฟังแล้วน้ำตาร่วง สร่างเมาเลยส่วนแม่ก็ร้องไห้ ลูกไปโรงเรียนแล้ว พ่อแม่ก็สำนึกได้บอกลูกมันปฏิญาณตนเป็นคนดีแล้ว เรายังทำตัวอย่างไม่ดีให้ลูกดูอีกหรือ ตกลงพ่อแม่ก็ปฏิญาณตนกัน พ่อก็บอกข้าจะเลิกสูบกัญชา เลิกกินเหล้า และข้างฝ่ายแม่ก็เลิกหาหวยตามวัด ลูกจบปริญญาโทที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปต่อด็อกเตอร์ที่สหรัฐฯ ได้ดีแล้วเขาก็ไม่ลืมวัดอัมพวัน ไม่ลืมอาตมา ยังมาทำบุญถวายข้าวสารทีละ ๕๐ กระสอบ อาตมาไม่สอนใครไปสู่สวรรค์นิพพาน แต่สอนกรรมฐานให้ระลึกชาติได้ ระลึกบุญคุณคนได้ นึกถึงพ่อแม่นึกถึงตัวเองและสงสารตัวเอง จะได้ทำแต่สิ่งดีๆ แค่นี้พอก่อน บางคนลืมพ่อลืมแม่ อย่าลืมนะการเถียงพ่อเถียงแม่ไม่ดี ขอบิณฑบาต สอนลูกหลานอย่าเถียงพ่อแม่ อย่าคิดไม่ดีกับพ่อแม่ไม่งั้นจะก้าวหน้าได้อย่างไร ก้าวถอยหลังเลยดำน้ำไม่โผล่

หนี้บุญคุณอันยิ่งใหญ่เหลือจะนับจะประมาณนั้น คือ หนี้พระคุณของบิดามารดา คำพังเพยเปรียบเทียบสั่งสอนมาสองพันกว่าปีแล้ว ว่าจะเอาท้องฟ้าหรือแผ่นดินมาเป็นกระดาษ เอาเขาพระสุเมรุมาศมาเป็นปากกา จะเอาน้ำมหาสมุทรมาเป็นน้ำหมึก ก็ไม่สามารถจะจารึกพระคุณของบิดามารดาไว้ได้ เพราะน้ำในมหาสมุทรจะเหือดแห้งหมดก่อนที่จะจารึกพระคุณ

บิดามารดาได้จบสิ้น คนอื่นที่เป็นเพื่อนที่รักหรือยอดหัวใจก็ยังมีโทษแก่ตัวเรา รักเราไม่จริงเหมือนบิดามารดา เขาพึ่งเราได้จึงมารักเรา

นี่แหละท่านทั้งหลายเอ๋ย เป็นหนี้บุญคุณพ่อแม่มากมาย ยังจะไปทวงนาทวงไร่ ทวงตึกรามบ้านช่องมาเป็นของเราอีกหรือ ตัวเองก็พึ่งตัวเองไม่ได้ ช่วยตัวเองไม่ได้ สอนตัวเองไม่ได้แล้ว เป็นคนอัปรีย์จัญไรในโลกมนุษย์ ไปทวงหนี้พ่อแม่ พ่อแม่ให้แล้ว เรียนสำเร็จแล้วยังช่วยตัวเองไม่ได้ มีหนี้ติดค้างรับรองทำมาหากินไม่ขึ้น

คนไม่ทำกิจวัตร ไม่ปฏิบัติหน้าที่ ไม่รับผิดชอบ แปลว่า คนนั้นเกลียดตัวเอง กินเหล้าเมาสุรา เล่นการพนัน เที่ยวสรวลเสเฮฮา กินโต้รุ่ง พ่อแม่ก็เสียใจไปว่าพ่อแม่ ไปทวงหนี้เอาทรัพย์สมบัติพ่อแม่มาฉุยแฉกแตกราน นี่คือลูกสะสมหนี้ ไม่ยอมใช้หนี้ เดี๋ยวนี้ตัวเราไม่สงสารแล้วกินเหล้าเข้าไป ทรัพย์สมบัติพ่อแม่ให้มาก็ขายแจกจ่ายหมด ไม่มีเหลือเลย ตัวเองก็จะขายตัวกิน ขายตัวเองเขาก็ไม่เอาอีก เพราะขี้เกียจเช่นนี้ขอฝากท่านเป็นข้อคิด พ่อแม่นั้นมีบุญคุณต่อเรามากในมาตาปิตุคุณสูตร พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ว่า ลูกจะให้แม่นั่งบนบ่าขวา ให้พ่อนั่งบนบ่าซ้าย ถ่ายอุจจาระปัสสาวะลงบนบ่าลูก ลูกเป็นผู้เช็ดให้ หาอาหารมาป้อนให้กระทั่งจนท่านตายหรือกระทั่งลูกตายไป ก็ไม่สามารถตอบแทนพระคุณค่าป้อนข้าวป้อนน้ำนม ที่ท่านได้ถนอมกล่อมเกลี้ยงบำรุงเลี้ยงมาอย่างดีได้

ทำอย่างไรให้ได้ชื่อว่า ได้ทดแทนบุญคุณพ่อแม่อย่างเลิศที่สุด สรุปคือ ถ้าพ่อแม่เป็นมิจฉาทิฏฐิแล้ว ลูกสามารถชักจูงพ่อแม่ให้กลับเป็นสัมมาทิฏฐิได้นั้น ถือว่าได้ทดแทนคุณอย่างเลิศ เช่น พ่อแม่มีความเห็นผิด เป็นต้นว่าไม่เชื่อเรื่องบาปบุญคุณโทษ แล้วลูกสามารถชักจูงชี้แจงให้ท่านมีความเห็นที่ถูกต้อง เชื่อว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว บุญบาปมีจริง ถ้าทำอย่างนี้ได้ถือว่า ทดแทนบุญคุณอย่างเลิศที่สุดวิธีใช้หนี้พ่อแม่ไม่ยากเลยลูกทั้งหลายเอ๋ย จึงสร้างความดีให้กับตัวเองและก็เป็นการใช้หนี้ตัวเองนี่เป็นเรื่องสำคัญ ตัวเราพ่อให้หัวใจแม่ให้น้ำเลือดน้ำเหลืองแล้วอยู่ในตัวเรา จะไปแสวงหาพ่อที่ไหน จะไปแสวงหาแม่ที่ไหนอีกเล่า บางคนรังเกียจ "แม่" ว่าแก่เฒ่าไม่สวยไม่งามพอตัวเองแก่ก็เลยถูกหลานรังเกียจ จงเป็นกงกรรมกงเกวียนยืดเยื้อกันต่อไปอีก ใครที่คุณแม่ล่วงลับไปแล้วก็ให้หมั่นทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ท่าน และถ้าจะทำบุญด้วยการมาเจริญกรรมฐานแล้วอุทิศส่วนกุศลไป การทำเช่นนี้ ถือว่าได้บุญมากที่สุดทั้งฝ่ายผู้ให้และผู้รับ

ถ้าไม่มี "แม่" เราทุกคนก็ไม่ได้เกิด อันนี้เป็นความจริงที่ไม่ต้องพิสูจน์ ผู้ใดก็ตามที่คุณแม่ยังมีชีวิตก็ให้กลับไปหาแม่ไปกราบเท้าขอศีลขอพรจากท่าน จะได้มั่งมีศรีสุข ส่วนคนที่เคยทำไม่ดีไว้กับท่านก็นำเทียนแพไปกราบขออโหสิกรรมล้างเท้าให้ท่านด้วย เป็นการขอขมาลาโทษ

โอ้ผู้ใดใครเล่าจะเท่าแม่......
พระคุณแม่เหนือใครไปทุกสิ่ง
ลูกนึกเทียบเปรียบสิ่งใดไม่ได้จริง.....
ช่างใหญ่ยิ่งยากแสนจะแทนคุณ

พุทธวิธีเตรียมตัวก่อนตาย

บทนำ

ดร. พินิจ รัตนกุล ผู้อำนวยการศูนย์ศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล ได้อาราธนาพระราชสุทธิญาณมงคล วัดอัมพวันสิงห์บุรี บรรยายเรื่อง พุทธวิธีเตรียมตัวก่อนตาย ณ ห้องประชุมอรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ ศูนย์การแพทย์สิริกิติ์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ในวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๑ เวลา ๑๔.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.สาระสำคัญในการเตรียมตัวก่อนตายนั้น จะต้องเตรียมตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น วัยกลางคนเรื่อยไป ไม่ใช่คอยเตรียมตอนแก่ หมั่นเจริญกุศลภาวนา จนกระทั่งสามารถพึ่งพาตนเองและแก้ไขปัญหาชีวิตได้

อารัมภบท

ขอเจริญพรท่าน ดร. พินิจ รัตนกุล ผู้อำนวยการศูนย์ศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล พร้อมด้วยบรรดาญาติพี่น้องผู้ใคร่ธรรมสัมมาปฏิบัติทุกท่าน อาตมาขออนุโมทนาแก่ท่าน ดร. พินิจ รัตนกุล ที่มองเห็นการณ์ไกล นิมนต์อาตมาให้บรรยายเรื่อง "พุทธวิธีเตรียมตัวก่อนตาย" เป็นหัวข้อที่ดีมาก ไม่มีใครคิดขึ้นมา คิดมองกันแต่ข้างหน้า ไม่มองย้อนกลับข้างหลัง ท่านทั้งหลายโปรดพิจารณา โลกกำลังจะแตกแล้ว ขาดความสามัคคีหาความพอดีไม่ได้ เดินสวนทางกันหมดแล้ว ประเทศจะเหมือนเมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ สมัยกรุงศรีอยุธยาราชธานีที่

ผ่านมา ปัจจุบันโลกเจริญมาก แต่จิตใจเลวที่สุด เดี๋ยวนี้เด็กติดยาเสพติดกันมากเด็กไม่เรียนหนังสือกันเป็นเพราะเหตุผลประการใด สถิติเด็กรุ่นสาว ม. ๕ ม. ๖ ติดโรคเอดส์มาก ตรวจโรคเอดส์อย่างไร ดูตากับลิ้น ไม่ต้องไปต้องไปตรวจปัสสาวะ ขอฝากพยาบาลไว้ด้วย ตรวจตากับแลบลิ้นดู คล้ายๆ เป็นทรายเป็นจุดๆ แล้วก็กำลังถอยลงไป นั่นแหละโรคเอดส์ เรื่องยาเสพติดก็พูดกันมาก แต่โรคนี้มากกว่า ไม่มีใครรู้เลย เป็นที่น่าเสียดายในชีวิตของเขามาก ท่านผู้เป็นบิดามารดาโปรดพิจารณาด้วย ถ้าท่านเป็นบิดามารดาไม่ได้ดูลูกเลยจะเสียใจต่อภายหลัง นี่เป็นความสำคัญของชีวิตในระยะกลาง อย่าให้ลูกว่าง อย่าให้ห่างผู้ใหญ่ จะหลงทางได้ง่าย ท่านเตรียมตรงนี้หรือยัง จะไปเตรียมตอนแก่แล้ว จึงเข้าวัดจะเกิดประโยชน์ ไหม เข้าวัดตอนแก่จะเข้าไปทำไม ควรจะเตรียมตัวตั้งแต่เป็นเด็ก

เตรียมตัวตั้งแต่เด็กเตรียมตัวอย่างไร

พ่อแม่ควรสอนลูกหลานตั้งแต่อย่างเด็ก จะมีวิธีการสอนอย่างไรเมื่อ ๑๕ ปีมาแล้ว อาตมาไปพูดที่โรงเรียนอนุบาลจังหวัดสระบุรี เด็กเล็กๆ ทั้งนั้นเขาก็เกรงว่าเด็กจะสนใจฟังได้แค่ ๕ นาที ถ้าเลยกว่านี้ต้องซนอยู่ไม่ได้ แต่ปัญหาอยู่ที่ว่าทำอย่างไรจึงจะทำให้เด็กอนุบาลอยู่ฟังได้ถึง ๓ ชั่วโมง อาตมาก็คิดว่า เด็กชอบอะไร เด็กเป็นอะไร นึกได้ว่าเด็กก็เหมือนปลาต้องมีเหยื่อล่อ อาตมาจึงเตรียมพร้อมโดยเตรียมปัจจัยใส่ซองไปห้าพันบาท ซองละ ๑๐ บาท นำทอฟฟี่ไป ๕ ปี๊บ มีเด็กอยู่สามพันคน เริ่มรายการก็แจกทอฟฟี่ก่อน เด็กก็ไม่พูด พอได้ ๕ นาที ก็จุดธูปเทียนบูชาพระแล้วรับศีล อาตมาใช้วิธีบรรยาย ถาม - ตอบ ไม่ใช้วิธีบรรยายเรื่อยไป เด็กจะจำไม่ได้ ทำให้เด็กอยู่ฟังได้เป็นชั่วโมง

อาตมาถามว่า ใครเป็นชาวพุทธ ยกมือขึ้น ใครเป็นอิสลาม ยกมือขึ้น ใครเป็นคริสต์ ยกมือขึ้น ปรากฏว่ามีทุกศาสนา

อาตมาถามว่า “ศาสนาแปลว่าอะไร” ให้คนที่เป็นพุทธตอบก่อน ก็ตอบไม่ได้ ให้คริสต์ตอบ ก็ตอบไม่ได้ อิสลามคนหนึ่งลุกขึ้นยืนตอบทันทีว่า “ศาสนาแปลว่าคำสั่งสอนเจ้าข้า” อาตมาจึงยื่นซองให้ไปหนึ่งซอง พวกก็ฮากันเลย ถ้าพูดไปเรื่อยๆ เด็กจะไม่จำ

ข้อต่อไปก็ถามว่า “คำสั่งกับคำสอนแปลว่าอะไร” ให้พุทธตอบ ก็ตอบไม่ได้ คริสต์ก็ตอบไม่ได้ เด็กอิสลามคนหนึ่งยืนขึ้นบอกว่า หนูตอบเองเจ้าข้า “คำสั่งแปลว่าวินัย คำสอนแปลว่าธรรมะ” อาตมาจึงเรียกให้มารับซองไป ๒ ซอง ผู้ใหญ่ยังตอบไม่ได้ แต่อิสลามตอบได้หมด คำสั่งคือวินัย ผู้บังคับบัญชาสั่ง นี่คือวินัย คำสอนนั้นเป็นหลักธรรม ถ้าพูดอย่างนี้เด็กจะจำได้ทั้งสามพันคน ทำไมจำได้ ก็ได้ซองแล้วมันตื่นเต้น เด็กก็ชะเง้อ สนใจ สิ่งนี้เป็นเทคนิคในการสอน

อาตมาถามต่อไป “ศีลคืออะไร” อิสลามตอบได้ “ศีลคือปกติเจ้าข้า” ศีลคือปกติ ทั้งสามพันคนจำได้หมด ถ้าเรามีนโยบายชี้แจงอย่างนี้ เด็กก็จะจำได้ และอยู่กับเราได้ถึง ๓ ชั่วโมง คนจะปกติได้เพราะอะไร คนจะปกติได้นั้นต้องมีสติสัมปชัญญะ คนที่ขาดสติสัมปชัญญะจะไม่ปกติ พูดไม่มีหูรูดพูดขึ้นห้วยลงเขา นี่ต้องพูดตรงไปตรงมา ศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ ยอดพัฒนาจริงๆ เริ่มพัฒนาจิตคน พอพัฒนาจิตแล้วคนก็อยากมีการศึกษา พอพัฒนาการศึกษาเสร็จแล้ว ทุกคนก็อยากจะประกอบอาชีพการงาน พัฒนาเศรษฐกิจให้เศรษฐกิจดีขึ้น ถ้าจิตดีแล้วก็พัฒนาอย่างนั้นสุดท้ายก็พัฒนาสังคม อยู่ด้วยความเมตตาปรานี อารีเอื้อเฟื้อ ขาดเหลือคอยดูกัน ถ้าพัฒนาผิดที่ก็เอาดีไม่ได้ ถ้าสร้างความดีถูกสถานที่ถูกตัวบุคคล ถูกกาลเทศะ และเสมอต้นเสมอปลายรับรองผู้นั้นดีแน่

ปัญหาของชีวิตคือกฎแห่งกรรม

ขอเจริญพรพี่น้องทุกคนว่า ปัญหาชีวิตของแต่ละคนคือกฎแห่งกรรม มันแก้ให้กันไม่ได้ตัวใครตัวมันต้องแก้ด้วยตัวเอง คนอื่นจะไปแก้ให้เขาก็ไม่ได้ พระพุทธเจ้าจบ ๑๘ ดอกเตอร์ ๑๘ ศาสตร์ เรียนมาหมดทุกอย่างแล้ว เพราะเหตุใดจึงต้องเสด็จบรรพชา ท่านต้องการไปหาวิชาแก้ปัญหาชีวิต วิชาแก้ทุกข์ ต้องใช้เวลาไปเรียนวิชานี้ถึง ๖ ปี กว่าจะได้วิชานี้มาให้เรา วิชาแก้ปัญหาชีวิต วิชาแก้ปัญหาทุกข์ แต่เรากลับเอาไปทิ้งไม่เคยมีใครนำมาใช้เลย มีแต่สร้างความทุกข์หาความสนุกในสังคมเท่านั้น

ผู้ที่มีทุกข์มาที่วัดอัมพวันมี ๕ ประการ ได้แก่

๑. ครอบครัวไม่มีความสุข

๒. ผิดหวังในชีวิต แก้ปัญหาไม่ได้ ผูกคอตาย ฆ่าตัวตาย เป็นโรคทันสมัยกันมาก โรคทันสมัยก็คือ โรคประสาท

๓. ลูกไม่เรียนหนังสือ เรื่องนี้อย่าโทษเด็ก เด็กติดยาเสพติด อย่าไปโทษเด็ก อาตมาโทษแม่ แม่ไม่ดี แม่แบบ แม่แผน แม่แปลน ใช้ไม่ได้ แม่บ้านการเรือน เคหศาสตร์ไม่ดี ถ้าแม่บ้านการเรือนเคหศาสตร์ดี สามีจะเจ้าชู้หรือเล่นการพนันก็ไม่เป็นไรแม่บ้านเอาลูกไว้ได้แน่นอน ลูกได้ดีหมดทุกคน อาตมาจึงเขียนขึ้นมาว่า กันอยู่ที่แม่ แก้อยู่ที่พ่อ ก่ออยู่ที่ลูก ปลูกอยู่ที่ครู ความรู้อยู่ที่ศิษย์ จะได้เป็นมิตรกัน

๔. เศรษฐกิจไม่พอปากพอท้อง นี่แหละปัญหามันเกิดขึ้น เป็นหนี้สินกัน ไม่มีปัญญาจะใช้หนี้ เป็นกฎแห่งกรรม โดนล้มละลายเป็นแถว เพราะอะไร จะแก้อย่างไร เตรียมตัวอย่างไร น่าจะคิดตรงนี้ก่อน

๕. มีแล้วยังไม่พอ ตะเกียกตะกายไปยากจน หมดเงินหมดทอง สิ้นเนื้อประดาตัว เดินทางผิด กฎจราจรผิด ก้าวพลาดก้าวผิดตลอดไป เลยชีวิตก็ไร้สาระ มีปัญหาอย่างนี้ ท่านจะแก้อย่างไร

ถ้าท่านไม่ศึกษา ไม่ปฏิบัติธรรม ไม่ใช้ธรรมะของพระพุทธเจ้าแล้ว ท่านจะแก้ปัญหาไม่ได้นะ อาตมาจึงถามเด็กว่า “หนู มหานิยมอยู่ที่ไหน” แม่ก็ตอบไม่ได้ มหานิยมอยู่ที่วิชาความรู้ ถ้าลูกเราเรียนมีวิชาความรู้เป็นดอกเตอร์ รับรองมีคนนิยมชมชอบมากมาย ตรงนี้เป้าหมายมหานิยม ไม่ใช่ไปให้พระเป่าหัส ไปรดน้ำมนต์วัดโน้นวัดนี้ลงเสน่ห์ ตรงนี้น่าคิดนะ ถ้าลูกของโยมเรียนหนังสือกันเก่งทุกคนจบปริญญาโท จบปริญญาเอก นี่ซิเป็นมหานิยมมีคนนิยมชมชอบมากมายน่าจะเตรียมตัวกันตรงนี้ไม่ใช่ไปเตรียมตัวตอนจะตาย

นอกเหนือจากนั้นแล้ว อะไรหนอเป็นเสน่ห์ เสน่ห์อยู่ที่คุณธรรม ถ้าคนไหนไม่มีคุณธรรม ไร้เหตุผล จะมีเสน่ห์ได้อย่างไร ไม่มีใครมองหน้าแน่นอน ถ้าลูกของท่านทั้งหลายไม่เรียนหนังสือเลย ไปไหนก็เก้อเขิน ไม่มีความรู้ความสามารถ นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า ต้องแก้ปัญหา แต่เราไปแก้ปัญหากันผิดจุด น่าจะแก้ตรงไปตรงมา ปากกับใจตรงกันหน่อยได้ไหม อาตมาจึงได้สรุปความไว้ข้อหนึ่งว่า เรียนให้รู้ ดูให้เห็น ทำให้จริง

ลูกนี้สำคัญมาก จะยกตัวอย่างให้เห็น ลูกมีทั้งเมตตามหานิยม ที่สิงห์บุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ ครอบครัวหนึ่ง พ่อเป็นจับกัง แม่รับจ้างซักรีด มีลูกห้าคน เป็นดอกเตอร์สามคน เป็นเถ้าแก่เนี้ยขายทองที่เยาวราชสองคน จนแท้ๆ เพราะเหตุใด เพราะเขามีคุณธรรม มีทั้งเสน่ห์ มีทั้งมหานิยม เรียนให้รู้ ดูให้จำ ทำให้จริง ปฏิบัติกรรมฐานเป็นการแก้ปัญหา แก้กรรมของเขาได้ ขอเจริญพรว่า คนดีมีปัญญาอยู่ที่ไหนมันก็จะไปถึงที่ได้ คนเศรษฐีมหาเศรษฐีลูกไม่เอาไหนก็เยอะ แก้ปัญหาชีวิตไม่ได้ทั้งรักทั้งแค้นทั้งแน่นในทรวงทั้งหึงทั้งหวงหนักหน่วงในหัวใจ จึงฆ่ารันฟันแทงกันได้ง่ายเหมือนผักปลา ขาดสติสัมปชัญญะ ขาดเหตุผล น่าจะเตรียมพร้อมตรงนี้ก่อนตาย

แก้ปัญหาชีวิตด้วยการมีสติยับยั้ง

ความเข้าใจในหลัดธรรมตามที่พระพุทธเจ้าสอนเป็นบทความที่จะแก้ปัญหาชีวิตเป็นอย่างดียิ่ง แต่แล้วเราก็ไม่ทราบว่าปัญหาของเราคืออะไร ปัญหาของแต่ละคนไม่เหมือนกัน เกิดจากการกระทำและกฎแห่งกรรมไม่เหมือนกัน ลักษณะการเกิดมามีหู มีตา มีจมูก มีปาก มีฟัน เพศหญิงเพศชาย เหมือนกันไม่ได้สืบเนื่องจากการกระทำครั้งอดีตชาติแต่ชาติปางก่อน เราเลือกเกิดไม่ได้ และเลือกตายไม่ได้เหมือน กันปราสาทราชวังเขาเปิด ไม่มีใครเข้าไปเกิด บ้านอาเสี่ยมีมากมายไม่มีใครเข้าไปเกิด เลือกไม่ได้ แต่ทำไมหนอคุกปิดใส่กุญแจตั้งหลายชั้นเข้าไปได้เป็นพัน ไม่ทราบเข้าไปกันได้อย่างไร เป็นกฎแห่งกรรมจากการกระทำของแต่ละท่านไม่เหมือนกัน

ท่านทั้งหลายเอ๋ยเวลาไม่เหมือนกันเราต้องเตรียมพร้อมเสียแต่วันนี้เพื่อสัมภาระที่จะต้องทำในวันพรุ่งนี้ พระพุทธเจ้าสอนไว้ชัดเจนมาก กฎแห่งกรรมซ้ำเติมส่งเสริมโทษเหมือนกันไม่ได้ ถ้าท่านเจริญพระกรรมฐาน เจริญสติปัฏฐาน ๔ ท่านจะระลึกชาติได้ รู้กฎแห่งกรรมและแก้ปัญหาที่เกิดเฉพาะหน้าได้ ท่านไม่ต้องไปหาหมอดู ไปหาผีเข้าเจ้าทรง แต่ท่านก็ทำกันไม่ได้ตรงนี้เป็นหลักสำคัญของชีวิตของแต่ละคน ใครมีบุญวาสนาก็จะเดินไปหาบุญวาสนาเอง แข่งเรือแข่งพายใครก็แข่งได้ แข่งบุญวาสนาไม่ได้ก็จริง แต่อยากจะถามว่าท่านพายเรือเป็นไหมพายเรือไม่เป็นจะแข่งได้อย่างไร ท่านต้องฝึกหัด ต้องปฏิบัติ

ยกตัวอย่างสามีภรรยาคู่หนึ่ง สามีเป็นนายแพทย์ เป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาล ภรรยาเป็นแพทย์หญิง รูปร่างสวยน่ารัก บ้านใหญ่โต ลูกเรียนธรรมศาสตร์เรียนจุฬาทั้งนั้น แต่เป็นที่น่าเสียใจว่า สามีฟ้องหย่าตลอดรายการ เพราะไปชอบลูกจ้างในโรงพยาบาล ต้องการทรัพย์สมบัติไปให้อีกบ้านหนึ่ง แพทย์หญิงก็มาปรึกษาอาตมา อาตมาจึงบอกว่า เอาอย่างนี้ก็แล้วกันตอนนี้พูดกันยังไม่รู้เรื่อง ให้แพทย์หญิงลาพักร้อนมาเจริญกรรมฐาน เจริญสติปัฏฐาน ๔ จะแก้ไขปัญหาชีวิตได้แน่นอน เขาจะได้รู้กฎแห่งกรรมว่า เขาได้ทำกรรมอะไรไว้ จะได้ไม่ปฏิเสธทุกข้อหา

แพทย์หญิงก็มาปฏิบัติธรรม ๒ ครั้งๆ ละ ๗ วัน จิตเข้าถึง ซึ้งใจ ใฝ่ดีแล้ว บอกหลวงพ่อว่า หนูรู้แล้ว อาตมาจึงบอกว่า ถ้ารู้แล้วจะพูดให้ฟัง ถ้ายังไม่รู้จะพูดให้ฟังไม่ได้ แพทย์ชายเตรียมจะฟ้องหย่าท่าเดียว แพทย์หญิงก็จะหย่าให้ แต่พอมาเจริญกรรมฐาน ได้สติมีปัญญาอ่านหนังสือไม่มีตัวออกชัดเจนแล้ว แพทย์หญิงก็บอกว่า หลวงพ่อให้สติหนูได้แล้วค่ะหนูจะตั้งใจฟังแล้ว เพราะว่าเมื่อก่อนหลวงพ่อบอกหนู หนูไม่ตั้งใจฟังเลย

อาตมาบอกว่า คุณหมอ ขอประทานโทษนะ จะเห็นด้วยหรือไม่ก็ไม่ว่ากัน ลูกเราโตแล้ว เรียนถึงปริญญาโทแล้วคนเล็กเรียนปริญญาตรีอยู่ที่จุฬา ถ้าลูกรู้เข้าจะเสียกลศึกยุทธวิธีในสงคราม จะหมดกำลังใจเรียน แม่กับพ่อแยกกันอย่าให้เขารู้ได้ไหม แพทย์หญิงตกลง ผู้ที่มีสติจะพูดง่าย คนไม่มีสติพูดอย่างไรก็ไม่รู้เรื่อง ถึงจะมีความรู้สูงก็ไม่รู้เรื่อง ทั้งแพทย์ชายแพทย์หญิงจบปริญญาโทเหมือนกัน แต่หาเรื่องทะเลาะกันเรื่อย อาตมาให้สติไปว่า คุณหมออย่าหย่านะ เขาจะฟ้องก็ฟ้องไป เราไม่ยอมหย่าท่าเดียว จะไปหย่าก็ต่อเมื่อลูกเรียนจบปริญญาเอกแล้ว มีหลักฐานมีงานทำแล้ว จะหย่าก็หย่าได้เลย แพทย์หญิงเห็นด้วยนี่เป็นการเตรียมตัวก่อนตาย เตรียมการให้พร้อมในชีวิต ไม่ใช่เข้าวัดตอนแก่

ต่อมาลูกเรียนจะจบปริญญาเอกแล้ว ก็ยังไม่หย่าแพทย์หญิงบอกว่าหย่าไม่ได้หรอกค่ะ เพราะอายลูก ถ้าอาตมาไม่ยับยั้งไว้ก็หย่ากันไปแล้ว ก็ขอฝากข้อความไว้ว่า **พูดดีเข้าใจง่าย พูดร้ายเข้าใจยาก** ถ้าพูดดีๆ เพราะๆ ไม่มีทางจะทะเลาะกัน ไม่หย่าแน่นอน

ทำความรู้จักกับความตาย

ชนิดของการตาย

การตายมี ๓ ชนิด ได้แก่

๑. ตายจริง

๒. ตายสมมติ

๓. ตายสูญ

ท่านจะต้องเตรียมอย่างไรบ้าง ต้องเข้าใจความหมายของการตายแต่ละชนิดก่อน

ตายจริงคืออะไร พี่น้องทั้งหลาย ท่านอย่าเข้าใจผิดนะว่า ตายจริงคือตายใส่หีบแล้วนำไปเผา ไม่ใช่นะ ตายจริง คือเหมือนอย่างที่ท่านนั่งอยู่นี่ ก็จะตายต่อไปเป็นเฒ่าชะแรแก่ชราไปตามลำดับ จึงต้องเตรียมตั้งแต่เดี๋ยวนี้ก่อน ไม่ใช่รอให้แก่แล้วจึงไปเตรียมในชีวิตบั้นปลาย ต้องเตรียมตั้งแต่ต้น ตั้งแต่ออกแขก ขอเจริญพรว่าชีวิตคนเราเหมือนละครออกแขกดี บอกเรื่องดี ออกหน้าพาทย์ดีก็เล่นดีตลอดชีวิตออกแขกไม่ดี บอกเรื่องไม่ดี จะเล่นไม่ดีตลอดจนการตาย นี่คือการตายจริง

ตายโดยสมมติคือตายอย่างไร ได้แก่การตายที่หมดลมหายใจ นำไปใส่หีบศพแล้วนำไปฝัง นำไปเผา นี่เป็นสมมติบัญญัติ ทำไมเรียกว่าสมมติบัญญัติ เพราะร่างกายสังขารหมดไปตามกาลเวลา แต่จิตวิญญาณไม่ตาย เกิด ดับ ตลอด ซับซ้อนอยู่เป็นกฎแห่งกรรม ไม่ใช่ตายจริงนะ ท่านต้องมีความเข้าใจในเรื่องนี้ จึงจะเตรียมตัวก่อนตายได้ถูกต้อง เพราะจิตนี้มันเกิด ดับ เหมือนไดนาโม จิตนี้เป็นธรรมชาติ เป็นกระแสไฟมันเตรียมส่งไฟฟ้าอยู่แล้ว แต่ยังไม่เปิดสวิตช์ พอเปิดสวิตช์เข้าก็เตรียมไปติดตรงไหน ต้องเปิดสวิตช์ร่างกายสังขารอยู่มานานก็ต้องพัง จิตวิญญาณ รูปนามขันธ์ ๕ เป็นอารมณ์ มันไม่มีตาย มันเกิดดับจนมองไม่เห็นจะไปสู่สถานที่ทำกรรมไว้ทุกประการ

ตายสูญคือตายอย่างไร ได้แก่ตายแล้วไม่เวียนว่ายตายเกิดอีก คือ บรรลุนิพพานหมดกิเลส ตัณหาทั้งปวง ไม่มีโลภ ไม่มีโกรธ ไม่มีหลง ไม่กลับมาในโลกมนุษย์อีกแล้ว **นิพพานํ ปรมํสุขํ นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง** ความสุขที่ไม่เจือปนด้วยกิเลสนานาประการ หรือไฟดับไม่มีเชื้อ เรียกว่า นิพพาน

ประเภทของการตาย

การตายแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑. **กาลมรณะ** หมายความว่า ถึงเวลาที่จะต้องตาย

๒. **อกาลมรณะ** หมายความว่า ยังไม่ถึงเวลาที่จะต้องตาย

ทั้งนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า ความตายนั้นเมื่อถึงเวลาหรือถึงที่แล้วจึงจะตายลง และเมื่อยังไม่ถึงเวลา ยังไม่ถึงที่แล้วตายลงก็มี

คำว่า มรณุปปัตติ แยกศัพท์ออกเป็น ๒ ประการ มรณะ แปลว่า ตาย อุปปัตติ แปลว่า เกิด เกิด ตาย เกิด ดับ หมายถึง ความตายและความเกิดขึ้น มรณุปปัตตินั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ ๔ ประการได้แก่

อยุกขยะ หมายถึง ตายโดยสิ้นอายุ

กัมมักขยะ หมายถึง ตายโดยสิ้นกรรม

อุภยักขยะ หมายถึง ตายโดยสิ้นอายุและสิ้นกรรม

อุปัจเฉทกมรณะ หมายถึง ตายโดยอุบัติเหตุต่างๆ มาตัดรอน คือ ยังไม่สิ้นอายุ อาจเป็นตกต้นไม้ตาย หรือโดนฆ่าตาย คือ ยังไม่สิ้นอายุและยังไม่สิ้นกรรม มาจากเวรกรรมจะต้องโดนรถชนตาย โดนฆ่าตาย เป็นต้น

๑. **อยุกขยะ** ตายโดยสิ้นอายุ ข้อนี้สัตว์ทั้งหลายต้องตายโดยสิ้นอายุ เพราะสัตว์ทั้งหลายย่อมมีชีวิตอยู่ภายใน ขอบเขตของอายุขัย เช่น เต่ามีอายุ ๑๓๐ ปี ช้างมีอายุ ๓๐๐ ปี ยุงมีอายุไม่เกิน ๑๕ วัน มนุษย์ปัจจุบันนี้มีอายุขัยเพียง ๗๕ ปี เท่านั้น แม้จะมีผู้มีอายุสูงกว่า ๗๕ ปีบ้าง ก็มีเพียงเล็กน้อย การที่โลกในปัจจุบันค้นคว้าในเรื่องสรีระของมนุษย์จนมีความรู้ละเอียด ค้นคว้าในเรื่องอาหารและยา เพื่อประสงค์จะให้มนุษย์ปราศจากโรคภัยมาเบียดเบียนและมีอายุยืนยาวนั้น ถึงจะค้นคว้ากันต่อไปสักเพียงใด วิทยาศาสตร์การแพทย์จะเจริญก้าวหน้าสักเพียงไหน ก็เป็นการช่วยได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น เพราะการมีอายุยาวหรือสั้นมิได้มีเหตุเพียงในด้านวัตถุเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ความจริงแล้วยังมีสาเหตุอื่น ที่สำคัญมากอีกหลายประการ

๒. **กัมมักขยะ** ตายโดยสิ้นกรรม ข้อนี้หมายถึงว่าการที่สัตว์ทั้งหลายเกิดขึ้นมาและเป็นไปนั้น อาศัยกำลังของกรรมที่หล่อเลี้ยงอยู่ หรือ สนับสนุนให้ชีวิตดำเนินไปได้อย่างไร อาตมาจะให้เหตุผลข้อเท็จจริงต่อไปในภายหลัง การที่จะต้องกล่าวถึงกรรมก็เพราะว่าเกี่ยวพันไปถึงความตาย

๓. **อุภยักขยะ** ตายโดยสิ้นอายุและสิ้นกรรม ความตายที่เกิดขึ้นเพราะสิ้นอายุนั้นหมายถึงแก่เฒ่ามากแล้ว ร่างกายก็หมดกำลังที่จะอยู่ต่อไปได้ ทั้งกรรมที่สนับสนุนให้ดำรงชีวิตอยู่ก็หมดลงด้วย บุคคลจึงมักจะถึงความตายด้วยเหตุทั้งสองดังกล่าวแล้ว

๔. **อุปัจเฉทกมรณะ** หมายถึง ตายด้วยอุบัติเหตุต่างๆ มาตัดรอน ทั้งๆ ที่ยังไม่ถึงอายุขัย และยังไม่สิ้นกรรม เช่น ตกต้นไม้ตาย หรือถูกรถทับตาย ความตายในข้อนี้เป็นความตายโดยเหตุต่างๆ อันเป็นปัจจุบัน มิได้สิ้นอายุ หรือ มิได้มีกรรมแต่อดีตมาตัดรอน แต่อาศัยกรรมแต่อดีตเป็นแรงส่ง เช่น กรรมแต่อดีตเป็นตัวส่งให้เข้าไปอยู่ในเรือนจำ แล้วไปติดโรคระบาดตายในเรือนจำ เป็นต้น

เพื่อความเข้าใจง่ายขึ้นสำหรับความตายทั้งสี่ประการนี้ท่านได้เปรียบไว้กับดวงประทีปที่ใช้น้ำมันคือ ชีวิตทั้งหลายเปรียบเหมือนประทีปหรือโคมไฟที่อาศัยน้ำมัน ธรรมดาโคมที่อาศัยน้ำมันนั้น จะได้ก็ด้วยเหตุสี่ประการคือ

๑. เพราะเหตุที่หมดน้ำมัน เมื่อโคมไฟหมดน้ำมันไฟก็ดับ ข้อนี้หมายถึงชีวิตทั้งหลายจะถึงแก่ความตายเมื่อสิ้นอายุ

๒. เพราะเหตุที่หมดไส้ เมื่อโคมไฟหมดไส้ไฟก็ดับหมายถึงชีวิตทั้งหลายเมื่อสิ้นกำลังของกรรมที่สนับสนุนให้ชีวิตคงอยู่แล้ว ก็จะถึงแก่ความตายได้

๓. เพราะเหตุที่หมดทั้งน้ำมันและหมดไส้ เมื่อโคมไฟหมดทั้งน้ำมันและหมดทั้งไส้หมายถึงชีวิตทั้งหลายต้องสิ้นชีวิตไปเพราะหมดอายุและกำลังของกรรม

๔. เพราะเหตุที่มีอุบัติเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เมื่อโคมไฟถูกลมพัด หมายถึงยามเมื่อยังไม่สิ้นอายุและยังไม่สิ้นกรรม แต่ต้องตายด้วยอุบัติเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง

สำหรับข้อหนึ่ง ข้อสอง และข้อสาม ตายเพราะถึงเวลาที่จะต้องตายแล้ว สำหรับในข้อสี่ ตายเมื่อยังไม่ถึงคราวที่จะต้องตายแล้ว แต่ก็ต้องตายเพราะเหตุในปัจจุบันวันนี้ ซึ่งตายไม่เหมือนกัน

บางคนเกิดอุบัติเหตุ บางคนผูกคอตาย บางคนถูกยิงตาย ทำไมต้องผูกคอตาย ทำไมต้องถูกยิงตาย ทำไมต้องฆ่าตัวตายด้วย ด้วยเหตุผลประการใดทุกคนไม่ทราบ ข้อเท็จจริงมันเกิดอุบัติเหตุ

ยกตัวอย่างอาตมานี้ตายไปแล้ว อาตมารู้ล่วงหน้า ๖ เดือนว่าคอจะหัก รถจะทับ เมื่อ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ เวลา ๑๒.๔๕ น. รถจะชนที่หลังตลาดปากบาง สิงห์บุรี รถชนคอหัก รู้ล่วงหน้า ๖ เดือน มีเวลาเตรียมตัวไป นี่คือเตรียมตัวก่อนตาย

ท่านทั้งหลายเอ๋ย จะรู้หรือไม่ว่า พรุ่งนี้รถจะชน หัวจะแตก ถ้าท่านขาดสติ ไม่สะสมหน่วยกิตไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ ท่านจะไม่รู้อะไรเลยนะ ไม่มีความเข้าใจด้วย เพราะว่าจิตใจของเราเป็นธรรมชาติต้องคิดอ่านอารมณ์ รับรู้อารมณ์ไว้ได้นานเหมือนเทปบันทึกเสียง ไม่มีตัวตนที่จะคลำได้ ถ้าท่านไม่ใช้หลักพระศาสนาหรือคุณธรรมที่ประจำตัวแล้ว จะไม่มีความรู้ความเข้าใจอันนี้แน่นอน

เตรียมตัวพึ่งตัวเอง

คนเราตายจริงอยู่ตลอดเวลา การเตรียมตัวตายก็ต้องเตรียมตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ต้องสอนลูกหลานให้งอกงามให้ได้ที่เรียกกันว่า เลี้ยงลูกต้องให้โต ปลูกต้นโพธิ์ให้ได้ร่ม ต้องเตรียมตรงนี้สำหรับตายจริง

การเตรียมก่อนตายสมมติ ต้องเตรียมกรรมฐานให้แน่น

ตายสูญมาจากการตายสมมติ เมื่อเจริญกรรมฐานจิตใจก้อเบิกบานหรรษา และหมดกิเลสตัณหา จึงเรียกว่าตายสูญ

ดังนั้นเราต้องเตรียมสอนเด็ก สอนลูกก่อน เลี้ยงลูกให้โต ปลูกต้นโพธิ์ให้ได้ร่ม โตด้วยวิชาการ มีหลักฐานให้ลูกมีงานทำ เลี้ยงลูกให้โตอย่างนี้ มีคู่ครองขอให้เป็นทองแผ่นเดียวกัน มีมนุษยสัมพันธ์ในสังคม ต้องเตรียมตรงนี้

ทำไมหนอจึงต้องเลี้ยงลูกให้โต ปลูกต้นโพธิ์ให้ได้ร่มเพื่ออะไร เลี้ยงลูกเหมือนปลูกต้นโพธิ์ เมื่อใหญ่เมื่อโตจะได้อาศัย ยามเจ็บจะได้ฝากไข้ เวลาตายจะได้ฝากผี ดีๆ เอาไว้รับ

ใช้สอยทุกกรณีได้

แต่ขอฝากข้อคิดว่า อย่านึกไปพึ่งลูก เลี้ยงลูกเอาบุญอย่าเอาคุณตอบแทนเลย เดี๋ยวจะเสียใจต่อภายหลัง ให้เขามีโอกาสเป็นด็อกเตอร์ มีหลักฐาน มีงานทำ เราจะพึ่งใครหรือ จะหวังพึ่งลูกสาวคนเล็ก แต่เขาไม่ได้มาให้เราพึ่ง เราจะเสียใจตลอดชีวิต จะเป็นบาป ตายไปตกนรกนะ แล้วจะทำอย่างไร ขอบอกว่า ให้พึ่งตัวเองเถอะ

อตฺตา หิ อตฺโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

คนเราพึ่งตนเองมาตั้งแต่เด็กๆ แต่เราไม่ค่อยได้ดูกันเมื่อลูกร้องอุแว้ๆ แม่ป้อนนมใส่ปาก ถ้าเราไม่ดูด เราdHตาย แสดงว่าเราช่วยตัวเองตั้งแต่เป็นเด็กแล้วใช่ไหม ลองนึกดูว่าเด็กยังช่วยตัวเองได้ เราแก่จะตายยังช่วยตัวเองไม่ได้หรือ ท่านจะเอาอะไรเป็นหลัก ถ้าไม่พูดจุดนี้ท่านจะไม่ทราบนะ

พอโตขึ้นมาอีก อายุ ๓ - ๔ ขวบ แม่พาไปฝากโรงเรียนอนุบาล ถ้าเขาไม่ยอมเรียนหรือจะรู้ ไม่ยอมดูหรือจะเห็น ไม่ยอมฟังหรือจะได้ยิน ไม่ยอมทำหรือจะเป็น จะลำเค็ญย่ำแย่จนแก่ตาย เราต้องช่วยตัวเองก่อน ทุกคนต้องช่วยตัวเองทั้งนั้น ถ้าไม่ช่วยตัวเองแล้วแย่มาก อย่าไปพึ่งลูกเลย มันเป็นกฎแห่งกรรมตามที่เราเตรียมไว้ ไม่ต้องไปพึ่งใครหรอก

เตรียมตัวตอนแก่ทันการหรือไม่

อาตมาไปพบสามีภรรยาคู่หนึ่งเป็นคนยากจนมาก อยู่ที่อำเภอน้ำหนาว อาชีพปลูกกะหล่ำปลีขาย ทางราชการให้เดือนละ ๒๐๐ บาท เพราะยากจนมาก ตาแก่อายุ ๘๒ ภรรยาอายุ ๗๖ อยู่กันสองคนตายาย ตาก็มองไม่เห็น ตอนนั้นอาตมาจะไปสร้างส้วมให้คณะสงฆ์ เขารีบวิ่งมาหา อาตมาก็จะรีบไปขอนแก่น อาตมาก็ "เห็นหนอ" ออกมาชัดเลย เดี๋ยวจะต้องให้เงิน ๑๐๐๐ บาท เขาเล่าให้ฟังเป็นกฎแห่งกรรม

เขาเล่าว่ามีลูก ๗ คน อยู่ที่กรุงเทพฯ ได้เงินเดือนเป็นหมื่น เงินเดือนมากๆ ทุกคน แต่เหตุใดหนอไม่เคยกลับไปช่วยพ่อแม่เลย ไม่เคยไปให้พ่อแม่แม้แต่สตางค์แดงเดียว เพราะเหตุใด เราจะมาเตรียมตอนแก่ได้ไหม ประวัติศาสตร์ต้องบันทึกไว้ให้ได้ มันเป็นกฎแห่งกรรม อย่าไปโทษลูก เพราะตาแก่ยายแก่ไม่ได้เตรียมไว้ก่อน ในข้อที่ว่า **รักลูกคิดปลูกฝัง ให้ลูกตั้งตน**

ฝึกรีบศึกษา ตาแก่ยายแก่ไม่ได้เตรียมตรงนั้นเลย ลูกต้องไปหากินเอง ต้องไปเรียนหนังสือเองทั้ง ๗ คน เป็นกฎแห่งกรรมของตาแก่เอง

เขาบอกว่าผมอยู่มาร้อยเอ็ดเจ็ดหัวเมือง พ่อแม่เกิดในตระกูลยาจก หาเช้ากินค่ำ ผมเป็นลูกจ้างเขา พอโตขึ้นก็ไปเรียนหนังสือที่วัด อ่านออกเขียนได้ก็ลาพ่อแม่เดินทางต่อไป ไม่ได้กลับไปหาพ่อแม่อีกเลย ไม่เคยให้เงินพ่อแม่ด้วย พ่อแม่ก็ช่วยตัวเอง เดินทางตั้งแต่หนุ่มๆ จนแต่งงานกับภรรยา แล้วก็รับจ้างเรื่อยไป จนกระทั่งมาอยู่อำเภอน้ำหนาว มีลูก ๗ คน ลูกก็เรียนวิชาเอง รับจ้างเป็นช่างไม้ ช่างเหล็ก ช่างเชื่อม อยู่อู่รถ แก้รถยนต์ได้ ไม่เคยกลับมาหาพ่อแม่เลย จนพ่ออายุ ๘๐ กว่าแล้ว

อาตมาถามว่าพ่อแม่อยู่ที่ไหน เคยไปช่วยพ่อแม่ไหม เขาตอบว่า ผมก็ไม่ทราบเลยตั้งแต่ออกจากบ้านมาไม่เคยกลับไปเลย แต่ผมก็รู้ได้ มีลูก ๗ คน ไม่เคยกลับมาหาผมเช่นเดียวกัน แล้วก็ร้องไห้โฮเลย อาตมาให้ไป ๑๐๐๐ บาท เขากราบแล้วกราบอีก อาตมาบอกว่าโยมไม่ได้เตรียมตัวเลยหรือนี่ จากบ้านเรือนมาก็รุดหน้าไปเรื่อย ไม่เคยย้อนกลับมาดูข้างหลังเป็นกฎแห่งกรรม

ตกลงว่าเป็นกฎแห่งกรรมของตาแก่ ทำให้ตกถึงลูก ลูกไม่เอาเงินมาให้ เพราะตัวเองก็ไม่เคยให้เงินพ่อแม่เลย ไม่เคยช่วยพ่อแม่ นี่ชัดเจนมาก ต้องเตรียมตั้งแต่ต้น ไม่ใช่มาเตรียมตอนแก่

ไม่ได้เตรียมตัวไว้ต้องพึ่งตัวเอง

กฎแห่งกรรมอีกเรื่องหนึ่งจะเตรียมตัวอย่างไร โยมหญิงคนหนึ่งอยู่ที่บางระจัน นอนเป็นอัมพาตอยู่คนเดียว ช่วยตัวเองไม่ได้ ไปนั่งใกล้ๆ เหม็นอุจจาระมาก โยมผู้ชายออกไปธุระข้างนอก อาตมาไปธุระแถวนั้นพอดี ก็เลยแวะไปเยี่ยม ตั้งแต่เช้ายังไม่ได้ทานอะไรเลย สักพักหนึ่งมีรถ BMW วิ่งเข้ามาจอดที่บ้านมีคนห้าคนขึ้นมาบนบ้าน อาตมาถามว่า หนูเป็นใคร เขาบอกว่าเป็นลูก เรียนจบปริญญาโทจุฬาฯ

อาตมาถามอีกว่า "หนูจะไปไหนคะ"

เขาตอบว่า "จะไปอยุธยา แต่แวะมาหาแม่ก่อน จะมาบอกแม่ว่า เดือนหน้าจะมาขอ

เงินสี่หมื่นบาท จะพิมพ์วิทยานิพนธ์”

อาตมาเลยบอกว่า “หนูมาก็ดีแล้ว หนูเป็นลูกใช่ไหมช่วยซักผ้าให้แม่หน่อย อุจจาระเต็มไปหมด แม่ยังไม่ได้ทานข้าวเลย หนูช่วยก่อน”

เขาบอกว่า “ไม่ได้หรอกค่ะหลวงพ่อ หนูจะรีบไปเผาศพที่อยุธยา”

อาตมาถามว่า “คนที่อยุธยาเป็นอะไรกับเธอ”

เขาบอกว่า “เป็นญาติของเพื่อน”

อาตมาจึงว่า “นี่แม่ของเธอนะนี่” แม่ร้องไห้เลย อาตมาจึงบอกว่า “หนูนั่งคุยกับหลวงพ่อสักห้านาทีได้ไหม นี่ถ้าเป็นแม่ของหลวงพ่อ จะซักผ้าให้เดี๋ยวนี้ มีวินัยอนุญาต แต่นี่ไม่ใช่แม่ของเรา เป็นแม่เธอนะ เธอทำเธอก็ได้บุญ”

อาตมาถามว่า “โยมมีแม่ไหม”

เขาบอกว่า “ไม่ได้ค่ะ จะรีบไป”

แม่ร้องไห้โฮเลย บอกว่า “หลวงพ่อคะ ตนนี้ หมดนาไป ๔ - ๕ แปลงแล้ว จะเอามาอีกแปลงหนึ่งแล้ว รถ BMW ยังส่งไม่หมดเลย”

อาตมาถามว่า “โยมมีแม่ไหม”

เขาก็ตอบว่า “แม่ตาย แม่เป็นอัมพาตตาย”

อาตมาถามอีกว่า “โยมเคยซักผ้าให้แม่ไหม”

เขาร้องไห้ทันที บอกว่า “ไม่เคย ไปอยู่กับยายคนละตำบล แม่ไม่สบายก็มาเยี่ยมแล้วก็ไป ไม่เคยอยู่ปฏิบัติแม่”

พอมาถึงตัวเองก็เป็นอย่างนี้แหละหนอ ไม่ได้เตรียมตัวเลย ไม่เคยเจริญกุศลภาวนา ไม่เคยสวดมนต์ไหว้พระ ไม่เคยปฏิบัติกรรมฐานแต่ประการใด จึงเป็นดังที่กล่าวมา การเตรียมตัวนี้ต้องเจริญกุศลภาวนา ถึงจะรู้กฎแห่งกรรมจากการกระทำ ถึงจะแก้ปัญหาชีวิตได้อย่างแน่นอน ในที่สุดคนที่จบปริญญาโท ไปต่อปริญญาเอกไม่ได้ นาก็หมด บ้านใหญ่โตมโหฬารไม่เคยกลับมาช่วยพ่อแม่แต่ประการใด พ่อแม่ต้องขายเอาเงินแจกลูกไป นี่เป็นกฎแห่งกรรม

ขอเจริญพรทุกคนว่า เราต้องพึ่งตนเองช่วยตัวเองเตรียมตัวก่อนตายเสีย เตรียมสวดมนต์ภาวนา พาหุงมหากาฯ แล้วเจริญพระกรรมฐาน กรรมฐาน แปลว่า การกระทำให้ฐานะดี

ทำให้จิตใจเบิกบาน ทำให้อายุยืน ทำให้ไม่หลงทาง จะมีจิตเป็นกุศล ได้ผลอนันต์ เป็นหลักฐานสำคัญในชีวิตต่อไปนี้ ณ โอกาสข้างหน้าแน่ ขอเจริญพรว่าไม่มีทางอื่น นอกเหนือจากกรรมฐานเท่านั้น กรรมฐานแก้กรรมได้แน่ ถ้าท่านทำได้

หายใจยาวๆ เข้าไว้ อย่าหายใจสั้น และแก้ปัญหาได้เวลาโกรธ ไม่สบายใจ ให้หายใจยาวๆ กำหนดโกรธหนอที่ลิ้นปี่ ซึ่งอยู่ระหว่างกึ่งกลางจมูกกับสะดือ เป็นการชาร์ทไฟเข้าหม้อแบตเตอรี่ หายใจยาวๆ อย่าหายใจสั้น ถ้าหายใจสั้นท่านจะแก้ปัญหาไม่ได้ ท่านจะวูบเดียวขาดสติ หายใจช้าๆ ช้าเพื่อไว เสียเพื่อได้ ถ้าหากท่านโกรธ อย่าให้โกรธค้างคืน อารมณ์ค้างจะมีปัญหาตอนเช้า ถ้าท่านเป็นครูอาจารย์จะสอนไม่ดี ถ้าท่านเป็นนักธุรกิจการค้าท่านจะค้าขายไม่ดี ถ้าท่านเป็นผู้พิพากษาจะตัดสินให้เขาติดคุก ไม่มีการลดโทษแต่ประการใด

วิธีแก้ กำหนดโกรธหนอที่ลิ้นปี่ หายใจยาวๆ ตั้งสติไว้ จะหายโกรธทันที ท่านจะได้คิด ท่านจะมีโอกาสทำงานได้อีก นั่งเขียนหนังสือที่โต๊ะเกิดไม่สบายใจ กำหนด “ไม่สบายใจหนอ” ที่ลิ้นปี่เดี๋ยวนี้เลย ไม่ต้องไปวัด รับรองหายแน่ภายใน ๕ นาที และจะมีสติปัญญาครบด้วย นี่เป็นการเตรียมตัวที่ดีที่สุดในระยะที่ชีวิตใกล้จะตาย

เตรียมตัวก่อนตายด้วยการฝึกกรรมฐาน

คนใกล้จะตายจะมี นิมิตกรรม ขึ้นมาบอกให้เราทราบ เรียกว่า กรรมนิมิต คตินิมิต บางคนก็ชักดิ้นชักงอ บางคนก็ชกโน่นชกนี่ตลอดรายการ บางคนตาเหลือก บางคนยิ้มแย้มแจ่มใสเพราะฝึกสติปัฏฐาน ๔ เขาเตรียมตัวก่อนตายด้วยการฝึกกรรมฐาน ถ้าใครไม่เจริญกรรมฐานจะไม่มีทางแน่นอน พูดอย่างไรก็ไม่ได้ผล อาตมาเคยประสบมาหลายครั้ง เวรกรรมตามสนอง ถ้าใครมีปาณาติบาตติดมา ๖๐% รับรองว่าเป็นอัมพาตแน่นอน อาตมาเคยหักคอนกเมื่อตอนอยู่ชั้นมัธยม ๓ สติบอกว่า วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๒๑ เวลา ๑๒.๔๕ น. ท่านจะถูกรถชนคอหักตาย ด้วยเดชะที่เป็นพระ อาตมาคอหักแต่ไม่ตาย หายใจทางสะดือได้ ไม่ต้องรอชาติหน้า ชาตินี้เห็นทันตาแล้ว

ท่านอย่าเข้าใจผิดว่า สร้างความดีแล้วเวรกรรมไม่ตามสนอง ยิ่งสร้างความดียิ่งกรรมมาซัด มารไม่มี บารมีไม่เกิด สร้างความดีต้องมีอุปสรรค เพราะเหตุใด ต้องมีอุปสรรคแน่นอน

คือกรรมมาทวงหนี้ สร้างความดีต้องลงทุนความลำบากได้

ท่านสาธุชนทั้งหลาย อาตมาโดนคอหัก แขนหัก ฟ้าผ่าที่กุฏิ รับกรรมไปในชาตินี้ สร้างความดีกรรมมาทวงเลย ถ้าไม่สร้างกรรมดี สร้างแต่กรรมชั่ว จะไปทวงก่อนท่านตาย จะเห็นผลทันตา ตายอย่างกรรมนิมิต นิมิตที่แปลงมาบอกชัดด้วย ท่านที่ไม่ได้เจริญกรรมฐานจะไม่ทราบเลยนะว่ากรรมนิมิตมาแล้วจะต้องตาย

ยกตัวอย่าง โยมสุ่ม ทองยิ่ง อาตมารู้ว่าจะต้องตายภายใน ๓ ชั่วโมง เลยเทศน์ให้ฟัง

เทศน์จบเขาก็รีบเดินกลับกุฏิอาเจียนออกมาเป็นเลือดแล้วก็ตาย เขาเข้าผลสมาบัติไปทันที เพราะเขาเตรียมไว้แล้ว อาตมาเคยสอนกรรมฐานแก่โยมคนนี้ เมื่อสมัยยังเป็นสาว อายุ ๓๘ ปี ตอนตาย อายุ ๘๔ ปี ๖ เดือน เมื่อพ.ศ. ๒๕๒๖ โยมสุ่มเป็นโรคมะเร็งระยะสุดท้าย จะต้องตาย นายแพทย์บอกว่าหลวงพ่อ ปอดหมดแล้ว อาตมาจึงรับมาอยู่ที่วัด บอกให้เจริญกรรมฐานต่อไป ก็หายวันหายคืน เขาช่วยตัวเอง อาตมาไม่ได้เสกเป่าแต่ประการใด อยู่มาได้ ๑๕ ปี หมดเวลาแล้ว จะต้องเดินทางต่อไป เขาก็รู้ตัว อาตมาก็เทศน์ให้ฟังเรื่องปฐมวัย มัชฌิมวัย ปัจฉิมวัย พอ ๓ ชั่วโมง เขาก็ตายจากโลกไป

ถ้ามีกรรมติดมาเราจะได้รู้จากการเจริญกรรมฐานอทินนาทานติดมา ๖๐% จะต้องถูกปล้น ถูกไฟไหม้บ้าน โดนจี้ โดนโกง กาเมสุมิจฉาจารติดมา ๖๐% มีสามีเป็นของเขาหมด มีภรรยามีชู้หมด มีลูกเอาดีไม่ได้ จะเสียหายทั้งครอบครัว ถ้าท่านไม่แก้ แต่ถ้าท่านมาเจริญกรรมฐานจะแก้กรรมนี้ได้ มุสาวาทหลอกลวงโลกหวังเอาลาภติดมา ๖๐% ท่านจะโดนหลอกโดนโกงตลอด สุราเมรัยติดมา ๖๐% คนนั้นจะประสาทไม่ดี จะเป็นโรคประสาท ท่านเตรียมตัวแก้กรรมก่อนตายหรือยัง ถ้าท่านไม่แก้ กรรมนั้นก็ติดค้างสนองท่านไปเรื่อยๆ ท่านก็จะต้องรับกรรมต่อไป

เตรียมตัวตาย

อาตมามีเพื่อนคนหนึ่งชื่อ นิกร อยู่ที่ภาคใต้ แม่เกลียดมากให้ไปอยู่กับพี่ชาย พี่ชายก็ให้ไปเป็นลูกจ้างฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ไม่เคยทำบุญ แต่ตัวเองพอจะเป็นช่างอยู่บ้าง จึงหนีพี่ชายไป

รับจ้างเป็นช่างไม้ ที่หนีพี่ชายไปเพราะไม่อยากฆ่าสัตว์ ตอนหลังกลับมาบ้านแม่ก็ทารุณอีก บอกให้ไปอยู่กับพี่ชาย เลยไม่รู้ว่าจะไปอยู่ไหน ต้องฆ่าตัวตายแน่จึงไปหาหลวงตาที่วัด ถามว่าคนจะตายต้องทำอะไรบ้าง หลวงตาก็บอกให้ทำบุญ เขาก็ไม่เข้าใจ เขาบอกว่ามีเงินอยู่ ๒๐ บาท จะทำอย่างไร หลวงตาก็บอกให้ถวายผ้าป่า ไปซื้อผ้า กล้วย อ้อย มะพร้าว ขนมจันอับ และไปตัดผม แต่งตัวสวยๆ

คนเราเข้าใจผิดคิดว่าก่อนตายให้แต่งตัวสวยๆ จะได้ติดตัวไป ข้อเท็จจริงไม่ใช่ แต่มีประวัติมาตั้งแต่สมัยพระพุทธเจ้าว่า มีพระองค์หนึ่งเป็นฝีดาษ นอนจมน้ำเลือดน้ำเหลือง พระพุทธเจ้าไปเห็นเข้าก็บอกให้พระภิกษุช่วยกันซักผ้า ลวกน้ำร้อน เช็ดน้ำเลือดน้ำเหลือง ให้สะอาด เอาผ้าใหม่มาให้ห่ม แล้วสอนกรรมฐานให้ พระภิกษุรูปนั้นก็สำเร็จมรรคผล ถ้านอนจมเลือดจมเหงื่อ จิตใจไม่สบาย จะสอนอะไรก็ไม่ได้ผล ก็เท่านั้นเอง โปรดจำเสียใหม่ อย่าคิดว่าเอาไปได้

เขาก็ไปจัดการแต่งตัว ใส่กางเกงที่ชอบ และไปซื้อยามากิน เขาถามหลวงตาว่าคนจะตายเขาท่องอะไรกัน หลวงตาบอกให้ว่า พุทโธ เขากินยาแล้วก็ท่อง พุทโธๆ ๆ จนกระทั่งขาดใจตาย พนมมือว่าพุทโธติดปากไป ไปพบยักษ์ ปากก็ว่า พุทโธ ยักษ์หนีเลย

สิ่งนี้ก็เป็นคติเตือนใจว่าเราจะต้องมีพระนำหน้า เวลาแห่ศพทำไมต้องมีพระนำหน้า ไม่ใช่นำไปสวรรค์นะ แต่เป็นปริศนาธรรมว่า ทำอะไรให้เอาพระออกหน้า ดีแน่ๆ เท่านี้เอง

นิกรเมื่อออกจากร่างแล้ว ยืนดูร่างของตัวเอง แล้วก็เดินทางต่อไป รู้สึกหิวข้าว จะข้ามถนนยักษ์ก็ขวาง ปากก็บอกว่าพุทโธ ยักษ์ก็หนี แต่ถ้าใครมีกรรมฐาน ไม่ต้องว่าพุทโธหรอก เพราะว่าพุทโธอยู่ที่จิตแล้ว จะไปไหนก็ไปได้ ไปเห็นกับข้าวที่เขาวางไว้ ก็เข้าไปนั่งยองๆ ขอรับประทาน เขาบอกว่า ไม่ใช่ของเธอ ของเธออยู่นี่ ก็มีกล้วย มะพร้าว ขนมจันอับที่ถวายผ้าป่าไว้ ก้มดูตัวเองก็เห็นตัวเปล่า กางเกงก็ไม่มี สร้อยก็ไม่มี เขาบอกว่า นี่ครับผ้าผืนเดียว ผ้าผืนเดียวที่เธอถวายผ้าป่าไว้ นิกรบอกว่า ก่อนตายผมก็เตรียมใส่มาพร้อมแล้ว เขาก็บอกว่า ก็อยู่ที่ศพของเธอ ของเธอมีผืนนี้ ที่ถวายผ้าป่ามา

เขาก็เดินทางต่อไปเรื่อยๆ จนในที่สุดก็พบยมบาล ท่านยมบาลบอกว่า ยังไม่ถึงที่ตาย ให้กลับไปก่อน นิกรบอกว่า ถ้าให้กลับ ท่านต้องไปบอกแม่ผมก่อน ว่าผมเสียใจที่ถูกแม่ด่าเลยกินยาตาย ยมบาลก็พาไป ยมบาลก็เข้าร่างนิกรก่อน ลุกขึ้นเล่าเหตุการณ์ว่าอย่าไปทำนิกร เดี๋ยวนิกรจะฟื้นขึ้นมา พอเล่าเสร็จก็ล้ม วิญญาณนิกรก็เข้าร่าง จะลุกขึ้นก็ลุกไม่ได้ ต้องรักษา

อีก 3 เดือน เลยขอบวช เวลากาลต่อมาเขามาที่วัดอัมพวันก็มาเล่าให้อาตมาฟัง

ขอสรุปว่า ความสำคัญของชีวิตนั้นเริ่มตั้งแต่ต้น เริ่มทำให้ชีวิตมีค่า เวลาของท่านจะมีประโยชน์ต่อไป ใครหนอ จะทำเวลาแค่วินาทีเดียวให้มีค่าได้ ต้องมีความดีมาแล้ว ต้องเตรียมการมาก่อน ไม่ใช่มาเตรียมก่อนจะตาย

วิชาความรู้ติดตัวหลังตายหรือไม่ มีดอกเตอร์คนหนึ่ง ชื่อ ดร. กฤช เป็นเพื่อนของอาตมาตั้งแต่ ม. ๖ ที่สิงห์บุรี อาตมาช่วยส่งเขาเรียนเพราะเขาไม่ค่อยมีเงิน เรียนจบปริญญาตรีแล้วไปต่อปริญญาโทที่กรุงเทพฯ อาตมาให้เงินเขาไปเรียน ๔๐๐ บาท สมัยก่อน เมื่อสมัยก่อนข้าวเกวียนละ ๘๐ บาท จบปริญญาโทแล้วไปต่อปริญญาเอกที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส กลับมามีภรรยาอยู่ที่ธนบุรี มีลูก ๓ คน ต่อมาตาย แล้วมาเกิดเป็นลูกคนจีนอยู่ที่ตรอกจันทน์ ยานนาวา

เด็กคนนี้ อายุ ๑๑ ขวบ เกิดระลึกชาติได้ ให้แม่พามาหาอาตมาที่สิงห์บุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ บอกว่าจะไปหาเพื่อนที่บวช แม่เขาก็ว่าลูกเป็นโรคประสาท เขาเล่าเหตุการณ์ให้ฟังหมด เขาบอกให้พาไปที่บ้านภรรยา พาไปขอวิทยานิพนธ์ ๓ เล่ม ซึ่งเขียนเป็นภาษาฝรั่งเศสทั้งหมด แล้วเขาก็มาศึกษาเอาเอง เดี๋ยวนี้อยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น

ท่านทั้งหลายเอ๋ย วิชาเอาติดตัวไปได้แน่นอน สมบัติเอาไปไม่ได้ มีลูกมีหลานให้เรียนหนังสือไว้ให้ได้ เป็นด็อกเตอร์ให้ได้ ตายแล้วเอาไปได้แน่ ถ้าเรียนเก่งมาก รับรองว่าชาติก่อนเรียนมาแล้ว เตรียมลูกหลานให้เรียนวิชาไว้ให้ได้ก่อน เป็นบัณฑิตแล้วจะทำได้ทุกอย่าง ชอบตรงไหนก็ทำตรงนั้น

ตายด้วยโทสะเป็นอย่างไร

สามีภรรยาสองคนเป็นนายแพทย์และแพทย์หญิง มารอพบอาตมา สามีก็เข้าใจว่าภรรยามีชู้ ภรรยาก็เข้าใจว่าสามีมีชู้ ต่างคนต่างโทษกัน อาตมาก็บอกว่า อย่าโทษกันเลยเชื่ออาตมาเถอะ คนจะตายจะไม่ยอมเชื่อ เหลือเวลาอีกชั่วโมงครึ่งจะต้องตาย และตายโหงด้วย อาตมาบอกให้ทานข้าวกันก่อนนะทำอารมณ์ดีๆ ไว้ ทานข้าวแล้วค่อยไป เขาก็ไม่ทาน ทั้งๆ ที่ยังไม่ได้ทานตั้งแต่เมื่อวาน เขาไม่เคยเจริญกรรมฐานเลย อาตมามองดู "เห็นหนอ" เงาหัวไม่มีแล้ว ต้องตายทั้งคู่ ต้องเป็นอสูรกาย เวลาจะหมดแล้ว อาตมาก็พูดไม่ได้ ได้แต่ถ่วงเวลาให้เขาไปทานข้าว เขาก็ไม่ยอมทาน ไม่ยอมเชื่ออาตมา จำไว้เลยนะคนจะตาย จะไม่ยอมเชื่อ

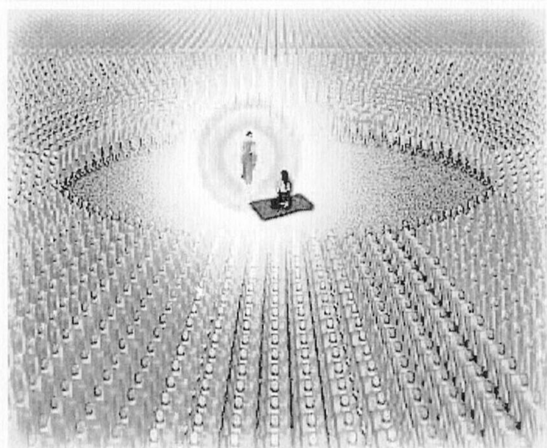
เขาก็ขึ้นรถเบนซ์จะขับไปนครสวรรค์ อาตมาก็นึกว่าคู่นี้ไม่ได้กลับแน่ ต้องตายกลางทางด้วยอำนาจโทสะอย่างแรงตายไม่ดีเลย ไม่ใช่รถชนตายกลางถนนแล้วไม่ดี เขามีสติดี ขึ้นรถได้ก็ทะเลาะกันตั้งแต่ออกจากวัด ข้อเท็จจริงเขาไม่ได้มีชู้กันเลย เพื่อนของเพื่อนที่เป็นหุ้นส่วนกันยุให้แตก เมื่อขับรถไปถึงที่ตากฟ้า อำเภออินทร์บุรี เขาก็บอกกันว่า เอาละเรามาตายทั้งคู่นะ อย่าอยู่เลย แล้วก็พุ่งรถเข้าประสานงากับรถซุง รถซุงยาวๆ ชนก็ต้องตาย เดี๋ยวนี้ก็ยังยืนอยู่ตรงนั้น เป็นอสูรกายดุร้ายมาก รถคว่ำตายกันเรื่อยเลย

เราเข้าใจผิดว่า ตายตรงไหนก็ไปเชิญวิญญาณกลับถึงจะมาได้ ข้อเท็จจริงไม่ใช่ ตายด้วยอำนาจโทสะต้องอยู่ตรงนั้นก่อน ไม่ต้องสังฆทาน ถ้าเป็นญาติก็นั่งกรรมฐานแผ่ส่วนกุศลให้เหมือนฆ่าตัวตาย ถ้าไม่นั่งกรรมฐานให้จะไม่ได้ ถ้าบุญเก่ามีต้องหมดเวรกรรมแล้วจึงไปหาบุญ

สรุป

ร่างกายของคนเรามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตั้งแต่เด็กเปลี่ยนไปเรื่อยๆ เรียกว่าตายจริง ส่วนที่หมดลมหายใจนั้นเป็นการตายสมมติ จิตเคลื่อนย้ายออกจากร่าง มีบาป บุญ ติดตัวไป จิตเกิด ดับ ตลอดซับซ้อนเป็นกฎแห่งกรรม การเตรียมตัวก่อนตายต้องเตรียมตั้งแต่เดี๋ยวนี้ เตรียมสอนลูกหลานให้เรียนหนังสือหาวิชาความรู้ใส่ตัว สอนลูกหลานให้มีคุณธรรมประจำจิต หมั่นเจริญกุศลภาวนา ฝึกสติปัฏฐาน ๔ สามารถรู้กฎแห่งกรรมของตนเอง จะได้แก้ไขปัญหาของชีวิต และพึ่งพาตนเองได้ มองย้อนหลังกลับไปดูพ่อแม่ และสนองคุณแก่ผู้มีพระคุณ เป็นการเตรียมตัวก่อนตายอย่างดีที่สุด

วันสำคัญ
ทางพระพุทธศาสนา

วันมาฆบูชา

โอวาทปาฏิโมกข์

ตรงกับวัน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ หรือ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔ ในปีอธิกมาส

เมื่อสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณภายใต้ต้นอัสสัตถพฤกษ์ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ในวันเพ็ญเดือนวิสาขะ พระองค์ประทับเสวยวิมุติสุขในเขตปริมณฑลนั้นเป็นเวลา ๗ สัปดาห์ จากนั้นจึงเสด็จไปโปรดคณะปัญจวัคคีย์ ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน แขวงเมืองพาราณสี

วันวิสาขบูชา

ประสูติ - ตรัสรู้ - ปรินิพพาน

ตรงกับวัน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖

ความหมาย คำว่า "วิสาขบูชา" หมายถึงการบูชาในวันเพ็ญเดือน ๖ วิสาขบูชา ย่อมาจาก "วิสา - ขบุรณมีบูชา แปลว่า การบูชาในวันเพ็ญเดือนวิสาขะ" ถ้าปีใดมีอธิกมาส คือ มีเดือน ๘ สองหน ก็เลื่อนไปเป็นกลางเดือน ๗

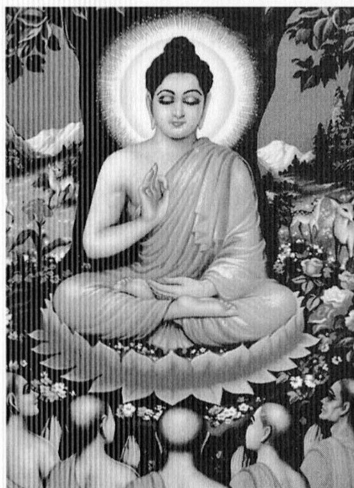
วันอัฏฐมีบูชา

วันถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ

ตรงกับ วันแรม ๘ ค่ำ แห่งเดือนวิสาขะ (เดือน ๖)

ความหมาย เนื่องด้วยอัฏฐมีคือวันแรม ๘ ค่ำ แห่งเดือนวิสาขะ (เดือน ๖) เป็นวันที่ถือกันว่าตรงกับวันถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ เมื่อถึงวันนี้แล้ว พุทธศาสนิกชนบางส่วน ผู้มีความเคารพกล้าในพระพุทธองค์ มักนิยมประกอบพิธีบูชา ณ ปูชนียสถานนั้นๆ วันนี้จึงเรียกว่า "วันอัฏฐมีบูชา"

วันอาสาฬหบูชา

พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระพุทธศาสนา

ตรงกับวัน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘

วันอาสาฬหบูชา เป็นอีกวันหนึ่งที่มีความสำคัญต่อพระพุทธศาสนา เพราะเป็นครั้งแรกที่พระพุทธเจ้าทรงแสดง พระธรรมเทศนาแก่ ปัญจวัคคีย์ ทั้ง ๕ คือ โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ และอัสชิ ซึ่งล้วนแล้วแต่ เป็นผู้อุปฐากพระพุทธเจ้าเมื่อครั้งยังทรงบำเพ็ญทุกกรกิริยาอยู่ พระธรรมที่พระพุทธองค์ทรงเทศนาในครั้งนี้มีชื่อว่า "ธรรมจักรกัปปวัฒนสูตร" ซึ่งได้แก่อริยสัจ ๔ ซึ่งหมายถึง ความจริงอันประเสริฐ ๔ ประการคือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค เมื่อจบพระธรรมเทศนาแล้ว โกณฑัญญะก็สำเร็จพระโสดา รู้ตามกระแสพระธรรมของพระพุทธเจ้า ดังนั้นจึงนับได้ว่า วันนี้ เป็นวันแรกที่มีพระรัตนตรัยครบเป็นองค์ ๓ คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ หรืออีกนัยหนึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า นับเป็นวันแรกที่ พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระพุทธศาสนา

วันเข้าพรรษา

ตรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘
จนถึง วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑

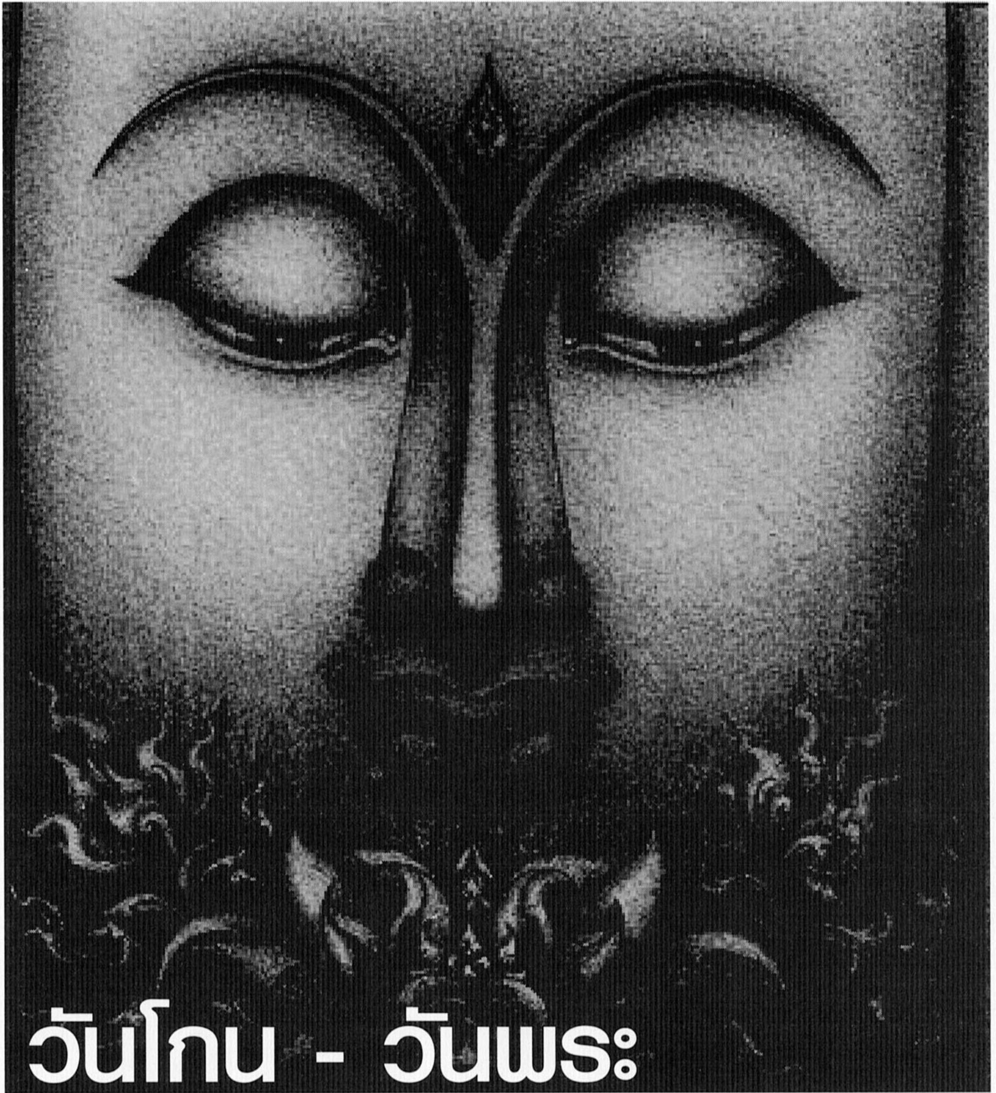
ตั้งแต่สมัยพุทธกาล เมื่อครั้งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยังทรงมีพระชนม์อยู่ ได้ทรงเสด็จไปยังทุกแห่งหน เพื่อสั่งสอนหลักธรรมอันประเสริฐ จนมีพุทธสาวกมากมาย โดยมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สุขแก่หมู่มวลมนุษย์โลก พระองค์ได้เสด็จไปยังถิ่นทุรกันดาร ในทุกฤดูกาล ต่อมา ปรากฏว่าในช่วงพรรษาหรือช่วงฤดูฝนได้มีผู้ร้องขอต่อพระองค์ว่าได้เกิดความเสียหาย แก่ข้าวกล้าเพราะถูกเหยียบโดยพุทธบริษัท ซึ่งไม่ได้เจตนา ดังนั้นพระองค์จึงออกพุทธบัญญัติกำหนดให้ พระสงฆ์ทุกรูป จำพรรษา เป็นหลักเป็นแหล่งในช่วงฤดูฝน โดยให้เริ่มตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ จนกระทั่งถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๑ นับเป็น เวลา ๓ เดือน ในวันเข้าพรรษานี้ จะมีการทำบุญตักบาตร ถวายผ้าอาบน้ำฝนและจตุปัจจัยแก่ พระภิกษุสามเณร รวมทั้งยังมีการ ถวายเทียนพรรษาแก่วัดอีกด้วย

วันออกพรรษา

ตรงกับวัน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑

วันออกพรรษา คือวันสิ้นสุดระยะการจำพรรษา หรือออกจากการอยู่ประจำที่ในฤดูฝนซึ่งตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ หลังจากวันออกพรรษาแล้วมีประเพณีอย่างหนึ่งที่ชาวพุทธนิยมทำกันมากคือ การทอดกฐิน

วันโกน - วันพระ

วันโกน คือ วันขึ้น ๗ ค่ำ กับ ๑๔ ค่ำ และแรม ๗ ค่ำ กับแรม ๑๔ ค่ำ ของทุก เดือน (หรือแรม ๑๓ ค่ำ หากตรงกับเดือนขาด) ซึ่งเป็นวันก่อนวัน พระ ๑ วัน นั่นเอง

วันพระ หรือ วันธรรมสวนะ คือ วันขึ้น ๘ ค่ำ กับ ๑๕ ค่ำ และ แรม ๘ ค่ำ กับแรม ๑๕ ค่ำ ของทุกเดือน (หากตรงกับเดือนขาด อาจเป็นแรม ๑๔ ค่ำ)

สถานที่ปฏิบัติ
กรรมฐานยอดนิยม
๔๐ แห่ง

๑. วัดธรรมมงคล

ซอยปุณณวิถี ๒๐ ถ.สุขุมวิท ๑๐๑ บางจาก พระโขนง กรุงเทพฯ

โทร. ๗๔๑-๗๘๒๑-๒, ๓๓๒-๒๘๒๖-๗

วิปัสสนาจารย์ หลวงพ่อวิริยังค์ สิรินธโร

แนวการปฏิบัติ แนวพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ภูริทัตโต ภาวนา "พุทโธ"

๒. วัดอัมพวัน

๕๓ บ. อัมพวัน ถ. เอเชีย กม. ๑๓๐ หมู่ที่ ๔ ต.พรหมบุรี อ.พรหมบุรี จ.สิงห์บุรี

โทร. (๐๓๖) ๕๙๙-๓๘๑), (๐๓๖) ๕๙๙-๑๗๕

วิปัสสนาจารย์ หลวงพ่อจรัญ ฐิตธมฺโม

แนวการปฏิบัติ สติปัฏฐาน ๔ บริกรรม "ยุบหนอ พองหนอ"

๓. ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

๕๘/๘ ถ.เพชรเกษม ๕๔ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐

โทร. ๔๑๓-๑๗๐๖, ๘๐๕-๐๗๙๐-๔

วิปัสสนาจารย์ คุณแม่สิริ กรินชัย

แนวการปฏิบัติ แนวสติปัฏฐาน ๔ เจริญสติอย่างต่อเนื่อง

๔. สวนโมกขพลาราม

๖๘ หมู่ ๖ ต.เลเม็ด อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี ๘๔๑๑๐

วิปัสสนาจารย์ ท่านพุทธทาสภิกขุ

แนวการปฏิบัติ อานาปานสติภาวนา

๕. วัดป่าสุนันทวราราม

บ้านลิ่นถิ่น ต.ท่าเตียน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี

วิปัสสนาจารย์ พระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก

แนวการปฏิบัติ อานาปานสติภาวนา

๖. วัดภูหล่น

๙ ต.สงยาง อ. รีเมืองใหม่ จ.อุบลราชธานี

ปฐมวิปัสสนาหลวงปู่มั่นฯ

๗. วัดถ้ำขาม

บ้านคำข่า หมู่ที่ ๔ ตำบาลไร่ อ.พรรณานิคม จ. กลนคร

วิปัสสนาจารย์ อาจารย์ฝั้น อาจาโร

๘. วัดมเหยงคณ์

ต.หันตรา อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

แนวปฏิบัติ เดินจงกรม นั่งสมาธิ กำหนดรู้ รูป - นาม

๙. สำนักปฏิบัติธรรมแสงธรรมส่องชีวิต

ต.โคกแย้ อ.หนองแค จ.สระบุรี ๑๘๒๓๐

โทร. (๐๓๖) ๓๗๙-๔๒๘

แนวปฏิบัติ เน้นให้ผู้ฝึกมีสติรู้ในอิริยาบท

๑๐. วัดสนามใน

๒๗ ต.วัดชลอ อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

โทร. ๔๒๙-๒๑๑๙, ๘๘๓-๗๒๕๑

วิปัสสนาจารย์ หลวงพ่อเทียน จิตฺตสุโภ

แนวปฏิบัติ เน้นการเจริญสติ วิธีที่เป็นที่นิยมคือวิธีสร้างจังหวะ

๑๑. วัดป่านานาชาติ

บ้านบุ่งหวาย หมู่ ๗ ต.บุ่งหวาย อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี

(สาขา ๑๑๙ ของวัดหนองป่าพง)

๑๒. วัดปทุมวนาราม

ถ.พระราม ๑ ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

โทร. ๒๕๑-๒๓๑๕, ๒๕๒-๕๔๖๕

วิปัสสนาจารย์ พระอาจารย์ถาวร จิตฺตถาวโร

แนวปฏิบัติ แนวพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ภาวนา “พุทโธ”

๑๓. วัดปากน้ำภาษีเจริญ

เลขที่ ๘ แขวงปากคลองภาษีเจริญ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

วิปัสสนาจารย์ พระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อสด)

แนวปฏิบัติ ตามแนวธรรมกาย ใช้คำบริกรรม “สัมมาอรหัง”

๑๔. วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎ์

เลขที่ ๓ ท่าพระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ

แนวปฏิบัติ ตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ใช้คำบริกรรม "ยุบหนอ พองหนอ"

๑๕. วัดอินทรวิหาร

อาคารปฏิบัติธรรม "เฉลิมพระเกียรติ" วัดอินทรวิหาร บางขุนพรหม

กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทร. ๖๒๘-๕๕๕๐-๒

แนวการปฏิบัติ แนวหลักสูตรของคุณแม่สิริ กรินชัย ๘ วัน ๗ คืน หรือ ๔ วัน ๓ คืน

๑๖. สำนักงานพุทธมณฑล

พุทธมณฑล ถ. พุทธมณฑลสาย ๔ ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม

โทร. ๔๔๑-๙๐๐๙, ๔๔๑-๙๐๑๒

แนวปฏิบัติ สติปัฏฐาน ๔ กำหนดรู้อารมณ์ บริกรรม "ยุบหนอ พองหนอ"

๑๗. ศูนย์วิปัสสนายุวพุทธฯ เฉลิมพระเกียรติ

คลองสาม จ. ปทุมธานี โทร. ๙๘๖-๖๔๐๔-๕

เป็นสาขาของยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย – ภาษีเจริญ

๑๘. วัดอโศการาม

๑๓๖ หมู่ ๒ กม. ๓๑ ถ.สุขุมวิท (สายเก่า) ต.ท้ายบ้าน อ.เมือง จ.สมุทรปราการ

วิปัสสนาจารย์ หลวงพ่อลี ธมฺมธโร

๑๙. วัดญาณสังวรารามวรวิหาร

ต.ห้วยใหญ่ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี โทร. (๐๓๘) ๒๓๗-๖๔๒

๒๐. สำนักวิปัสสนาวิเวกอาศรม

ซ. ประชานุกูล ๗ ถ.ชลบุรี-บ้านบึง ต.บ้านสวน อ.เมือง จ.ชลบุรี

โทร (๐๓๘) ๒๘๓-๗๖๖

วิปัสสนาจารย์ พระอาจารย์ภัททันตะ อาสภมหาเถระ

แนวปฏิบัติ สติปัฏฐาน ๔ ใช้คำบริกรรม "ยุบหนอ พองหนอ"

๒๑. สำนักวิปัสสนาสมมิตร – ปราณี

จ.ชลบุรี โทร.พระอาจารย์ใหญ่ (๐๑) ๙๒๑-๑๑๐๑

เป็นสถานที่ซึ่งมีผู้บริจาคเพื่อขยับขยายมาจากวิเวกอาศรม

แนวปฏิบัติ สติปัฏฐาน ๔ ใช้คำบริกรรม "ยุบหนอ พองหนอ"

๒๒. วัดเขาสุกิม

ต.เขาบายศรี อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี

วิปัสสนาจารย์ หลวงพ่อสมชาย ฐิตวิริโย

แนวปฏิบัติ แนวพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ใช้คำบริกรรม "พุทโธ"

๒๓. วัดจันทาราม (วัดท่าซุง)

๖๐ บ้านท่าซุง หมู่ ๑ ต.น้ำซึม อ.เมือง จ.อุทัยธานี

วิปัสสนาจารย์ หลวงพ่อฤาษีลิงดำ

แนวปฏิบัติ มโนมยิทธิ บริกรรม "นะ มะ พะ ธะ" และสอนอนุสติ บริกรรม "พุทโธ"

๒๔. สำนักสงฆ์ถ้ำผาปล่อง

อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

วิปัสสนาจารย์ หลวงปู่สิม พุทธจาโร

๒๕. วัดป่าสาละวัน

อ.เมือง จ.นครราชสีมา

วิปัสสนาจารย์ หลวงพ่อพุธ ฐานิโย

๒๖. วัดสมเด็จแดนสงบ (แสงธรรมเวฬุราราม)

๙๙ ซอย ๑๙ ถ.มิตรภาพ อ.เมือง จ.นครราชสีมา ๓๐๐๐๐

โทร. (๐๔๔) ๒๑๔-๑๓๔, ๒๑๔-๘๖๙-๗๐

วิปัสสนาจารย์ พระครูภาวนาวิสิฐ

แนวปฏิบัติ สติปัฏฐาน ๔

๒๗. วัดป่าวะภูแก้ว

ต.มะเกลือใหม่ อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา

แนวปฏิบัติ แนวหลวงปู่เสาร์ - หลวงปู่มั่น ภาวนา “พุทโธ”

๒๘. วัดหนองป่าพง

๔๖ หมู่ ๑๐ ต.โนนผึ้ง อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี

วิปัสสนาจารย์ หลวงพ่อชา สุภทฺโท

แนวปฏิบัติ เน้นให้มีสติสม่ำเสมอ ฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ

๒๙. ศูนย์ปฏิบัติธรรมสวนเวฬุวัน

บ้านเนินทาง ต.บ้านค้อ อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐

โทร. (๐๔๓) ๒๓๗-๗๘๖, ๑๒๗-๗๙๐

แนวปฏิบัติ สติปัฏฐาน ๔ เช่นเดียวกับวัดอัมพวัน จ. สิงห์บุรี

๓๐. วัดป่าวิเวกธรรมวิทยาราม

ซ.ศรีจันทร์ ๑๓ ถ.ศรีจันทร์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐

โทร. (๐๔๓) ๒๒๒-๐๔๒

วิปัสสนาจารย์ หลวงปู่สิงห์ ขันตยาคโม

แนวปฏิบัติ แนวพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ภาวนา "พุทโธ"

๓๑. วัดถ้ำผาบิ้ง

ต.ทรายขาว อ.วังสะพุง จ.เลย

วิปัสสนาจารย์ หลวงปู่หลุย จันทสาโร

๓๒. วัดถ้ำกองเพล

ต.โนนทัน อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู ๓๙๐๐๐

โทร. (๐๔๒) ๓๑๒-๓๗๗

วิปัสสนาจารย์ หลวงปู่ขาว อนาลโย

แนวปฏิบัติ แนวพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ภาวนา "พุทโธ"

๓๓. วัดป่าบ้านตาด

ต.บ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

วิปัสสนาจารย์ หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน

แนวปฏิบัติ แนวพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ภาวนา “พุทโธ”

๓๔. วัดหินหมากเป้ง

บ้านไทยเจริญ หมู่ ๔ ต.พระพุทธบาท อ.ศรีเชียงใหม่ จ.หนองคาย

วิปัสสนาจารย์ หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี

แนวปฏิบัติ แนวพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ภาวนา “พุทโธ”

๓๕. วัดเจติยาคีรีวิหาร (ภูทอก)

อ.บึงกาฬ จ.หนองคาย

วิปัสสนาจารย์ พระอาจารย์จวน กุลเชฏฐ

แนวปฏิบัติ แนวพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ภาวนา “พุทโธ”

๓๖. วัดดอยธรรมเจดีย์

บ้านทาสีนวล หมู่ ๓ ต.ตองโขบ อ.ศรีสุพรรณ จ.สกลนคร

วิปัสสนาจารย์ หลวงปู่กงมา จิรปุญโญ

แนวปฏิบัติ แนวพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ภาวนา “พุทโธ”

๓๗. วัดถ้ำอภัยดำรงธรรม

ถนน รพช หมู่ ๑ ต.ปทุมวาปี อ.ส่องดาว จ.สกลนคร

แนวปฏิบัติ แนวพระอาจารย์มั่น ภาวนา “พุทโธ”

๓๘. วัดป่าสุทธาวาส

๑๓๙๖ บ้านคำสะอาด หมู่ ๑๐ ต.ธาตุเชิงชุม อ.เมือง จ.สกลนคร

แนวปฏิบัติ แนวพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ภาวนา “พุทโธ”

๓๙. วัดคำประมง

เลขที่ ๒๐ หมู่ ๔ บ้านคำประมง ต.สว่าง

อ.พรรณนานิคม จ.สกลนคร ๔๗๑๓๐

วิปัสสนาจารย์ หลวงปู่สิม พุทธจาโร

๔๐. สำนักปฏิบัติธรรมศิริธรรม (ถ้ำซี)

เขากิ่ว ต.ไร่ส้ม อ.เมือง จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐

โทร. (๐๓๒) ๔๒๘-๕๒๒

วิปัสสนาจารย์ หลวงพ่อกนุตสิริภิกขุ

แนวปฏิบัติ สติปัฏฐาน ๔ และอานาปานสติ

พิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทาน เพื่ออุทิศบุญกุศลให้แก่บรรพบุรุษ บิดา มารดา ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ ญาติสนิท มิตรสหาย ผู้มีพระคุณ เจ้ากรรมนายเวร เจ้าเกณฑ์ชะตา เจ้าที่เจ้าทาง สัมภเวสีทั้งหลาย และสรรพสัตว์น้อยใหญ่ทั้งปวง ขอให้ท่านทั้งหลายจงอนุโมทนา ในบุญกุศลนี้ และจงได้รับในบุญกุศลนี้ โดยทั่วหน้ากัน เทอญ

ถ้าท่านมีทุกข์ — *ขอให้พ้นทุกข์*

ถ้าท่านมีสุขอยู่แล้ว — *ขอให้สุขยิ่งๆ ขึ้นไป*

ผู้ร่วมนำทาน

พระจาตุรนต์ จตฺตมโล หรือ จาตุรนต์ ศักดิ์เมือง

คุณย่า เฮี้ยง ศักดิ์เมือง
คุณปู่ อุทัย ศักดิ์เมือง
คุณเกริกศักดิ์ ศักดิ์เมือง
คุณกุศลศรี ศักดิ์เมือง
คุณแสงกนก ศักดิ์เมือง
คุณมนตรี ศักดิ์เมือง
คุณอัมพิวัลย์ ศักดิ์เมือง
คุณสมพร บุญก่อน
คุณกชกร เกาศล
คุณยอดธง นาสุข
ด.ช. กุลวิณ ตัณติวัฒนกุล
ด.ญ. อัญรดี ตัณติวัฒนกุล
ร้านเฮนเบเกอรี่
คุณสุนทรี แสงคล้ายเจริญ
นวลน้องการแว่น
นวลน้องสุกจันทร์
คุณยายลิ้มทอง กลิ่นเกสร
โรงแรมไฮ้เฮี่ยง
คุณสุนันท์ ไชยประเสริฐ
คุณนฤทัย ไชยประเสริฐ
คุณกฤษณัฐ (ฟิวส์)
คุณธวัช บุญวิจิตร์

คุณนายประพัฒ ไข่แก้ว
คุณน้อย ไข่แก้ว
คุณอนงค์รัตน์ มหาทอง
คุณเสน ศรีสุวรรณ
คุณสาวอรวดี มหาทอง
คุณฤทธิชัย ไข่แก้ว
คุณณัฐวดี มหาทอง
คุณฐานิสร์ ไข่แก้ว
ครอบครัวสาธุธรรม
ครอบครัวพัฒน์ภากุล
คุณเจนจิรา พาป้อง
คุณขวัญสกุล ภิรมย์ไกรภักดิ์
คุณอรนุช วังชนะชัย และครอบครัว
คุณรุ่งนภา เทียนมณีแก้ว
ร.อ. บินเผด็จ ศรีมุกดา
คุณธัญญเนษฐ์ พูนนิกร
คุณวาสนา แซ่มสนิท
คุณเปี้ยง คงเจริญศักดิ์
คุณบุญศรี คงเจริญศักดิ์
คุณจิตนภา ลิมป์บรรจงกิจ
คุณธัญลักษณ์ จิรธรรมไพบูลย์
คุณประจักษ์ หาญจวณิช

คุณภัสสรา จ้อยจินดา
คุณเรไร สุขเกษม
คุณสิตา มะลิงาม
คุณชิสา มะลิงาม
คุณชัญญา มะลิงาม
ครอบครัว วชิระนภศูล
คุณณัฐชานันท์ ชาญณรงค์ศิลป์
คุณอนันต์ กาลวิริยะเลิศ
คุณจุไรรัตน์ สินทมัจโร
คุณกัลยา แซ่ตั้ง
คุณประวิตร บุญแจ้ง
คุณปุญชรัสมิ์ รัตคาม
คุณสุชาดา อุชชิน
คุณภัทรศยา เชาว์รัศมีกุล
คุณนิรัชฎา ทองสุข
คุณพัทธ์วริน คงสุจริตธนินท์
คุณสิตางศุ์ แก้วเมธีกุล
คุณนัทรียา พาลี
คุณศยามล พัฒนสิงห์
คุณศิพิมพ์ จอมโพธิ์ และครอบครัว
คุณสุอัญชนา โพธิผละ และครอบครัว
คุณพรวลี ภรพรรณกิจ และครอบครัว
คุณนงลักษณ์ ฟักเส็ง และครอบครัว
คุณสาวิตรี ฤทธิสิงห์ และครอบครัว
คุณภาสกร ปรีชาผล และครอบครัว
คุณวันทนี ฤทธิสิงห์ และครอบครัว
คุณอิสสระ ฤทธิสิงห์ และครอบครัว
คุณยุทธภูมิ พรมมา และครอบครัว
คุณสมนวรรณ มาลีศรี และครอบครัว
คุณนันทกา พันธรักษ์
คุณกัลยกร พันแสน
คุณวินัย รวมฉิมพลี
คุณเกรียงไกร อิสสรา
คุณดลนภา เตชะสุวรรณ์
คุณอรนุช จ้อยเจือ
คุณกมลวรรณ สุดพราหมณ์
คุณวราภรณ์ เรือนเพ็ชร
คุณรุ่งฤดี สาวรีย์
คุณณัฐภรณ์ ใจกระเสน
คุณมนัสนันท์ แม่งมา
คุณเจนจิรา ร่มลำดวน
คุณสุพรรณี เนินเขา
คุณอรษา คนหมั่น
คุณหทัยรัตน์ สโมสร
คุณอรอุมา ตินนังวัฒนะ
คุณกันทิมา ก้อนแก้ว
คุณอรวรรณ์ กิ่งแก้วกลาง
คุณรสริน โอมพิทักษ์พงศ์

คุณวราพร ฉัตรทอง
คุณสายใจ ตุ้มพิมาย
คุณรัตติกานต์ จันทร์โฉม
คุณปรียาพร หลาบหนองแสง
คุณพิศมัย แก้วแต
คุณชลดา บำเพ็ญ
คุณรจรินทร์ เหมพานนท์
คุณสุปราณี สายบุญญะ
คุณวารี จั่นจำรัส
คุณกันยารัตน์ วิบูลกุล
คุณภัทรกาญจน์ ญาณศุภวงศ์
คุณขวัญชนก สัญชาติ
คุณพิกุล โตใหญ่
ดวงสุรีย์ เพ็ชรมณี
คุณวศิน - ด.ญ. ธนันญา นาวัน
คุณสุทธดา หอกลาง
คุณจุฬาณี ชีวสุเวทพิช และครอบครัว
อาม่าเซาะหุย แซ่ตั้ง
คุณพจนี ขำสะนะ และครอบครัว
คุณขจรพงษ์ ไพรภิบาล และครอบครัว
คุณนิติรส ศรีทา และครอบครัว ศรีทา
คุณอาณัติ ศิริพานิช และครอบครัว ศิริพานิช
คุณพลอยพิไล จันทร และครอบครัวจันทร
คุณนนทศักดิ์ พึ่งมี และครอบครัวพึ่งมี

คุณธัญชนก ช่างเหลา
คุณปรียาภัทร์ ชำนาญกิจ
คุณภูวดิษ โรจจิรกุล และครอบครัว
คุณกุลวรรณ วรรณะลี
คุณชีวานันท์-วรรณวิลาส บุญรัตน์
คุณอรอนงค์ เจริญวาสนุตร์
คุณปพัชชราภา โฉมฉาย และครอบครัว
คุณสุรางคณา โฉมฉาย
คุณวิมลมาศ เพียรอดวงษ์
คุณชุมพล โคตะ
คุณศุภชัย ศรีแป๊ะบัว
คุณปกรณ์ ชัยมั่นคง
คุณกิตติยา อินทปุระ
คุณธรรมศักดิ์ ท้าวคำหลง
คุณมณฑล ปั้นพินิจ และครอบครัว ปั้นพินิจ
คุณปฐมพงศ์ โอวรารินท์
คุณวาสิน ว่องวานิช
คุณพัชรินทร์ โพธิ์นิยมและครอบครัวโพธิ์นิยม
คุณเกษมพงษ์ ศิริประภาภรณ์
คุณสุกัญญา บุญส่งอำนาจ
คุณสโรชา โพธิ์เสริมบุญ
คุณสมจิต ธะสะรัง
คุณวิทยา ชื่นอุบล
คุณธนพล เผ่าเพ็ง และครอบครัว

คุณนฤมล รอดโต
คุณทิพย์สุคนธ์ คชวงค์ และครอบครัว
คุณสุรวัช โตยะวนิชกุล
คุณธารทิพย์ สิงห์รุ่งเรือง และครอบครัวสิงห์รุ่งเรือง
คุณสุนีย์ แซ่อึ้ง
คุณคอริก บริบูรณ์ดี
คุณศุภกฤษ หาญรุจิระกุล
คุณสามารถ ป้านสกุล
คุณนิโลบล ตึกดี
คุณกัญ ญ์ณพัชญ์ เพ็ชรธรรมชาติ
คุณศุภ กรณ์ อาทิตย์
คุณสม เกียรติ ภู่มาลัย
คุณชัยชนะ ไวยบท
คุณนิรัตฉรา ศิริทรัพย์
คุณบุณยธร บุณยทรรพ
คุณวิทยา สุภรศรี
คุณสิริธร จตุพัฒน์วรางกูร
คุณวริศฐาพร เกตุคง
คุณพัทธมน จิตตสุโก

